

SEANCES DU MERCREDI 5 DECEMBRE 1990
VERGADERINGEN VAN WOENSDAG 5 DECEMBER 1990ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERING

MATIN

SOMMAIRE:

CONGES:

Page 565.

PROJETS DE LOI (Discussion):

Projet de loi portant statut des candidats militaires du cadre actif.

Discussion générale. — *Orateurs*: MM. De Bremaecker, rapporteur, Janzegers, Vanderborght. M. Coëme, ministre de la Défense nationale, p. 565.

Discussion et vote d'articles, p. 569.

A l'article 3: *Orateur*: M. Janzegers, p. 570.A l'article 7: *Orateur*: M. Janzegers, p. 570.A l'article 14: *Orateur*: M. Janzegers, p. 572.A l'article 16: *Orateur*: M. Janzegers, p. 573.A l'article 27: *Orateur*: M. Janzegers, p. 577.A l'article 29: *Orateur*: M. Coëme, ministre de la Défense nationale, p. 577.A l'article 31: *Orateur*: M. Janzegers, p. 578.A l'article 40: *Orateur*: M. Janzegers, p. 581.A l'article 56: *Orateur*: M. Janzegers, p. 584.

Projet de loi portant des dispositions sociales.

Discussion générale. — Sections Affaires sociales et Santé publique et Environnement. — *Orateurs*: MM. Taminiaux, rapporteur, Priëls, rapporteur, Hasquin, M. Busquin, ministre des Affaires sociales, Mme Herman-Michielsens, M. Moens, p. 586.

OCHTEND

INHOUDSOPGAVE:

VERLOF:

Bladzijde 565.

ONTWERPEN VAN WET (Beraadslaging):

Ontwerp van wet houdende statuut van de kandidaat-militairen van het actief kader.

Algemene bespreking. — *Sprekers*: de heren De Bremaecker, rapporteur, Janzegers, Vanderborght, de heer Coëme, minister van Landsverdediging, blz. 565.

Beraadslaging en stemming over artikelen, blz. 569.

Bij artikel 3: *Spreker*: de heer Janzegers, blz. 570.Bij artikel 7: *Spreker*: de heer Janzegers, blz. 570.Bij artikel 14: *Spreker*: de heer Janzegers, blz. 572.Bij artikel 16: *Spreker*: de heer Janzegers, blz. 573.Bij artikel 27: *Spreker*: de heer Janzegers, blz. 577.Bij artikel 29: *Spreker*: de heer Coëme, minister van Landsverdediging, blz. 577.Bij artikel 31: *Spreker*: de heer Janzegers, blz. 578.Bij artikel 40: *Spreker*: de heer Janzegers, blz. 581.Bij artikel 56: *Spreker*: de heer Janzegers, blz. 584.

Ontwerp van wet houdende sociale bepalingen.

Algemene beraadslaging. — Afdelingen Sociale Aangelegenheden en Volksgezondheid en Leefmilieu. — *Sprekers*: de heren Taminiaux, rapporteur, Priëls, rapporteur, Hasquin, de heer Busquin, minister van Sociale Zaken, mevrouw Herman-Michielsens, de heer Moens, blz. 586.

APRES-MIDI

SOMMAIRE:

COMMUNICATION:

Page 597.

Cour des comptes.

DECES D'UN ANCIEN SENATEUR:

Page 597.

PROJETS ET PROPOSITIONS DE LOI (Discussion):

Projet de loi portant des dispositions sociales.

Discussion générale (Reprise). — Sections Affaires sociales et Santé publique et Environnement (Reprise). — *Orateurs*: MM. Peeters, Deneir, Boël, Pataer, Arts, Dierickx, Eicher, Petitjean, M. Van den Brande, ministre de l'Emploi et du Travail, M. Busquin, ministre des Affaires sociales, p. 597.

Section Agriculture et Classes moyennes. — *Orateurs*: M. Bock, Mme Detiège, secrétaire d'Etat aux Pensions, M. Mainil, secrétaire d'Etat aux Classes moyennes et aux Victimes de la guerre, p. 612.

Discussion et vote d'articles, p. 614.

A l'article 11: *Orateur*: Mme Herman-Michielsens, p. 616.

Au chapitre III du titre Ier: *Orateur*: Mme Herman-Michielsens, p. 618.

A l'article 22: *Orateur*: Mme Herman-Michielsens, p. 619.

A l'article 23: *Orateurs*: Mme Herman-Michielsens, M. Busquin, ministre des Affaires sociales, p. 620.

A l'article 29: *Orateurs*: Mme Herman-Michielsens, M. Busquin, ministre des Affaires sociales, p. 625.

A l'article 30: *Orateur*: Mme Herman-Michielsens, p. 627.

A l'article 76: *Orateurs*: M. Desmedt, M. Busquin, ministre des Affaires sociales, p. 637.

A l'article 88: *Orateurs*: Mme Herman-Michielsens, M. Busquin, ministre des Affaires sociales, p. 640.

A l'article 133: *Orateur*: Mme Herman-Michielsens, p. 649.

A l'article 195: *Orateur*: M. Bock, p. 665.

Projet de loi relatif au marché des titres de la dette publique et aux instruments de la politique monétaire.

Discussion générale. — *Orateurs*: Mme Cahay-André, rapporteur, M. Moens, M. Maystadt, ministre des Finances, p. 672.

Discussion et vote des articles, p. 675.

Projet de loi insérant un article 90bis dans le Code d'instruction criminelle.

Discussion et vote de l'article unique, p. 686.

NAMIDDAG

INHOUDSOPGAVE:

MEDEDELING:

Bladzijde 597.

Rekenhof.

OVERLIJDEN VAN EEN OUD-SENATOR:

Bladzijde 597.

ONTWERPEN EN VOORSTELLEN VAN WET (Beraadslaging):

Ontwerp van wet houdende sociale bepalingen.

Algemene beraadslaging (Hervatting). — Afdelingen Sociale Aangelegenheden en Volksgezondheid en Leefmilieu (Hervatting). — *Sprekers*: de heren Peeters, Deneir, Boël, Pataer, Arts, Dierickx, Eicher, Petitjean, de heer Van den Brande, minister van Tewerkstelling en Arbeid, de heer Busquin, minister van Sociale Zaken, blz. 597.

Afdeling Landbouw en Middenstand. — *Sprekers*: de heer Bock, mevrouw Detiège, staatssecretaris voor Pensioenen, de heer Mainil, staatssecretaris voor Middenstand en voor de Oorlogsslachtoffers, blz. 612.

Beraadslaging en stemming over artikelen, blz. 614.

Bij artikel 11: *Spreker*: mevrouw Herman-Michielsens, blz. 616.

Bij hoofdstuk III van titel I: *Spreker*: mevrouw Herman-Michielsens, blz. 618.

Bij artikel 22: *Spreker*: mevrouw Herman-Michielsens, blz. 619.

Bij artikel 23: *Sprekers*: mevrouw Herman-Michielsens, de heer Busquin, minister van Sociale Zaken, blz. 620.

Bij artikel 29: *Sprekers*: mevrouw Herman-Michielsens, de heer Busquin, minister van Sociale Zaken, blz. 625.

Bij artikel 30: *Spreker*: mevrouw Herman-Michielsens, blz. 627.

Bij artikel 76: *Sprekers*: de heer Desmedt, de heer Busquin, minister van Sociale Zaken, blz. 637.

Bij artikel 88: *Sprekers*: mevrouw Herman-Michielsens, de heer Busquin, minister van Sociale Zaken, blz. 640.

Bij artikel 133: *Spreker*: mevrouw Herman-Michielsens, blz. 649.

Bij artikel 195: *Spreker*: de heer Bock, blz. 665.

Ontwerp van wet betreffende de markt van de effecten van de overheidsschuld en het monetair beleidsinstrumentarium.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers*: mevrouw Cahay-André, rapporteur, de heer Moens, de heer Maystadt, minister van Financiën, blz. 672.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 675.

Ontwerp van wet tot invoeging van een artikel 90bis in het Wetboek van strafvordering.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 686.

Proposition de loi modifiant l'article 22 de l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants.

Discussion générale. — *Orateurs*: M. Bock, M. Mainil, secrétaire d'Etat aux Classes moyennes et aux Victimes de la guerre, p. 686.

Proposition de loi tendant à octroyer aux travailleurs indépendants une pension de retraite et de survie au moins égale au montant annuel du revenu garanti aux personnes âgées.

Discussion générale. — *Orateurs*: M. Bock, Mme Detiège, secrétaire d'Etat aux Pensions, p. 687.

PROPOSITIONS DE LOI (Dépôt):

Page 688.

M. Cerexhe:

- a) Proposition de loi modifiant les articles 26 et 27 de la loi du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du Code de procédure pénale;
- b) Proposition de loi modifiant l'article 12 des lois coordonnées sur la milice du 30 avril 1962.

Voorstel van wet tot wijziging van artikel 22 van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers*: de heer Bock, de heer Mainil, staatssecretaris voor Middenstand en voor de Oorlogsslachtoffers, blz. 686.

Voorstel van wet tot toekenning aan de zelfstandigen van een rust- en overlevingspensioen dat minstens gelijk is aan het jaarlijks gewaarborgd inkomen voor bejaarden.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers*: de heer Bock, mevrouw Detiège, staatssecretaris voor Pensioenen, blz. 687.

VOORSTELLEN VAN WET (Indiening):

Bladzijde 688.

De heer Cerexhe:

- a) Voorstel van wet tot wijziging van de artikelen 26 en 27 van de wet van 17 april 1878 houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering;
- b) Voorstel van wet tot wijziging van artikel 12 van de gecoördineerde dienstplichtwetten van 30 april 1962.

N. 19

SEANCE DU MATIN — OCHTENDVERGADERING

PRESIDENCE DE M. SWAELEN, PRESIDENT VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 10 heures.
De vergadering wordt geopend om 10 uur.

CONGES — VERLOF

Mme Nélis, pour raison de santé, et M. Noerens, pour devoirs de sa charge, demandent un congé.

Verlof vragen: mevrouw Nélis, om gezondheidsredenen, en de heer Noerens, wegens ambtsplichten.

— Ce congé est accordé.

Dit verlof wordt toegestaan.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE STATUUT VAN DE KANDIDAAT-MILITAIRES VAN HET ACTIEF KADER

Algemene beraadslaging en stemming over artikelen

PROJET DE LOI PORTANT STATUT DES CANDIDATS MILITAIRES DU CADRE ACTIF

Discussion générale et vote d'articles

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het ontwerp van wet houdende statuut van de kandidaat-militairen van het actief kader.

Nous abordons l'examen du projet de loi portant statut des candidats militaires du cadre actif.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer De Bremaeker, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, alvorens verslag uit te brengen over de werkzaamheden van de commissie voor de Defensie in verband met dit ontwerp van wet wens ik mevrouw de commissiesecretaris en de diensten van de Senaat, die het werk in mijn, bijna gedwongen, afwezigheid tot een goed einde hebben gebracht, hiervoor van harte te danken. Mijnheer de Voorzitter, in zijn inleidende uiteenzetting verklaart de minister dat dit wetsontwerp zeer belangrijk is omdat het, met uitzondering van de muzikanten en de kandidaat-hulpofficieren piloten van de luchtmacht, een enig statuut invoert voor al degenen die zich kandidaat stellen voor een militaire loopbaan.

Bovendien regelt het ook de situatie van de militairen die kandidaat zijn voor de overgang van aanvullingsmilitair naar beroepsmilitair of voor opname in een hogere personeelscategorie.

Tevens wordt met dit statuut het tijdelijk kader afgeschaft dat samengesteld is uit een categorie van militairen waarvan het sociaal statuut over de jaren heen aanleiding heeft gegeven tot veel kritiek.

Deze afschaffing gaat echter gepaard met overgangsmaatregelen voor de huidige tijdelijke militairen waardoor alleszins een deel van hen in het nieuwe systeem kan worden opgenomen. Het aanvaarde compromis biedt volgens de minister volgende voordelen:

Er kunnen ongeveer 6 000 tijdelijken worden opgenomen in een permanent statutair stelsel; het zal geen recruiteringsstop tot gevolg hebben; zij die vóór 1987 een verbintenis hebben aangegaan zullen minstens twee kansen krijgen voor de overgang naar het permanent kader; in totaal zullen slechts ongeveer 2 000 man moeten afvloeien, zonder overgangsmaatregelen zou het ongeveer het dubbele zijn; het systeem biedt de mogelijkheid het huidig tijdelijk kader sneller af te schaffen dan dat het geval zou zijn als de oudere militairen in dienst blijven of er geen overgangsmaatregelen worden getroffen.

De fundamentele kwestie, namelijk de correcte interpretatie van de artikelen 66 en 68 van de Grondwet, komt hier eveneens ter sprake.

De generale staf meent dat artikel 66, dat bepaalt dat de Koning de graden verleent in het leger, moet worden geïnterpreteerd in de zin dat de graden kunnen worden bepaald bij koninklijk besluit. De vakorganisaties zijn echter de mening toegedaan dat, als de bevorderingen bij wet worden geregeld, ook de graden in de wet moeten worden vastgelegd.

Aangezien er nog geen duidelijk advies is van de Raad van State zal deze aangelegenheid in een later stadium worden geregeld en zullen de graden voorlopig in het wetsontwerp worden opgenomen.

De minister geeft ook uitleg over de financiële gevolgen van het wetsontwerp. Het nieuwe statuut zal bij toepassing ongeveer 50 miljoen per jaar kosten, hoofdzakelijk door de aanpassing van het stelsel van sociale zekerheid van de kandidaat-militairen.

Ingevolge de overgangsmaatregelen zullen voor de eerste vijf jaar, van 1992 tot 1995 dus, de kosten oplopen tot meer dan 800 miljoen voor de hele periode. En dit omdat aan de tijdelijke militairen die het leger moeten verlaten een herklasseringspremie gelijk aan zes maanden wedde, moet worden betaald.

Er nog op wijzend dat dit wetsontwerp de instemming kreeg van een interdepartementale werkgroep, besloot de minister zijn

uiteenzetting met de wens dat dit wetsontwerp vlug wordt goedgekeurd, opdat de uitvoeringswet per 1 januari 1991 in werking kan treden.

In de algemene bespreking nemen meerdere commissieleden het woord. Een commissielid wijst op het dubbel aspect van dit wetsontwerp. Enerzijds bevat het een reeks overgangsbepalingen die de toestand regelen van de militairen die nu in functie zijn; anderzijds bevat het bepalingen die in de toekomst zullen worden toegepast. Datzelfde lid legt onder meer de nadruk op een door hem gewenste mobiliteit binnen het openbaar ambt en op de voorrang die de militairen die het leger dienen te verlaten, zouden moeten krijgen bij aanwerving.

Een ander lid verklaart dat hij op het wetsontwerp met gemengde gevoelens heeft gereageerd. De artikelen 29 en 30 die het sociale aspect behandelen, geven volgens hem blijk van een aanzienlijke vooruitgang, maar het lid koestert nog wat twijfels omtrent het ontwerp. Het zal misschien zijn mening herzien na kennis te hebben genomen van de uitvoeringsbesluiten.

Een ander commissielid vraagt om de gegevens betreffende de evolutie van het aantal tijdelijke militairen. Deze gegevens worden in tabelvorm aan het verslag toegevoegd.

Andere leden hebben het over de gevolgen van een eventuele vermindering van de militaire dienst, over het nieuwe Europa na het verbeteren van de Oost-West betrekkingen, over de weerslag van dit wetsontwerp op het vlak van de sociale zekerheid en de pensioenen enzovoort.

Nadat de minister heeft geantwoord op de vragen wordt overgegaan tot de artikelsgewijze bespreking. Meerdere artikels worden aanvaard zonder discussie. Andere artikels ontlokken daarentegen een reeks vragen en bedenkingen waarop de minister antwoordt. Enkele leden dienen amendementen in. Ook de regering dient enkele amendementen in en trekt enkele ingediende amendementen weer in.

De stemmingen verliepen als volgt: de amendementen ingediend op de artikelen 3, 4, 16 en 56 worden eenparig verworpen door de 14 aanwezige leden; de amendementen ingediend op de artikelen 21, 24, 26, 36, 45 en 50 worden eenparig aangenomen door de 14 aanwezige leden; de artikelen alsmede het aldus geamendeerde wetsontwerp worden eenparig aangenomen door de 14 aanwezige leden.

Het schriftelijk verslag werd eenparig goedgekeurd door de 14 aanwezige leden. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, in de voorbije weken had de pers het tweemaal over het begrip «onbehoorlijk bestuur». Een eerste maal veroordeelde de Mechelse Rechtbank van eerste aanleg de minister van Sociale Zaken omdat hij bestuurskundig in gebreke blijft: een voorlopige maatregel van december 1989, die maar mocht gelden tot februari 1990, kreeg nog altijd geen definitieve regeling. Het vonnis stipuleerde dat «de overheid gemis aan fair-play heeft wanneer zij in haar relatie met de burger hem door minder eerbare middelen de verkrijging van zijn recht bemoeilijkt». De minister geeft hierbij, volgens de rechtbank althans, geen blijk van «behoorlijk bestuur».

Een paar dagen eerder had de Vlaamse regering het in dezelfde bewoordingen over de nationale regering: «Als de nationale overheid de «principes van het behoorlijk bestuur» schendt door niet binnen een redelijke termijn uitvoering te geven aan de opdracht die artikel 87 van de bijzondere wet op de staatshervorming haar gaf, dan is de Vlaamse overheid niet langer verplicht dat artikel 87 na te leven.»

Deze bijzondere wet dateert van 1988, is dus twee jaar oud, en de nationale regering is nog steeds niet rond met het koninklijk besluit dat de algemene principes moet vastleggen die in de statuten van alle personeelsleden van alle openbare diensten zouden moeten worden gerespecteerd. Deze argumentatie van de Vlaamse regering botst niet op een neen bij de Raad van State. De Raad van State schrijft in zijn advies: «Het komt de Raad van State niet toe in de plaats van de Vlaamse regering en de Vlaamse Raad te oordelen of de verdraging al dan niet redelijk blijft en, zo

ja, of zulks van zodanige aard is dat die overheden ervan worden ontslagen het wettelijk vereiste akkoord van de nationale minister te verkrijgen.»

Mijnheer de Voorzitter, wat nu te denken van een combinatie van de twee aangehaalde vormen van «onbehoorlijk bestuur»: een overheid die nu reeds meer dan 12 jaar weigert koninklijke besluiten uit te vaardigen op een wet die reeds werd gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* en die hierdoor de betrokken burgers berooft van de mogelijkheid om voor hun rechten op te komen. Concreet gezegd: de regering legt ons nu een ontwerp van wet voor houdende het statuut van de kandidaat-militairen van het actief kader. Normaal moet over dit ontwerp verplicht worden onderhandeld met de betrokken militairen, vertegenwoordigd door hun syndicale organisaties, op basis van de syndicale wet van 11 juli 1978. Maar, tot nu toe zijn er nog geen uitvoeringsbesluiten op deze wet. Het overleg met de betrokkenen gebeurt dan op basis van het koninklijk besluit van 20 oktober 1964 tot oprichting van de «Commissie voor advies van het militair personeel», de CAMP.

Eigenlijk zitten we hier met een grof voorbeeld van «onbehoorlijk bestuur» én van een belediging van de wetgevende macht door de uitvoerende macht. De regering weigert 12 jaar lang een wet, goedgekeurd door het Parlement, gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad*, toe te passen en vraagt ons vandaag een ontwerp van wet goed te keuren waarover ze onderhandeld heeft op basis van een procedure die ze zelf heeft ingesteld via een koninklijk besluit. Het Parlement moet dus vandaag aanvaarden dat een koninklijk besluit, buiten het Parlement om opgesteld, primeert op een parlementaire beslissing, waarnaar de regering geen oren heeft.

De regering schuwt eveneens een degelijk onderzoek door de Raad van State. Ook voor dit ontwerp kreeg de Raad van State, in volle vakantietijd — op 16 juli 1990 — maar 3 dagen om een advies te geven over een wetsontwerp van een vijftigtal bladzijden. Waarom die haast? Ook tijdens de eerste bespreking in de commissie kon het blijkbaar niet vlug genoeg gaan. De reden? De minister wil op 1 januari 1991 komaf maken met het schandalige systeem van de tijdelijken. Het is niet de eerste keer dat hij gebruik maakt van sociale en spectaculaire «glijmiddelen» om er een ontwerp door te jagen. Het zogenaamde volwaardige statuut van de dienstplichtige werd zo geserveerd met de verdubbeling van het verlof. In oktober-november lijken de problemen van de tijdelijken dan plots te moeten wijken voor de kwestie Rwanda.

De Raad van State zegt dan ook op 18 juli dat «binnen de korte termijn die hem is toegemeten, de Raad van State zich ertoe dient te beperken de volgende opmerkingen te formuleren». En die opmerkingen zijn dan wetgevingstechnisch en taalkundig, niet inhoudelijk. Dit gebeurt wel in de voorafgaandelijke opmerking die de Raad van State formuleert in zijn advies van 16 oktober op de amendementen die de regering voorstelde op het ontwerp.

Ook hier kreeg de Raad maar drie dagen. Zijn opmerking moet ernstig worden genomen: «De verantwoording van sommige amendementen waarover de Raad van State, afdeling wetgeving, om advies wordt gevraagd, en inzonderheid op de artikelen 21 en 59 van het wetsontwerp, stelt het netelige vraagstuk aan de orde van de wijze waarop artikel 66 junctie artikel 68 en 118 van de Grondwet moet worden uitgelegd. Binnen de termijn van drie dagen die de Raad van State is toegemeten om advies uit te brengen, is het hem uiteraard onmogelijk zich ernstig over die kwestie uit te spreken.»

Het feit dat de regering en de minister van Landsverdediging in het bijzonder moesten toegeven dat zij bepaalde diensten niet meer onder controle hebben, wat duidelijk bleek uit de Gladio-affaire en de houding van de militaire veiligheid tegenover de minister en sommigen van zijn medewerkers, heeft als resultaat dat de werktuigen van de uitvoerende macht verworden tot een allesovervleugelend en allesregelend apparaat, waardoor het systeem afglijdt tot het niveau van een bureaucratische staat, waarin de bureaucratie naar haar gerief bestuurt. De manier waarop de wetgevende macht, vooral de parlementsleden van de meerderheid, hun meningen en principes inslikken ten aanzien van de uitvoerende macht of van de oekazen van de partijbureaus verzwakt niet alleen haar wetgevende, maar ook haar controleerende functie.

De wetgevende macht legt er zich blijkbaar bij neer dat commissiewerk een bezigheidstherapie is waar wat zure oprispingen mogelijk zijn. Als democratie betekent dat burgers zichzelf behoren te regeren dan is politieke participatie noodzakelijk. Participatie betekent niet alleen beïnvloeden maar ook meebeslissen. Dat beïnvloeden, dat meebeslissen in het beleid van de minister van Landsverdediging hoort onder meer toe aan de vakbonden van het militair personeel, zowel dienstplichtigen als beroepsmilitairen. Zoals de zuiver politieke besluitvorming door de burgers gebeurt via politieke partijen. De onwil van de overheid om een twaalf jaar oude wet inzake het syndicaal statuut toe te passen, de manier waarop wetten nu tot stand komen binnen de beslotenheid van de generale staf en het kabinet, het buiten spel zetten van het Parlement door allerlei truukjes zoals tijdnood, het uitspelen van bepaalde goedkope argumenten om een snelle afhandeling te bekomen, leidt tot een bevoogding waarbij de overheid bewust speculeert op de onverschilligheid van de burger, die toch geen kans ziet met kennis en inzicht mee te werken aan het beleid.

De minister en de generale staf denken beter te weten wat goed is voor de militairen, en menen de militairen te moeten beschermen tegen zichzelf, tegen de syndicale bonden, tegen vervelende parlementsleden. De specialisten en technocraten hebben zelfs al een hele reeks maatregelen genomen om vakbonden overbodig te maken, want naast de plaatselijke contact- en informatiecomités, de huishoudcomités onder toezicht van de korpscommandant, kwam er op nationaal vlak een commissie van advies en een verhaaldienst die uiteraard ook door hen zal worden georganiseerd, bevolkt en gecontroleerd.

Onze voorouders hebben, in het besef dat macht bederft, en dit geldt zeer zeker voor de gewapende macht die het leger is, veiligheidsmechanismen ingebouwd in onze Grondwet om te verhinderen dat alle met macht beklede personen deze macht anders zouden aanwenden dan zoals door de wetgever, het volk is bepaald. Machtsconcentratie leidt vroeg of laat tot machtsmisbruik. Een van die veiligheidsmechanismen is artikel 118 van de Grondwet: « De wet bepaalt op welke wijze het leger wordt aangeworven. Zij regelt eveneens de bevordering, de rechten en de verplichtingen van de militairen. » Wat moeten wij nu zeggen van een wetsontwerp, een ontwerp van de uitvoerende macht, dat 66 artikelen omvat, en waarin niet minder dan 63 keer de concrete uitvoering van wetsbepalingen overgelaten wordt aan de Koning, dat wil zeggen niet aan de wetgevende macht, maar aan de uitvoerende macht, *in casu*, laten we eerlijk zijn, aan de generale staf.

Niet ten onrechte spreken sommigen van een staatsgreep, geen open of brutale, maar een zachte of geruisloze door de generale staf die het zelfs aandurfde in zijn voorontwerp het volgende te schrijven: « Tenslotte wordt in dit ontwerp van wet teruggekeerd naar de grondwettelijke orthodoxie in die zin dat de Koning in uitvoering van de artikelen 66 en 68 van de Grondwet de graden verleent in het leger en de regels vaststelt inzake de dienstprestaties voortvloeiend uit de paraatstelling van de krijgsmacht. »

Die al te duidelijke tekst is in het ontwerp van wet veiligheids-halve weggelaten. Maar toch lijkt de praktische uitvoering van de nieuwe interpretatie van de bevoegdheden van de Koning, die de graden verleent en het bevel voert, tot een versterking van de koninklijke macht ten nadele van de wetgevende macht, zoals die is vastgelegd in de grondwetsartikelen 118, de wet regelt de rechten, plichten en bevordering van de militairen, en 124, niemand kan uit zijn rang worden ontzet buiten de wet om.

Er is dus niet alleen sprake van een geruisloze staatsgreep, maar ook van een nieuwe koningskwesie. In een lange zeer gedetailleerde brief van 8 november 1990 hebben ACOD-militairen de parlementsleden gewaarschuwd voor deze restauratie van de Koning als persoonlijk bevelhebber over het leger. Niemand in de commissie leek deze boodschap evenwel te begrijpen of er oor voor te hebben.

Ook de betrokken militairen, bij monde van hun bonden, zijn niet te spreken over dit wetsontwerp. Zij ergeren zich zowel aan de haast als aan de eenzijdige verklaringen van de minister over zijn wetsontwerp.

Alleen de positieve aspecten ervan worden door de minister belicht. De minister gaat systematisch voorbij aan de catastrofale gevolgen voor het gezin en op sociaal vlak en aan de reconversieproblemen waarmee de afgewezen tijdelijke militair zal worden

geconfronteerd. Hij gaat ook voorbij aan het totale gebrek aan waarborgen inzake toekomstzekerheid van de kandidaat-beroepsmilitair.

Op 7 augustus 1990 zal het VSOA-Syndic een persmededeling verspreiden naar aanleiding van de talloze optimistische verklaringen van de minister. Inzake het tijdelijk kader stelt Syndic vast dat de storting van de sociale bijdragen, die de werknemer het recht moeten geven op een normale werkloosheidsuitkering en gezondheidszorgen, na het verstrijken van de aangegeven dienstverbintenis, in dit geval maximum 10 jaar, tot de elementaire en wettelijke verplichtingen van elke werkgever zou moeten behoren. Het departement van Landsverdediging heeft zich tot nu, en dit sedert 1976, steeds aan deze wettelijke verplichting onttrokken. Er kan dus nu zeker geen sprake zijn van een ministeriële gunst voor de betrokkenen, integendeel.

Verder betreurt Syndic dat niet alle tijdelijke militairen die nu onder de wapens zijn, de kans krijgen om toe te treden tot het kader van de kandidaat-beroepsmilitairen. Terecht eist Syndic dat het personeel van het tijdelijk kader absolute voorrang geniet bij de overgang naar of de toelating tot het kader van de kandidaat-beroepsmilitairen. Zo kan men maximaal nut halen uit de ervaring die de tijdelijken hebben opgedaan. Wie dan toch ontslagen wordt en de tien beste jaren van zijn jeugd ten dienste van de krijgsmacht heeft gesteld, moet worden beloond met iets anders dan een minimale reconversiepremie.

Syndic wijst erop dat het nieuwe statuut voor de kandidaat-beroepsmilitairen een bestendiging is van het tijdelijk kader onder een verkapt vorm om zo permanent te kunnen beschikken over jonge mensen met een minimumwedde en dit gedurende een door de werkgever unilateraal bepaalde periode die kan uitlopen tot negen jaar; en dit opnieuw zonder enige zekerheid over de eventuele toetreding tot het beroeps- of aanvullingskader.

Verder is Syndic niet te spreken over de willekeurige beoordelingsmogelijkheden door de militaire overheid. Er zijn geen objectieve criteria en tegen arbitraire beoordelingen door de militaire overheden bestaat er geen enkele mogelijkheid tot beroep. Kortom het ontwerp mist zowel een menselijke als een sociale dimensie.

Ook de algemene centrale van militaire syndicaten zal via een open brief aan de parlementsleden op 17 oktober 1990 mededelen dat zij geen advies wenste te geven over dit wetsontwerp, omdat er geen oplossing is voor de reconversie van de ongeveer 2 700 tijdelijken die eerlang op straat zullen komen. Zij vinden dat het voorstel terug naar afzender moet, zolang dit reconversieplan niet uitgewerkt is in samenspraak met de andere betrokken departementen. In dit verband is er een suggestie van het nationaal syndicaat van de militairen, die voornamelijk beroepssoldaten en -korporaals groepeerde. Waarom kunnen zij niet als burger worden aangeworven door de krijgsmacht?

Zelfs het syndicaat van de Belgische officieren zal op een vergadering van de Commissie voor advies van het militair personeel het wetsontwerp negatief beoordelen. Men verwijt dit ontwerp dat de krijgsmacht geen maatschappelijke verantwoordelijkheid op zich neemt ten voordele van de minst weerbaren die binnenkort zullen afvloeien. Het wetsontwerp werd « met een *fast-food* allure in de microgolfoven klaargestoomd ». Er is de ergernis om de verkeerde informatie en de verkeerde voorspiegelingen die indertijd werden gemaakt. Misschien moeten die mensen ook maar naar de rechter stappen, zoals de gepensioneerde kolonels Denblyden en Hayez wiens diploma's van de KMS niet werden erkend en die hiervoor de Belgische Staat, die werd vertegenwoordigd door de minister van Landsverdediging, voor de rechtbank hebben gedaagd. De rechter gaf hen gelijk omdat zij het niet konden en niet hoefden te weten.

Wij sluiten ons dan ook aan bij de besluiten van de bonden rond dit ontwerp van wet. Zij zeggen dat het de grondwettelijke rechten van het Parlement inzake personeelsbeheer, werkduur, bevorderingen, paraatstelling wil overhevelen naar de uitvoerende macht, dat wil zeggen de generale staf, en dat het daarom ongrondwettig is; dat het ontwerp het tijdelijk kader afschaft zonder degelijke waarborgen voor, of een regeling ten gunste van de ex-tijdelijken te bieden; dat het een regime invoert dat onder een andere naam het ex-tijdelijk kader bestendigt: namelijk willekeurig, en zonder mogelijkheid van beroep tegen eenzijdig opge-

legde maatregelen, waardoor de overheid gedurende vier jaar weer over jonge mensen kan beschikken tegen een minimale kostprijs; dat het vrijwel zeker ongeveer 2 000 tijdelijken de laan uitstuurt; dat het niet-publiceren van de uitvoeringsbesluiten over het syndicaal statuut nogmaals aantoonde dat de minister zich gewillig de les laat spellen door de generale staf die allergisch is voor elke vorm van inspraak en medezeggenschap van het personeel. Trouwens over de diverse wetsontwerpen die het militair personeel als onderwerp hebben, zou vooraf met de vakbonden moeten zijn onderhandeld. Dus, al deze ontwerpen zijn in strijd met de wet van 11 juli 1978 en met artikel 67 van de Grondwet; dat het om zeer klaarblijkelijke redenen niet werd onderworpen aan een serieuze beoordeling door de Raad van State.

Tot slot, mijnheer de Voorzitter, wil ik nog aandacht vragen voor andere veranderingen die zich voordoen in de marge van dit ontwerp en die mij onrustwekkend lijken.

Aan het hoofd van de generale staf staat nu iemand die zes jaar lang het hoofd is geweest van het Militaire Huis van de Koning; van de Koning hebben we de jongste tijd al meer pogingen gezien om werk te maken van wat sommigen noemen «de terugkeer tot de grondwettelijke orthodoxie». Dat die terugkeer moet gebeuren onder het bewind van een socialistisch minister, zal heel wat mensen uit die partij veel plezier doen.

De chef van de generale staf, die er geen geheim van maakt dat hij gekant is tegen syndicalisme onder meer van het verenigingsrecht voor dienstplichtigen wil hij bepaald niet weten, heeft in de afgelopen maanden de bladen *Vox* en *Korpsjournaal* onder zijn censurerend toezicht gebracht.

Bij de opening van het academiejaar van het Koninklijk Hoger Instituut voor de defensie op 20 september 1990 heeft diezelfde chef van de generale staf onder meer verklaard: «Ik ben zeker niet van plan vandaag de besluiten kenbaar te maken van de studie, die thans op de staf wordt uitgewerkt over de toekomstige organisatie van ons leger. Deze studie zal aan de opperbevelhebber worden voorgelegd (de Koning) en aan de regering worden overhandigd.» Kan men hieruit besluiten dat de Koning, en hij alleen, de bevoegdheid heeft om te beslissen over de organisatie van het leger en dat de regering enkel nog verplicht is de militaire overheden de voor de werking van dat leger noodzakelijke budgettaire middelen te verschaffen? En over het Parlement, de soevereine wil van het volk, daar zal in de toekomst maar over gezweven worden.

Dat de legerautoriteiten van geheimhouding houden, bewijst de manier waarop zij omgingen met de Gladio-affaire, de werking van de SDRA 8 en de behandeling van sommige leden van het kabinet van de minister. Hoogst eigenaardig dat geen daadwerkelijke tegenmaatregelen zijn genomen!

Tenslotte zien we dat er bij de behandeling van de afschaffing van de doodstraf in de commissie voor de Justitie van de Kamer toch nog altijd stemmen opgaan om de doodstraf voor zware misdrijven van militaire aard te behouden. Misschien zal men voor de bepaling van wat een zwaar misdrijf van militaire aard is ook een beroep moeten doen op een «restauratie» van sommige orthodoxieën waarvan wij meenden dat zij, onder invloed van Amnesty International, tot het verleden behoorden.

De groenen kunnen ermee akkoord gaan dat de kandidaat-militairen van het actief kader een geëigend statuut krijgen, maar niet het statuut dat nu wordt voorgesteld. Wij vragen dan ook dat dit ontwerp voor een grondig onderzoek teruggestuurd wordt naar de Raad van State. Er moet ook over worden onderhandeld door de betrokkenen en hun bonden, op basis van de wettelijk gepubliceerde wet op het syndicaal statuut. Pas nadien kan het ontwerp opnieuw, na de commissie, in de openbare vergadering worden besproken. Dat wij bij de huidige tekst amendementen hebben ingediend, doet niets af aan onze standpunten. Die amendementen vloeien voort uit onze bekommerning om de betrokkenen en dus uit de opmerkingen die wij zojuist hebben geformuleerd.

Vandaag heb ik een schriftelijk antwoord gekregen op mijn schriftelijke vraag van 12 september van vorig jaar aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid in verband met het sociaal statuut en de werkloosheidsvergoeding voor de tijdelijken. Hij

antwoordt dat het probleem zal zijn opgelost door het ontwerp dat wij nu bespreken en dat hij aan de voorbereiding van de artikelen heeft meegewerkt.

Is het niet aangewezen dat het ontwerp niet alleen wordt ondertekend door de minister van Landsverdediging, maar ook door de ministers van Sociale Zaken en van Tewerkstelling en Arbeid? (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vanderborgh.

De heer Vanderborgh. — Mijnheer de Voorzitter, de goedkeuring van dit ontwerp betekent de invoering van een enig statuut voor de jongeren die kandidaat zijn voor een militaire loopbaan, een regeling voor de overgang van het aanvullend kader naar het statuut van beroepsmilitair en de afschaffing van het tijdelijk kader.

De commissie heeft samen met de minister de knelpunten onderzocht, wijzigingen aangebracht aan de tekst en uitvoeringsbesluiten in het vooruitzicht gesteld die de laatste hindernissen zullen wegnemen.

Het rapport van de heer De Bremaeker, dat samen met kabinetsmedewerkers werd opgesteld, weerspiegelt onze werkzaamheden in de commissie en geeft tot in de details verduidelijkingen, waarvoor onze felicitaties. Vandaar dat ik mijn uiteenzetting beperk tot een algemeen besluit.

De CVP-fractie is voorstander van de afschaffing van het tijdelijk kader omdat wij het asociaal vinden. De afschaffing betekent weliswaar vaak het vroegtijdig verbreken van het contract, zodat de betrokken gezinnen gedurende enkele jaren de voordelen ervan moeten ontberen.

Het ontwerp voorziet in een sociale opvang waardoor groot onheil wordt voorkomen. Zo zullen de militairen van het tijdelijk kader die privé-werknemer worden, genieten van alle voordelen die ons sociaal zekerheidsstelsel biedt. Er blijft echter onduidelijkheid bestaan over de mogelijkheden voor militairen die het tijdelijk kader verlaten en onmiddellijk werk vinden, maar van wie het contract door de privé-werkgever wordt verbroken vooraleer zij aanspraak kunnen maken op sociale voordelen, zoals werkloosheidsuitkering en ziekteverzekering. Dat geldt ook voor de gewezen militairen die een carrière wensen op te bouwen als zelfstandige, maar die plannen om allerlei redenen moeten stopzetten.

Deze gevallen moeten worden onderzocht, en geregeld, door interdepartementaal overleg. Wie wil meewerken aan deze hervorming mag niet het slachtoffer worden van die positieve ingesluisdheid.

Als algemeen besluit stellen wij voorop dat deze wet en de uitvoeringsbesluiten zo breed mogelijk moeten worden geïnterpreteerd en dat militairen die afvloeien, moeten worden opgevangen via een sociaal statuut waardoor hun gezin zonder grote schokken het leven verder aankan.

Het tijdelijk militair kader zal tot het verleden behoren en jongeren die een militaire loopbaan wensen te vervullen zullen dit enthousiast kunnen doen via het beroeps-, het aanvullend of het reservekader, in het perspectief van de paraatheid van ons leger en in dienst van de natie.

Onze fractie zal het ontwerp goedkeuren en wij vragen meteen dat de Senaat de commissie volgt en ook een positieve stem uitbrengt. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Coëme, ministre.

M. Coëme, ministre de la Défense nationale. — Monsieur le Président, je voudrais d'abord remercier tous les membres de la commission de la Défense qui ont effectué une étude sérieuse et rapide du projet de loi présenté par le gouvernement. Je tiens à remercier tout particulièrement M. De Bremaeker de l'excellent rapport qu'il a rédigé au sujet des travaux de la commission et alors qu'il se trouvait, ces derniers jours, dans des conditions tout à fait spéciales: il n'en a que plus de mérite.

Par le vote que le Sénat va émettre, nous mettrons fin à l'injustice que constitue le statut associal des temporaires engagés par les

forces armées depuis le milieu des années 70. Un consensus est aisément intervenu sur le constat que nous devons faire: comment accepter encore, en 1990, un statut qui n'offre guère de chances ou plutôt de passerelles — si je puis m'exprimer en termes militaires — du statut de temporaire — dont la durée maximum est de dix ans — vers un statut de carrière qui permet de se consacrer entièrement, du point de vue professionnel, aux forces armées?

Par ailleurs, la plupart de ces temporaires âgés de 20, de 21 ou de 22 ans au moment du recrutement, sont confrontés, après dix ans, à des charges de famille et à des charges d'emprunt; certains n'ont pas la possibilité de retrouver un emploi et ce d'autant moins que, pendant cette période de dix ans, ils se sont parfois spécialisés, à la demande de leur employeur, dans des secteurs qui n'ont pas leur équivalent dans le civil. En outre, le statut social qui était le leur offrait un minimum de garanties: l'Etat qui prélève des cotisations sur les revenus des agents du secteur public ne le faisant pas pour les temporaires à l'armée, bon nombre de ceux-ci se retrouvaient au chômage avec un minimum de revenus pour faire face à toutes leurs charges. Nous sommes tous d'accord pour mettre fin à ce statut asocial et injuste.

Le projet que nous vous avons demandé d'examiner va permettre de créer la catégorie des « candidats ». Il va également donner une possibilité réelle aux jeunes de rester à l'armée, s'ils le désirent. Après les quatre ans proposés — période qui nous aura permis de vérifier si les candidats conviennent réellement —, des passerelles seront prévues. Les candidats bénéficieront, pendant le temps passé à l'armée et même après, d'un statut social général, bien différent de celui connu par les temporaires actuellement.

Ce dossier a fait l'objet de discussions pendant de longs mois, tant au niveau syndical que des autorités militaires. Nous avons voulu maintenir un équilibre entre le caractère social des problèmes qui se posent aux jeunes et la volonté de garder opérationnelles nos forces armées, notamment par un rajeunissement permanent du personnel.

M. Janzegers ne m'en voudra pas si je n'entre pas dans la problématique de la constitutionnalité. Pour quelle raison? Sachant qu'un problème se posait, nous avons, avant de déposer le projet, demandé au Conseil d'Etat de nous donner son avis mais, après trois mois et demi, il nous a fait savoir qu'il n'était pas compétent en la matière.

Entre-temps, le dossier était introduit au Sénat. Nous avons pensé que, dans le délai de trois jours, le Conseil d'Etat pourrait remettre un avis puisque, pendant trois mois, il avait été en possession du dossier et que des contacts avaient été pris. Mais la réponse nous est revenue: « Le Conseil d'Etat ne peut pas remettre un avis sérieux dans ce délai. »

En commission, vous avez été nombreux à demander que cette question soit « gelée » et que nous insistions auprès du Conseil d'Etat. J'ai fait droit à vos préoccupations. La question sera donc à nouveau posée au Conseil d'Etat.

Nous avons eu la sagesse de trouver une formule permettant, d'une part, de maintenir le débat sur la constitutionnalité et, d'autre part, de veiller à l'application de ce nouveau statut à partir du 1er janvier 1991.

Par ailleurs, vous ne pourriez m'adresser le reproche de ne pas avoir appliqué aux forces armées la loi syndicale qui est en vigueur depuis douze ans maintenant. Je confirme ici publiquement que cette procédure est en cours avec la volonté de l'appliquer l'année prochaine.

Enfin, il a été beaucoup question dans la bouche de M. Janzegers de concertations qui n'auraient pas eu lieu dans les formes voulues. Je le conteste de la manière la plus nette. Non seulement les procédures légales réglementaires de concertation ont été suivies, mais, comme il s'agissait d'un bouleversement très important d'un statut des forces armées, j'ai tenu à établir aussi une concertation officielle, laquelle a d'ailleurs permis de faire avancer le dossier.

Monsieur le Président, chers collègues, je pense qu'en un an et demi, nous avons accompli un travail sérieux. Lorsque le Sénat se

prononcera sur ce dossier, il mettra fin à une véritable anomalie reconnue par l'ensemble des groupes, au niveau de la commission de la Défense en tout cas. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, er is blijkbaar een permanente communicatiestoornis tussen de regering en de organisaties die de militairen vertegenwoordigen. Deze organisaties denken anders over het ontwerp.

De heer Erdman, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op

Mijnheer de minister, u spreekt over het schandalige statuut van de tijdelijke militairen. Hiermee zijn we het eens. Na de goedkeuring van het ontwerp zullen er echter drie soorten van tijdelijke militairen zijn: militairen met het oud statuut, met het nieuw statuut en degenen die getekend hebben voor vier jaar en eventueel in het kader van het VEP-systeem verlenging kunnen krijgen.

Ik ben natuurlijk blij met de informatie over de werking van de Raad van State, maar mijn vragen over de grondwettelijkheid van het ontwerp blijven onbeantwoord. Ik zal dus nagaan wat de Raad van State gedurende die drie maanden heeft gedaan.

De kwestie van het vakbondsstatuut sleept al twaalf jaar aan. U schuilt zich achter het argument dat u pas drie jaar minister bent. Dit is geen valabel argument. Bij elke bespreking van de begroting werd aangedrongen op het uitvaardigen van koninklijke besluiten. Het uitvaardigen van uitvoeringsbesluiten van een wet die twaalf jaar geleden werd goedgekeurd, primeert op het maken van nieuwe wetten, zeker wanneer die nieuwe wetten te maken hebben met het personeelsstatuut van de militairen.

De Voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het ontwerp van wet.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

L'article premier est ainsi rédigé:

Chapitre 1er. — Dispositions générales

Article 1er. La présente loi fixe le statut des candidats militaires du cadre actif des forces terrestre, aérienne, navale et du service médical.

Hoofdstuk I. — Algemene bepalingen

Artikel 1. Deze wet bepaalt het statuut van de kandidaat-militairen van het actief kader van de land-, de lucht- en de zee-macht en van de medische dienst.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. Sont candidats:

1° Les Belges, militaires du cadre de réserve ou non, qui ont été admis à contracter un engagement pour suivre comme militaire des cadres d'active une formation en vue de leur admission comme membre du personnel de carrière ou de complément dans la catégorie des officiers, des sous-officiers ou des volontaires;

2° Les militaires de carrière qui ont été admis à suivre une formation en vue de leur admission comme militaires de complément dans la catégorie de personnel immédiatement supérieure;

3° Les militaires de complément qui ont été admis à suivre une formation en vue de leur admission comme militaires de carrière de leur catégorie de personnel;

4° Les militaires qui effectuent des prestations volontaires d'encadrement et ont été admis à contracter un engagement pour suivre comme militaires des cadres d'active une formation en vue de leur admission comme membre du personnel de carrière ou de complément dans leur catégorie de personnel ou comme membres du personnel de carrière de la catégorie immédiatement inférieure.

L'officier auxiliaire qui est radié de sa catégorie de personnel navigant pour inaptitude physique au service aérien ou pour incapacité professionnelle au service aérien peut, à sa demande, être admis à suivre une formation en vue de son admission comme officier de complément.

Art. 2. Kandidaat zijn :

1° De Belgen, al dan niet militairen van het reservekader, die aanvaard werden om een dienstneming aan te gaan om als militair van de actieve kaders een vorming te volgen ten einde als lid van het beroeps- of aanvullingspersoneel te worden opgenomen in de categorie van de officieren, onderofficieren of vrijwilligers;

2° De beroepsmilitairen die aanvaard werden om een vorming te volgen om als aanvullingsmilitairen opgenomen te kunnen worden in de onmiddellijk hogere personeelscategorie;

3° De aanvullingsmilitairen die aanvaard werden om een vorming te volgen om in hun personeelscategorie te worden opgenomen als beroepsmilitairen;

4° De militairen die vrijwillige prestaties leveren met het oog op de kaderbehoeften en aanvaard werden om een dienstneming aan te gaan om als militair van de actieve kaders een vorming te volgen ten einde in hun personeelscategorie te worden opgenomen als beroeps- of aanvullingsmilitairen of om te worden opgenomen als lid van het beroepspersoneel van de onmiddellijk lagere categorie.

De hulpofficier die, wegens fysieke ongeschiktheid voor de luchtdienst of wegens beroepsongeschiktheid voor de luchtdienst, geschrapt wordt als lid van het gebrevetteerd varend personeel kan, op zijn verzoek, aanvaard worden om een vorming te volgen om te worden opgenomen als aanvullingsofficier.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — L'article 3 est ainsi libellé :

Art. 3. La formation visée à l'article 2 se compose d'une ou plusieurs phases de formation consécutives pouvant comprendre soit une période de formation d'école, soit une période d'instruction, soit une période de formation d'école et d'instruction, soit une période de stage, soit une période d'évaluation durant laquelle le candidat occupe une fonction pour laquelle il a reçu une formation.

Le Roi fixe la structure de cette formation suivant les besoins des forces et l'objectif final de la formation.

Art. 3. De vorming waarvan sprake in artikel 2, bestaat uit een of meer elkaar opvolgende vormingsfasen die kunnen bestaan hetzij uit een periode van schoolvorming, hetzij uit een periode van opleiding, hetzij uit een periode van schoolvorming en opleiding, hetzij uit een stageperiode, hetzij uit een evaluatieperiode tijdens welke de kandidaat een functie uitoefent waarvoor hij een vorming gekregen heeft.

Volgens de behoeften van de krijgsmachtdelen en het einddoel van de vorming bepaalt de Koning de structuur van deze vorming.

De heer Janzegers c.s. stelt volgend amendement voor :

« Het tweede lid van dit artikel aan te vullen als volgt :

« De toelatingsvoorwaarden blijven onderworpen aan het voorleggen van gehomologeerde diploma's of van diploma's, afgeleverd door het onderwijs, georganiseerd of erkend door de overheid, en die gelijkwaardig zijn met het niveau van de gewenste categorie. »

« Compléter le deuxième alinéa de cet article par ce qui suit :

« Les conditions d'admission restent soumises à la production de diplômes homologués ou de diplômes délivrés par l'enseignement organisé ou reconnu par les pouvoirs publics, et qui équivalent au niveau de la catégorie souhaitée. »

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, door dit amendement willen wij de reïntegratie van het militaire personeel in de burgersector vergemakkelijken. De diploma's die worden afgeleverd door de militaire overheid worden buiten het leger niet erkend. Het amendement wil voorkomen dat jongeren die, bijvoorbeeld, vanaf zesien jaar een militaire school bezoeken te Zedelgem of te Dinant en op achttien jaar in de burgersector terecht komen, de twee laatste jaren van hun middelbare school moeten overdoen. Men beweert dat dit amendement het bestaan van de militaire scholen aanvecht. Welnu, voor ons primeert het belang van de persoon op dat van de instelling. Vandaar dit amendement.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement en de stemming over artikel 3 worden aangehouden.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 3 sont réservés.

Art. 4. Les candidats visés à l'article 2, alinéa 1er, 1° et 4°, et alinéa 2, servent en vertu d'engagements et de rengagements successifs.

Art. 4. De kandidaten bedoeld in artikel 2, eerste lid, 1° en 4°, en tweede lid, dienen krachtens opeenvolgende dienstnemingen en wederdienstnemingen.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 5. Pour autant que ces dispositions ne soient pas incompatibles avec les dispositions de la présente loi, toutes les dispositions législatives et réglementaires relatives au statut des officiers de carrière, des sous-officiers de carrière ou des volontaires de carrière sont applicables aux candidats, selon la catégorie de personnel pour laquelle ils sont formés.

Art. 5. Voor zover deze bepalingen niet onverenigbaar zijn met de bepalingen van deze wet zijn alle wettelijke en reglementaire bepalingen betreffende het statuut van de beroepsofficieren, de beroepsonderofficieren of de beroepsvrijwilligers toepasselijk op de kandidaten naar gelang van de personeelscategorie waarvoor zij gevormd worden.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 6. Les dispositions des lois coordonnées sur les pensions militaires s'appliquent aux candidats.

Art. 6. De bepalingen van de gecoördineerde wetten op de militaire pensioenen zijn toepasselijk op de kandidaten.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — L'article 7 est ainsi libellé :

Art. 7. La présente loi ne s'applique pas aux candidats officiers auxiliaires de la force aérienne.

Les chapitres I à V ainsi que les chapitres VII et IX ne s'appliquent pas aux musiciens militaires.

Art. 7. Deze wet is niet toepasselijk op de kandidaat-hulpofficieren van de luchtmacht.

De hoofdstukken I tot V en de hoofdstukken VII en IX zijn niet toepasselijk op de militaire muzikanten.

De heer Janzegers c.s. stelt volgend amendement voor :

« Het eerste lid van dit artikel aan te vullen als volgt :

« *Uitgezonderd voor degenen die vallen onder de toepassing van artikel 29 en die in dienst zijn onder de wet van 23 december 1955 houdende het statuut van de hulppiloten van de luchtmacht.* »

« *Compléter le premier alinéa de cet article par la disposition suivante :*

« *A l'exception de ceux qui relèvent de l'application de l'article 29 et qui sont en service sous l'empire de la loi du 23 décembre 1955 sur les officiers auxiliaires de la force aérienne, pilotes et navigateurs.* »

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, de hulpofficieren van de luchtmacht ondertekenen een contract met een duurtijd van negen of twaalf jaar. Na de beëindiging van het contract vallen zij onder de toepassing van de artikelen 2 en 4 van de wet van 28 juni 1960, die hen een militaire werkloosheidsvergoeding toekennen. In een voorstel van ontwerp van wet houdende het statuut van de hulpofficieren dat aan de Commissie voor advies van het militair personeel werd voorgelegd, is er sprake van de afschaffing van de vertrekpremie voor deze personen. Dit rechtvaardigt volgens ons dat zij ook het voordeel van artikel 29 van het thans besproken ontwerp van wet genieten.

Eén van de voorstellen van de Commissie voor advies van het militair personeel is de afschaffing van de vertrekpremie. Dit rechtvaardigt meteen de eis dat ook die categorie van personen moet kunnen genieten van het voordeel van het artikel 29.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement en de stemming over artikel 7 worden aangehouden.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 7 sont réservés.

Art. 8. Pour l'application de la présente loi, le candidat est « en service » lorsqu'il est en service ou en non-activité.

Art. 8. Voor de toepassing van deze wet is de kandidaat « in dienst » wanneer hij in werkelijke dienst of op non-activiteit is.

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre II. — L'admission

Art. 9. Le Roi règle l'admission ainsi que les modalités d'admission en tenant compte des dispositions de la présente loi ainsi que des besoins des forces armées.

Le ministre de la Défense nationale fixe chaque année et par catégorie de formation définie à l'article 2, alinéa 1er, le nombre de candidats qui peuvent être admis.

Hoofdstuk II. — De aanvaarding

Art. 9. De Koning regelt de aanvaarding en de aanvaardingsmodaliteiten rekening houdend met de bepalingen van deze wet en met de behoeften van de krijgsmachtdelen.

De minister van Landsverdediging bepaalt jaarlijks en per vormingscategorie zoals bepaald in artikel 2, eerste lid, het aantal kandidaten die kunnen worden aanvaard.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 10. § 1er. Pour être admis comme candidats par le ministre de la Défense nationale et sans préjudice des conditions propres à la catégorie de personnel pour laquelle ils sont formés :

1° Les candidats visés à l'article 2, alinéa 1er, 1° et 4°, et alinéa 2, doivent satisfaire aux conditions prévues aux articles 16 et 17; en plus des conditions visées au 1°, les candidats visés à l'article 2, alinéa 1er, ne peuvent être admis qu'en vue de suivre une formation donnant accès à l'admission dans une catégorie de personnel des militaires de carrière;

2° Les candidats visés à l'article 2, alinéa 1er, 4°, doivent, selon le cas, satisfaire aux articles 11, alinéa 2, 2°, 12, alinéa 2, 1°, ou alinéa 3, ou 13, alinéa 2, pour suivre une formation comme candidats militaires de carrière de leur catégorie de personnel;

3° Les candidats visés à l'article 2, alinéa 1er, 2°, doivent avoir effectué au moins deux ans de service actif comme militaires de carrière dans leur catégorie de personnel et être classés en ordre utile dans une épreuve de passage;

4° Les candidats visés à l'article 2, alinéa 1er, 3°, doivent avoir effectué au moins deux ans de service actif comme militaires de complément dans leur catégorie de personnel et être classés en ordre utile dans une épreuve de passage;

5° En plus des conditions visées au 1°, les candidats visés à l'article 2, alinéa 1er, 4°, doivent consécutivement au terme de service actif comme milicien, avoir effectué au moins un an de service actif sous la forme de prestations volontaires d'encadrement et satisfaire aux conditions fixées par le Roi;

6° En plus des conditions visées au 1°, les candidats visés à l'article 2, alinéa 2, doivent être titulaires du brevet supérieur de pilote ou navigateur.

Le Roi organise les épreuves visées à l'alinéa 1er, 3° et 4°, et en fixe les conditions de participation.

§ 2. Les militaires du cadre de réserve visés à l'article 2, alinéa 1er, 1° et 4°, doivent présenter leur démission du cadre de réserve. Leur admission comme candidat entraîne de plein droit l'acceptation de leur démission de leur grade dans le cadre de réserve.

§ 3. Lorsque le recrutement visé au § 1er est déficitaire pour satisfaire aux besoins d'encadrement, les candidats visés à l'article 2, alinéa 1er, 1°, qui satisfont aux conditions des articles 16 et 17, et sont classés en ordre utile à l'issue d'une épreuve d'admission spéciale que le Roi instaure à cet effet et pour lequel il fixe les conditions de participation, peuvent être admis par le ministre de la Défense nationale pour suivre une formation donnant accès à une catégorie de personnel des militaires de complément.

Art. 10. § 1. Om door de minister van Landsverdediging te worden aanvaard als kandidaat en onverminderd de voorwaarden die eigen zijn aan de personeelscategorie waarvoor ze worden gevormd :

1° Moeten de kandidaten bedoeld in artikel 2, eerste lid, 1° en 4°, en tweede lid, voldoen aan de voorwaarden gesteld in de artikelen 16 en 17; de kandidaten bedoeld in artikel 2, eerste lid, 1°, en die voldoen aan de voorwaarden bedoeld in 1° kunnen bovendien slechts aanvaard worden met het oog op het volgen van een vorming die leidt tot opnemings in een personeelscategorie van de beroepsmilitairen;

2° Moeten de kandidaten bedoeld in artikel 2, eerste lid, 4°, naar gelang van het geval, voldoen aan de artikelen 11, tweede lid, 2°, 12, tweede lid, 1°, of derde lid, of 13, tweede lid, om een vorming te volgen als kandidaat-beroepsmilitair van hun personeelscategorie;

3° Moeten de kandidaten bedoeld in artikel 2, eerste lid, 2°, ten minste twee jaar werkelijke dienst als beroepsmilitair in hun personeelscategorie vervuld hebben en batig gerangschikt zijn in een overgangsproef;

4° Moeten de kandidaten bedoeld in artikel 2, eerste lid, 3°, ten minste twee jaar werkelijke dienst als aanvullingsmilitair in hun personeelscategorie vervuld hebben en batig gerangschikt zijn in een overgangsproef;

5° Moeten de kandidaten bedoeld in artikel 2, eerste lid, 4°, die voldoen aan de voorwaarden bedoeld in 1°, aansluitend op de werkelijke diensttermijn als dienstplichtige ten minste één jaar werkelijke dienst geleverd hebben in de vorm van vrijwillige prestaties met het oog op de kaderbehoeften en voldoen aan de voorwaarden die de Koning bepaalt;

6° Moeten de kandidaten bedoeld in artikel 2, tweede lid, die voldoen aan de voorwaarden bedoeld in 1°, houder zijn van het hoger brevet van piloot of navigator.

De Koning organiseert de in het eerste lid, 3° en 4°, bedoelde proeven en stelt de deelnemingsvoorwaarden vast.

§ 2. De militairen van het reservékader bedoeld in artikel 2, eerste lid, 1° en 4°, moeten hun ontslag uit het reservékader aanvragen. Hun aanvaarding als kandidaat heeft van rechtswege de aanvaarding van hun ontslag uit hun graad in het reservékader voor gevolg.

§ 3. Wanneer de rekrutering in § 1 ontoereikend is om te voldoen aan de kaderbehoeften, kunnen de kandidaten bedoeld in artikel 2, eerste lid, 1°, die voldoen aan de voorwaarden in artikel 16 en 17 en batig gerangschikt zijn in een speciaal daartoe door de Koning georganiseerde toelatingsproef waarvoor Hij de deelnemingsvoorwaarden vastlegt, door de minister van Landsverdediging aanvaard worden om een vorming te volgen die leidt tot de opname in een personeelscategorie van de aanvuilingsmilitairen.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 11. Pour être admis comme candidat officier de carrière ou de complément, il faut satisfaire aux conditions suivantes :

1° Ne pas avoir dépassé l'âge que le Roi fixe;

2° Posséder les qualités morales, caractérielles et physiques indispensables à l'état d'officier.

Pour être admis comme candidat officier de carrière, il faut de plus :

1° Soit avoir satisfait à l'article 12 de la loi du 18 mars 1838 organique de l'Ecole royale militaire;

2° Soit être titulaire d'un diplôme de l'enseignement supérieur de type long ou d'un niveau équivalent et être classé en ordre utile à une épreuve d'admission selon les règles que le Roi fixe.

Art. 11. Om als kandidaat-beroepsofficier of als kandidaat-aanvullingsofficier te worden aanvaard moet men aan de volgende voorwaarden voldoen :

1° De door de Koning te bepalen leeftijd niet overschreden hebben;

2° De voor de staat van officier onontbeerlijke morele, karakteriële en fysieke hoedanigheden bezitten.

Om te worden aanvaard als kandidaat-beroepsofficier moet men bovendien :

1° Hetzij voldaan hebben aan artikel 12 van de wet van 18 maart 1838 houdende organisatie van de Koninklijke Militaire School;

2° Hetzij houder zijn van een diploma van het hoger onderwijs van het lange type, of van een gelijkwaardig niveau en batig gerangschikt zijn in een toegangsproof volgens de regels bepaald door de Koning.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 12. Pour être admis comme candidat sous-officier de carrière ou de complément, il faut satisfaire aux conditions suivantes :

1° Ne pas avoir dépassé l'âge que le Roi fixe;

2° Posséder les qualités morales, caractérielles et physiques indispensables à l'état de sous-officier.

Pour être admis comme candidat sous-officier de carrière, il faut de plus :

1° Soit être titulaire d'un diplôme ou certificat sanctionnant les études secondaires supérieures ou d'un niveau équivalent et être classé en ordre utile à l'issue d'un concours d'admission selon les règles que le Roi fixe;

2° Soit réussir et être classé en ordre utile selon les règles que le Roi fixe dans une épreuve d'admission à une école chargée de la formation de sous-officiers de carrière des forces armées.

Pour être admis au recrutement spécial de candidats sous-officiers de carrière, il faut, sans préjudice du § 1er, être titulaire d'un diplôme de l'enseignement supérieur de type court ou d'un niveau équivalent et être classé en ordre utile à une épreuve spéciale selon les règles que le Roi fixe.

Art. 12. Om als kandidaat-beroepsonderofficier of als kandidaat-aanvullingsonderofficier te worden aanvaard moet men aan de volgende voorwaarden voldoen :

1° De door de Koning te bepalen leeftijd niet overschreden hebben;

2° De voor de staat van onderofficier onontbeerlijke morele, karakteriële en fysieke hoedanigheden bezitten.

Om te worden aanvaard als kandidaat-beroepsonderofficier moet men bovendien :

1° Hetzij houder zijn van een diploma of getuigschrift die de studies van hoger secundair onderwijs of van een gelijkwaardig niveau bekrachtigen en batig gerangschikt zijn in een vergelijkende toelatingsproef volgens de regels bepaald door de Koning;

2° Hetzij volgens de regels bepaald door de Koning slagen en batig gerangschikt zijn in een toelatingsproef aan een school belast met de vorming van beroepsonderofficieren van de krijgsmacht.

Om te worden aanvaard in de bijzondere werving van kandidaat-beroepsonderofficieren moet men, onverminderd de bepalingen in § 1, houder zijn van een diploma van het hoger onderwijs van het korte type of van een gelijkwaardig niveau en batig gerangschikt zijn in een speciale toelatingsproef volgens de regels bepaald door de Koning.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 13. Pour être admis comme candidat volontaire de carrière ou de complément, il faut satisfaire aux conditions suivantes :

1° Ne pas avoir dépassé l'âge que le Roi fixe;

2° Posséder les qualités morales, caractérielles et physiques indispensables à l'état de volontaire.

Pour être admis comme candidat volontaire de carrière, il faut, de plus, être titulaire d'un diplôme ou certificat sanctionnant les trois premières années des études secondaires ou d'un niveau équivalent et être classé en ordre utile à l'issue d'une épreuve d'admission selon les règles que le Roi fixe.

Art. 13. Om als kandidaat-beroepsvrijwilliger of als kandidaat-aanvullingsvrijwilliger te worden aanvaard moet men aan de volgende voorwaarden voldoen :

1° De door de Koning te bepalen leeftijd niet overschreden hebben;

2° De voor de staat van vrijwilliger onontbeerlijke morele, karakteriële en fysieke hoedanigheden bezitten.

Om te worden aanvaard als kandidaat-beroepsvrijwilliger moet men bovendien houder zijn van een diploma of getuigschrift dat de drie eerste jaren van het middelbaar onderwijs of van een gelijkwaardig niveau bekrachtigt en batig gerangschikt zijn in een toelatingsproef volgens de regels bepaald door de Koning.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — L'article 14 est ainsi libellé :

Art. 14. Pour l'application de la présente loi, le Roi fixe les équivalences de niveau d'étude visées aux articles 11, alinéa 2, 2°, et 12, alinéa 2, 1°, et alinéa 3, et 13, alinéa 2.

Art. 14. Voor de toepassing van deze wet bepaalt de Koning de gelijkwaardigheid van de studies waarvan sprake in de artikelen 11, tweede lid, 2° en 12, tweede lid, 1°, en derde lid, en 13, tweede lid.

De heer Janzegers c.s. stelt voor dit artikel te doen vervallen.

M. Janzegers et consorts proposent la suppression de cet article.

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, wij vragen dit artikel te doen vervallen omdat aan de Commissie voor advies van

het militair personeel vragen werden gesteld in verband met de gelijkwaardigheid van de studieniveaus. Tot nu toe is er op die vragen nog geen antwoord gegeven.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement en de stemming over artikel 14 worden aangehouden.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 14 sont réservés.

Art. 15. Le Roi fixe les règles en vigueur pour l'appréciation des qualités morales, caractérielles et physiques d'un candidat.

Les qualités morales, caractérielles et physiques du candidat sont appréciées par le ministre de la Défense nationale avant le début de sa formation. Il peut revoir cette appréciation au cours de la formation.

Art. 15. De Koning bepaalt de regels die gelden bij de beoordeling van de morele, karakteriële en fysieke hoedanigheden van een kandidaat.

Alvorens de kandidaat zijn vorming begint, worden zijn morele, karakteriële en fysieke hoedanigheden beoordeeld door de minister van Landsverdediging. Hij kan deze beoordeling in de loop van de vorming herzien.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — L'article 16 est ainsi libellé:

Chapitre III. — Les engagements et rengagements

Art. 16. § 1er. Pour autant qu'il ait satisfait à l'obligation scolaire et qu'il puisse être admis comme candidat, tout Belge peut être admis à contracter un engagement ou un rengagement en qualité de candidat.

Il pourra toutefois souscrire un engagement dès l'âge de 16 ans en vue de son admission dans une école pour sous-officiers.

§ 2. Les mineurs qui ne sont pas émancipés doivent justifier du consentement de celui ou de ceux qui exercent à leur égard l'autorité parentale selon les modalités prévues pour l'exercice de celle-ci.

§ 3. Le milicien en service actif, le rappelé ainsi que le militaire qui effectue des prestations volontaires d'encadrement et est agréé comme candidat peuvent être admis à contracter un engagement en vue de suivre une formation définie à l'article 2, alinéa 1er, 1° et 4°.

Hoofdstuk III. — De dienstnemingen en wederdienstnemingen

Art. 16. § 1. Voor zover belanghebbende voldaan heeft aan de schoolplicht en aanvaardbaar is als kandidaat, kan iedere Belg een dienstneming of een wederdienstneming in de hoedanigheid van kandidaat aangaan.

Hij kan evenwel een dienstverbintenis aangaan vanaf de leeftijd van 16 jaar ten einde opgenomen te worden in een school voor onderofficieren.

§ 2. De niet-ontvoogde minderjarigen moeten het bewijs leveren van de toestemming van degenen die te hunnen opzichte de ouderlijke macht uitoefenen, volgens de modaliteiten vastgesteld voor de uitoefening ervan.

§ 3. De dienstplichtige in werkelijke dienst, de wederopgeroepene en de militair die vrijwillige prestaties met het oog op de kaderbehoeften levert en aanvaard werd als kandidaat, kunnen een dienstneming aangaan met het oog op het volgen van een vorming zoals bepaald in artikel 2, eerste lid, 1° en 4°.

De heer Janzegers c.s. stelt volgend amendement voor:

« In § 1, tweede lid, van dit artikel, de woorden « 16 jaar » te vervangen door de woorden « 18 jaar. »

« Au § 1er, deuxième alinéa, de cet article, remplacer les mots « 16 ans » par les mots « 18 ans. »

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, vermits de schoolplicht in België geldt tot achttien jaar, willen wij verhinderen dat de algemene vorming in de militaire scholen, meer bepaald in de scholen voor onderofficier van Dinant en Zedelgem zou worden gegeven vanaf zestien jaar. De betrokkenen riskeren dan later hun diploma niet erkend te zien, waardoor zij in een minder gunstig sociaal statuut terecht komen.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement en de stemming over artikel 16 worden aangehouden.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 16 sont réservés.

Art. 17. Le Roi arrête les conditions pour contracter un engagement ou un rengagement en tant que candidat.

Le Roi fixe le nombre et la durée des engagements et rengagements en fonction de la durée de la formation qu'il fixe par type de formation et par catégorie de personnel. La durée de ces engagements ne peut cependant pas être inférieure au terme de service actif prévu pour les miliciens par la loi du 22 décembre 1989 relative au statut des miliciens.

Art. 17. De Koning stelt de voorwaarden vast voor het aangaan van een dienstneming of een wederdienstneming als kandidaat.

De Koning stelt het aantal en de duur van de dienstnemingen en wederdienstnemingen vast in functie van de door Hem per type van vorming en per personeelscategorie te bepalen duur van de vorming. De duur van deze dienstnemingen mag evenwel niet minder bedragen dan de werkelijke diensttermijn die door de wet van 22 december 1989 betreffende het statuut van de dienstplichtigen bepaald wordt voor de dienstplichten.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 18. L'engagement visé à l'article 4 prend cours par la signature de l'acte le jour où le candidat commence sa formation.

Cet acte met fin de plein droit et à sa date à tout engagement ou rengagement antérieur.

Le rengagement prend cours à l'expiration de l'acte visé à l'alinéa 1er de cet article.

Au moment de la signature de l'acte d'engagement, celui qui n'a pas encore la qualité de militaire acquiert celle-ci de la manière prévue à l'article 57 des lois sur la milice, coordonnées le 30 avril 1962.

Art. 18. De dienstneming bepaald in artikel 4 gaat in door de ondertekening van de akte de dag waarop de kandidaat zijn vorming begint.

Deze akte doet elke vroegere dienstneming of wederdienstneming van rechtswege en op zijn datum eindigen.

De wederdienstneming gaat in bij het verstrijken van de in het eerste lid van dit artikel bedoelde akte.

Bij de ondertekening van de akte van dienstneming verkrijgt degene die de hoedanigheid van militair nog niet heeft, deze op de wijze bepaald bij artikel 57 van de dienstplichtwetten, gecoördineerd op 30 april 1962.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 19. En période de mobilisation, les engagements en cours sont prorogés de plein droit jusqu'au jour fixé par le ministre de la Défense nationale et au plus tard jusqu'au jour fixé pour la remise de l'armée sur pied de paix.

Art. 19. In mobilisatietijd worden de lopende dienstnemingen van rechtswege verlengd tot de dag door de minister van Landsverdediging vastgesteld en uiterlijk tot de dag bepaald voor het op vredesvoet brengen van het leger.

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre IV. — De la formation

Art. 20. En fonction de l'objectif final et du type de formation définie à l'article 3, le Roi détermine par catégorie de personnel et par force, le cycle de formation des candidats. Il fixe la nature des cours, les examens qui doivent être présentés, les périodes de stage ou d'évaluation à suivre, les rapports de stage à soumettre éventuellement et les conditions à remplir pour réussir la formation.

Les candidats peuvent être astreints à recevoir toute ou partie de leur formation dans un établissement militaire étranger ou dans un établissement civil, en Belgique ou à l'étranger.

Hoofdstuk IV. — De vorming

Art. 20. Naargelang van het einddoel en van het type van vorming zoals bepaald in artikel 3, bepaalt de Koning, per personeelscategorie en per krijgsmachtdeel, de vormingscyclus van de kandidaten. Hij bepaalt de aard van de cursussen, de examens die moeten worden afgelegd, de te volgen stageperiodes of evaluatieperiodes, de eventueel voor te leggen stageverslagen en de voorwaarden die moeten worden vervuld om te slagen in de vorming.

De kandidaten kunnen ertoe verplicht worden het geheel of een gedeelte van hun vorming te ontvangen in een vreemde militaire instelling of in een burgerlijke instelling, in België of in het buitenland.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 21. § 1er. Suivant la catégorie de personnel pour laquelle ils sont formés, les candidats visés aux articles 2, 1er alinéa, 1° et 4°, et 24, § 2, peuvent être commissionnés à un ou plusieurs des grades qui suivent et ce dans l'ordre hiérarchique suivant:

1° Les candidats officiers:

- a) Soldat ou matelot;
- b) Caporal ou premier matelot;
- c) Sergent ou second-maître;
- d) Adjudant ou premier-maître-chef;
- e) Sous-lieutenant ou enseigne de vaisseau de deuxième classe;

2° Les candidats-sous-officiers:

- a) Soldat ou matelot;
- b) Caporal ou premier-matelot;
- c) Sergent ou second-maître;

3° Les candidats volontaires:

- a) Soldat ou matelot;
- b) Premier soldat ou matelot de première classe.

Ces grades correspondent aux grades des militaires de carrière et de complément.

§ 2. Les candidats, pendant la période de formation d'école, la période d'instruction ou la période de formation d'école et d'instruction, prévues à l'article 3, ainsi que les candidats visés aux articles 10, § 3, et 24, § 1er, sont commissionnés aux grades d'aspirant correspondant aux grades visés au § 1er à l'exception du grade de soldat ou de matelot.

Les candidats visés à l'article 2, 1er alinéa, 4°, qui ont été admis à suivre une formation en vue de leur admission comme militaire de carrière dans leur catégorie de personnel sont, sans préjudice des dispositions du 1er alinéa, commissionnés au grade correspondant à leur grade de militaire de réserve.

Ceux qui sont admis comme militaire de complément sont commissionnés au grade d'aspirant correspondant à leur grade de militaire de réserve pour toute la durée de la période de candidature à l'exception du grade de soldat ou de matelot.

Les candidats visés à l'article 2, 1er alinéa, 4°, qui ont été admis à suivre une formation en vue de leur admission comme militaire de carrière dans la catégorie de personnel immédiatement inférieure, ainsi que ceux visés à l'article 24, § 3, sont, lors de leur admission et sans préjudice des dispositions du 1er alinéa, commissionnés au grade correspondant au grade auquel ils peuvent être nommés à la fin de leur formation.

§ 3. Les candidats visés à l'article 2, alinéa 1er, 2°, peuvent être commissionnés dans un grade supérieur de leur catégorie de personnel ou dans le grade dans lequel ils peuvent être nommés à la fin de leur formation.

§ 4. Le Roi règle les modalités de l'octroi et du retrait des commissions visées aux § 1er et § 2.

§ 5. Le candidat militaire de carrière visé aux articles 11, alinéa 2, 12, alinéa 2, 1°, et alinéa 3, ainsi qu'à l'article 13, alinéa 2, peut être nommé au grade le moins élevé d'officier, de sous-officier ou de volontaire de carrière, selon le cas, avec effet rétroactif à la date fixée par le Roi.

§ 6. Lorsque l'intéressé n'a pas terminé sa formation dans le délai fixé ou lorsqu'il a subi une perte d'ancienneté en application de son statut, la date de sa nomination est fixée en tenant compte du délai supplémentaire qui a été nécessaire pour terminer cette formation, ou de la perte d'ancienneté subie.

§ 7. Le § 5 ne s'applique pas au candidat qui a reçu l'autorisation de suivre une autre formation en application de l'article 24.

L'intéressé suit dans ce cas le sort des candidats qui suivent la même formation.

Art. 21. § 1. Volgens de personeelscategorie waarvoor zij gevormd worden, kunnen de kandidaten bedoeld in de artikelen 2, eerste lid, 1° en 4°, en 24, § 2, volgens de hierna vermelde rangorde aangesteld worden in één of meerdere van de volgende graden:

1° De kandidaat-officieren:

- a) Soldaat of matroos;
- b) Korporaal of eerste matroos;
- c) Sergeant of tweede meester;
- d) Adjudant of eerste meester-chef;
- e) Onderluitenant of vaandrig-ter-zee tweede klasse;

2° De kandidaat-onderofficieren:

- a) Soldaat of matroos;
- b) Korporaal of eerste matroos;
- c) Sergeant of tweede meester;

3° De kandidaat-vrijwilligers:

- a) Soldaat of matroos;
- b) Eerste soldaat of matroos eerste klasse.

Deze graden stemmen overeen met de graden van de beroeps- en aanvullingsmilitairen.

§ 2. De kandidaten, tijdens de periode van schoolvorming, de periode van opleiding of de periode van schoolvorming en opleiding bedoeld in artikel 3, alsmede de kandidaten bedoeld in de artikelen 10, § 3, en 24, § 1, worden aangesteld in de graden van aspirant overeenstemmend met die bepaald in § 1 met uitzondering van de graad van soldaat of matroos.

De kandidaten bedoeld in artikel 2, eerste lid, 4°, die aanvaard werden om een vorming te volgen ten einde in hun personeelscategorie te worden opgenomen als beroepsmilitair worden bij hun aanvaarding, onverminderd de bepalingen van het eerste lid, aangesteld in de graad overeenstemmend met hun graad als reservemilitair.

Zij die worden aanvaard als aanvullingsmilitair, worden voor de ganse duur van de kandidaatsperiode aangesteld in de graad van aspirant overeenstemmend met hun graad als reservemilitair met uitzondering van de graad van soldaat of matroos.

De kandidaten bedoeld in artikel 2, eerste lid, 4°, die aanvaard werden om een vorming te volgen teneinde als beroepsmilitair opgenomen te worden in de onmiddellijke lagere personeelscategorie evenals die bedoeld in artikel 24, § 3, worden bij hun aanvaarding, onverminderd de bepalingen van het eerste lid, aangesteld in de graad overeenstemmend met de graad waarin zij benoemd kunnen worden op het einde van hun vorming.

§ 3. De kandidaten bedoeld in artikel 2, eerste lid, 2°, kunnen aangesteld worden in een hogere graad van hun personeelscategorie of in de graad waarin zij benoemd kunnen worden op het einde van hun vorming.

§ 4. De Koning bepaalt de wijze waarop het verlenen en het intrekken van de aanstellingen bedoeld in § 1 en § 2 geschiedt.

§ 5. De kandidaat-beroepsmilitair bedoeld in de artikelen 11, tweede lid, 12, tweede lid, 1°, en derde lid, en 13, tweede lid, kan met terugwerking tot de door de Koning bepaalde dag worden benoemd in de laagste graad van officier, onderofficier of beroepsvrijwilliger, naargelang van het geval.

§ 6. Wanneer betrokkene zijn vorming niet binnen de gestelde termijn heeft voltooid, of wanneer hij bij toepassing van zijn statuut anciënniteit heeft verloren, wordt de dag van zijn benoeming vastgesteld rekening houdend met de bijkomende termijn die hij nodig heeft gehad om zijn vorming te beëindigen of met het verlies van anciënniteit dat hij ondergaan heeft.

§ 7. Paragraaf 5 is niet toepasselijk op de kandidaat die bij toepassing van artikel 24 de toelating gekregen heeft om een andere vorming te volgen.

Betrokkene volgt in dit geval het lot van de andere kandidaten die dezelfde vorming volgen.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 22. Il est définitivement mis un terme à la formation en qualité de candidat dans les cas suivants:

1° Par l'admission du candidat dans la catégorie du personnel de carrière ou de complément pour laquelle il a été formé;

2° Par la perte de la qualité de candidat;

3° Par résiliation de plein droit ou d'office de l'engagement ou du rengagement des candidats visés à l'article 2, alinéa 1er, 1° et 4°, et alinéa 2;

4° Par retrait définitif de l'emploi des candidats visés à l'article 2, alinéa 1er, 2° et 3°.

Afin de permettre au candidat de terminer sa formation avec succès, la période de formation peut exceptionnellement être prolongée aux conditions et dans les cas que le Roi fixe.

Art. 22. De vorming in de hoedanigheid van kandidaat is definitief beëindigd in de volgende gevallen:

1° Door de opname van de kandidaat in de categorie van het beroeps- of aanvullingspersoneel waarvoor hij gevormd werd;

2° Door het verlies van de hoedanigheid van kandidaat;

3° Door verbreking van rechtswege of van ambtswege van de dienstneming of de wederdienstneming van de kandidaten bedoeld in artikel 2, eerste lid, 1° en 4°, en tweede lid;

4° Door definitieve ambtsontheffing van de kandidaten bedoeld in artikel 2, eerste lid, 2° en 3°.

De vormingsperiode kan uitzonderlijk verlengd worden onder de voorwaarden en voor de gevallen die de Koning bepaalt ten einde de kandidaat toe te laten vooralsnog zijn vorming succesvol af te sluiten.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 23. Les dispositions de l'article 22, alinéa 1er, 2°, 3° et 4°, entraînent de plein droit la perte du grade dans lequel le candidat était commissionné.

Art. 23. De bepalingen van artikel 22, eerste lid, 2°, 3° en 4°, hebben van rechtswege het verlies van de graad waarin de kandidaat aangesteld was tot gevolg.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 24. § 1er. Le candidat militaire de carrière visé à l'article 2, alinéa 1er, 1° et 4°, qui n'est pas autorisé à poursuivre sa formation pour des raisons d'études, peut, à sa demande et aux conditions que le Roi fixe, obtenir du ministre de la Défense nationale l'autorisation de suivre la formation de militaire de complément dans sa catégorie de personnel.

§ 2. Le candidat officier de carrière visé à l'article 2, alinéa 1er, 1° et 4°, qui n'est pas autorisé à poursuivre sa formation comme

candidat membre ou comme membre du personnel navigant, pilote ou navigateur, pour des raisons d'incapacité physique au service aérien ou d'incapacité professionnelle au service aérien est agréé d'office pour suivre, dans sa force, une formation d'officier de carrière du personnel non-navigant.

Le candidat militaire de carrière de la force navale visé à l'article 2, alinéa 1er, 1° et 4°, qui n'est pas autorisé à poursuivre sa formation comme candidat militaire de carrière de la force navale pour des raisons d'incapacité physique au service en mer peut, à sa demande et aux conditions que le Roi fixe, obtenir du ministre de la Défense nationale l'autorisation de poursuivre sa formation dans une autre force armée.

§ 3. Le candidat officier ou sous-officier de complément visé à l'article 2, alinéa 1er, 1° et 4°, et alinéa 2 qui n'est pas autorisé à poursuivre sa formation pour des raisons d'études, peut, à sa demande et aux conditions que le Roi fixe, obtenir du ministre de la Défense nationale l'autorisation de suivre la formation de militaire de carrière dans la catégorie de personnel immédiatement inférieure.

§ 4. Le candidat volontaire de complément visé à l'article 2, alinéa 1er, 1° et 4°, qui n'est pas autorisé à poursuivre sa formation suite à ses résultats insatisfaisants peut, à sa demande, obtenir de l'autorité militaire désignée par le Roi l'autorisation de suivre une nouvelle formation d'un autre type. Cette autorisation ne peut être obtenue qu'une seule fois.

§ 5. Le candidat visé au § 1er et au § 3 contracte un engagement dans sa nouvelle qualité.

Il peut être dispensé des phases de formation qu'il a suivies antérieurement avec succès.

Art. 24. § 1. De kandidaat-beroepsmilitair bedoeld in artikel 2, eerste lid, 1° en 4°, die om studieredenen geen toestemming krijgt om zijn vorming voort te zetten kan, op zijn verzoek en onder de voorwaarden die de Koning bepaalt, van de minister van Landsverdediging de toestemming krijgen om de vorming van aanvullingsmilitair van zijn personeelscategorie te volgen.

§ 2. De kandidaat-beroepsofficier bedoeld in artikel 2, eerste lid, 1° en 4°, die om redenen van fysieke ongeschiktheid voor de luchtdienst of van beroepsonekwaamheid voor de luchtdienst geen toestemming krijgt om zijn vorming als kandidaat-lid of als lid van het varend personeel, piloot of navigator, voort te zetten wordt van ambtswege aanvaard om, in zijn krijgsmachtdeel, een vorming van beroepsofficier van het niet-varend personeel te volgen.

De kandidaat-beroepsmilitair van de zeemacht bedoeld in artikel 2, eerste lid, 1° en 4°, die om redenen van fysieke ongeschiktheid voor de zeedienst geen toestemming krijgt om zijn vorming als kandidaat-beroepsmilitair van de zeemacht voort te zetten kan, op zijn verzoek en onder de voorwaarden die de Koning bepaalt, van de minister van Landsverdediging de toestemming krijgen om zijn vorming in een ander krijgsmachtdeel voort te zetten.

§ 3. De kandidaat-aanvullingsofficier of -onderofficier bedoeld in artikel 2, eerste lid, 1° en 4°, en tweede lid, die om studieredenen geen toestemming krijgt om zijn vorming voort te zetten kan, op zijn verzoek en onder de voorwaarden die de Koning bepaalt, van de minister van Landsverdediging de toestemming krijgen om de vorming van beroepsmilitair in de onmiddellijk lagere personeelscategorie te volgen.

§ 4. De kandidaat-aanvullingsvrijwilliger bedoeld in artikel 2, eerste lid, 1° en 4°, die wegens onvoldoende resultaten geen toestemming krijgt om zijn vorming voort te zetten kan, op zijn verzoek, van de door de Koning aangewezen militaire overheid toestemming krijgen om een nieuwe vorming van een ander type te volgen. Deze toestemming kan slechts éénmaal verkregen worden.

§ 5. De kandidaat bedoeld in § 1 en § 3 gaat een dienstneming aan in zijn nieuwe hoedanigheid.

Hij kan worden vrijgesteld van de vormingsfasen die hij voordien met goed gevolg heeft gevolgd.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 25. Perd la qualité de candidat :

1° Celui qui a définitivement échoué aux examens déterminés par le Roi et n'a pas été autorisé à suivre une autre formation;

2° Celui qui, suite au rapport de stage visé à l'article 20, alinéa 1er, est refusé définitivement sur la décision motivée du Ministre de la Défense nationale;

3° Celui dont les qualités morales, caractérielles ou physiques ont été revues défavorablement en cours de formation par le ministre de la Défense nationale et ce, selon les règles visées à l'article 15;

4° Le militaire visé à l'article 2, alinéa 1er, 1° et 4°, et alinéa 2, qui, à sa demande, obtient du ministre de la Défense nationale la résiliation de son engagement ou rengagement;

5° Le militaire visé à l'article 2, alinéa 1er, 2° et 3°, qui en fait la demande et en obtient l'autorisation du ministre de la Défense nationale.

Lorsque les cas de perte de la qualité de candidat visés à l'alinéa 1er, s'appliquent à des militaires âgés de moins de 18 ans, célibataires et non émancipés, ceux qui exercent à leur égard l'autorité parentale en sont avisés, par lettre recommandée à la poste, par le ministre de la Défense nationale ou par l'autorité militaire désignée par ce dernier.

Art. 25. De hoedanigheid van kandidaat verliest :

1° Degene die definitief mislukt is voor de examens die de Koning bepaalt en de toestemming niet gekregen heeft om een andere vorming te volgen;

2° Degene die op grond van het stageverslag bedoeld in artikel 20, eerste lid, definitief afgewezen wordt bij gemotiveerde beslissing van de minister van Landsverdediging;

3° Degene wiens morele, karakterieële of fysieke hoedanigheden in de loop van de vorming ongunstig herzien worden door de minister van Landsverdediging en dit volgens de regels bedoeld in artikel 15;

4° De militair bedoeld in artikel 2, eerste lid, 1° en 4°, en tweede lid, die op zijn verzoek van de minister van Landsverdediging de verbreking bekomt van zijn dienstneming of wederdienstneming;

5° De militair bedoeld in artikel 2, eerste lid, 2° en 3°, die er om vraagt, en er de toestemming van de minister van Landsverdediging voor bekomt.

Wanneer de gevallen van verlies van de hoedanigheid van kandidaat bedoeld in het eerste lid van toepassing zijn op ongehuwde en niet ontvoogde militairen die minder dan 18 jaar oud zijn, worden zij die te hunnen opzichte het ouderlijk gezag uitoefenen hiervan bij ter post aangetekende brief in kennis gesteld door de minister van Landsverdediging of door de door hem aangewezen militaire overheid.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 26. § 1er. Le candidat visé à l'article 2, alinéa 1er, 2° ou 3°, qui perd la qualité de candidat est réintégré dans sa catégorie d'origine du personnel de carrière ou de complément. Il lui sont accordés l'ancienneté et le grade qu'il aurait obtenus s'il n'avait pas quitté sa catégorie de personnel des militaires de carrière ou de complément.

§ 2. Le candidat visé à l'article 2, alinéa 1er, 1°, qui avant son admission, faisait partie du cadre de réserve ainsi que le candidat visé à l'article 2, alinéa 1er, 4°, qui suivait une formation en vue de son admission dans une catégorie de personnel inférieure à sa catégorie de personnel du cadre de réserve et qui perd la qualité de candidat sans avoir demandé la résiliation de son acte d'engagement est, selon le cas, transféré dans la catégorie de personnel du cadre de réserve correspondant à la catégorie de personnel du cadre actif pour laquelle il était candidat ou est envoyé en congé illimité.

§ 3. Le candidat visé à l'article 2, alinéa 1er, 1°, qui perd la qualité de candidat ou dont l'acte d'engagement a été résilié est, selon le cas et sans préjudice de l'application de l'article 28 et de l'article 55 de la loi du 13 juillet 1976 en ce qui concerne le personnel fémi-

nin, transféré dans le cadre des militaires de réserve ou envoyé en congé illimité à condition de ne pas être tenu à effectuer un terme de service actif comme milicien en application du § 4.

§ 4. Le candidat masculin visé au § 3, qui a perdu la qualité de candidat ou dont l'acte d'engagement a été résilié est envoyé en congé illimité :

1° S'il a suivi une période de formation d'école, d'instruction ou de fonction d'école et d'instruction de trois mois ou moins et a effectué au moins deux ans de service actif;

2° S'il a été au moins deux ans en service actif durant une phase de stage, d'évaluation ou de stage et d'évaluation faisant partie de la formation.

Dans le cas contraire, il perd la qualité de militaire et il est soumis aux obligations des miliciens de la levée pour laquelle il est inscrit s'il peut encore participer aux opérations de milice avec ces derniers ou aux obligations des miliciens de la levée au cours des opérations pour laquelle il aurait déjà acquis une situation de milice définitive, sinon il est soumis aux obligations de miliciens appartenant à la prochaine levée.

Le temps éventuellement déjà passé comme milicien est décompté du terme de service actif auquel il est astreint.

Si, pour satisfaire aux conditions visées à l'alinéa 1er du présent paragraphe, il aurait dû servir durant une période plus courte que le terme de service actif auquel il est astreint comme milicien, son terme de service actif comme milicien est limité à la durée de cette période.

S'il s'agit d'un candidat officier ou sous-officier du personnel navigant aérien qui est rayé pour inaptitude physique ou incapacité professionnelle, ou d'un candidat du personnel navigant en mer qui est déclaré inapte physique au service en mer, le temps passé sous les armes comme candidat sera décompté du terme de service actif auquel l'intéressé serait astreint comme milicien.

S'il s'agit d'un candidat qui a perdu la qualité de candidat à la suite d'un accident survenu ou d'une affection contractée ou aggravée durant et par le fait du service, le temps passé sous les armes comme candidat est décompté du terme de service actif auquel l'intéressé serait astreint comme milicien.

Toutefois, le candidat qui n'a pas été remis précédemment à l'autorité militaire comme milicien pourra, à sa demande, être maintenu sous les armes pour accomplir son terme de service actif, à condition que la résiliation de son engagement ait eu lieu durant ou après l'année au cours de laquelle il atteint l'âge de dix-huit ans; dans ce cas il sera soumis aux obligations des miliciens de la classe portant le millésime de l'année de la résiliation de son engagement, après adaptation éventuelle suite à l'application des règles d'exception visées aux trois paragraphes précédents.

Art. 26. § 1. De kandidaat bedoeld in artikel 2, eerste lid, 2° of 3°, die de hoedanigheid van kandidaat verliest, wordt terug opgenomen in zijn oorspronkelijke categorie van het beroeps- of aanvullingspersoneel. Hem worden de anciënniteit en de graad verleend die hij zou bekomen hebben indien hij zijn personeelscategorie van de beroeps- of aanvullingsmilitairen niet had verlaten.

§ 2. De kandidaat bedoeld in artikel 2, eerste lid, 1°, die voor zijn aanvaarding deel uitmaakte van het reservekader en de kandidaat bedoeld in artikel 2, eerste lid, 4°, die een vorming volgde om te worden opgenomen in een lagere personeelscategorie dan zijn personeelscategorie van het reservekader en de hoedanigheid van kandidaat verliest zonder de verbreking van zijn dienstverbin-
tenis te hebben gevraagd wordt, naar gelang van het geval, overgeplaatst naar de categorie van het personeel van het reservekader die overeenstemt met de categorie van het personeel van het actief kader waarvoor hij kandidaat was of in onbepaald verlof gezonden.

§ 3. De kandidaat bedoeld in artikel 2, eerste lid, 1°, die de hoedanigheid van kandidaat verliest of wiens dienstverbin-
tenis verbroken werd, wordt, naar gelang van het geval en onverminderd de toepassing van artikel 28 en van artikel 55 van de wet van 13 juli 1976 wat betreft het vrouwelijk personeel, overgeplaatst naar het kader der reservemilitairen of in onbepaald verlof geplaatst indien hij, bij toepassing van § 4, niet gehouden is als dienstplichtige een werkelijke diensttermijn te vervullen.

§ 4. De mannelijke kandidaat bedoeld in § 3, die de hoedanigheid van kandidaat verliest of wiens dienstverbintenis verbroken werd, wordt met onbepaald verlof gezonden:

1° Indien hij een periode van schoolvorming, van opleiding of van schoolvorming en opleiding van drie maanden of minder gevolgd heeft en ten minste twee jaar werkelijke dienst vervuld heeft;

2° Indien hij tijdens een stage, een evaluatiefase of een stage- en evaluatiefase die deel uitmaakt van de vorming ten minste twee jaar werkelijke dienst vervuld heeft.

In het tegenovergestelde geval verliest hij de hoedanigheid van militair en gelden voor hem de verplichtingen van de dienstplichtigen der lichting waarvoor hij wordt ingeschreven zo hij nog met deze laatsten aan de militieverrichtingen kan deelnemen of de verplichtingen van de dienstplichtigen der lichting waarmee hij reeds, tijdens de desbetreffende verrichtingen, een definitieve militietoestand mocht hebben verkregen, zoniet gelden voor hem de verplichtingen der eerstvolgende lichting.

De tijd eventueel reeds als dienstplichtige doorgebracht wordt afgetrokken van de werkelijke diensttermijn waartoe hij is gehouden.

Indien hij, om te voldoen aan de voorwaarden waarvan sprake in het eerste lid van deze paragraaf, nog had moeten dienen tijdens een periode die korter is dan de werkelijke diensttermijn waartoe hij als dienstplichtige is gehouden, dan is zijn werkelijke diensttermijn als dienstplichtige beperkt tot de duur van deze periode.

Betreft het een kandidaat-officier of -onderofficier van het luchtverend personeel die wegens fysieke ongeschiktheid of beroepsongebekwaamheid geschrapt werd, of een kandidaat van het zeeverend personeel die fysiek ongeschikt verklaard werd voor de zeedienst, wordt de tijd als kandidaat van deze categorie onder de wapens doorgebracht, afgetrokken van de werkelijke diensttermijn, waartoe de betrokkene als dienstplichtige zou zijn gehouden.

Betreft het een kandidaat die de hoedanigheid van kandidaat verloren heeft als gevolg van een ongeval overkomen of van een kwaal opgedaan of verergerd tijdens en ingevolge de dienst, dan wordt de tijd als kandidaat onder de wapens doorgebracht afgetrokken van de werkelijke diensttermijn waartoe de betrokkene als dienstplichtige zou zijn gehouden.

De kandidaat die voorheen niet als dienstplichtige aan de militaire overheid werd overgegeven kan echter, op zijn verzoek, onder de wapens worden gehouden om zijn werkelijke diensttermijn te volbrengen, op voorwaarde dat de verbreking van zijn dienstneming is geschied tijdens of na het jaar waarin hij achttien jaar oud wordt; in dat geval gelden voor hem de verplichtingen van de dienstplichtigen van de klasse genoemd naar het jaar waarin zijn dienstneming is verbroken, eventueel aangepast door de toepassing van de uitzonderingsregels bedoeld in de vorige drie leden.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — L'article 27 est ainsi libellé:

Chapitre V. — La résiliation d'engagement

Art. 27. L'engagement ou le rengagement d'un candidat visé à l'article 2, alinéa 1er, 1° et 4°, et alinéa 2, ne peut être résilié que dans les cas suivants:

1° Par mise à la pension pour cause d'incapacité physique définitive à tout service militaire;

2° Par résiliation de plein droit suite à la perte de la qualité de candidat;

3° Par résiliation de plein droit ou par résiliation d'office dans les conditions et selon la procédure fixées par le Roi;

4° Par résiliation sur demande aux conditions fixées par le Roi.

Ann. parl. Sénat de Belgique — Session ordinaire 1990-1991
Parlem. Hand. Belgische Senaat — Gewone zitting 1990-1991

Hoofdstuk V. — De dienstverbreking

Art. 27. De dienstneming of de wederdienstneming van een kandidaat bedoeld in artikel 2, eerste lid, 1° en 4°, en tweede lid, kan slechts in de volgende gevallen verbroken worden:

1° Door oppensioenstelling wegens definitief vastgestelde lichamelijke ongeschiktheid voor elke militaire dienst;

2° Door verbreking van rechtswege als gevolg van het verlies van de hoedanigheid van kandidaat;

3° Door verbreking van rechtswege of door verbreking van ambtswege onder de voorwaarden en volgens de procedure die de Koning vaststelt;

4° Door verbreking op verzoek onder de voorwaarden die de Koning vaststelt.

De heer Janzegers c.s. stelt volgend amendement voor:

« Dit artikel aan te vullen met een nieuw lid, luidende:

« Bij de procedure tot verbreking van de dienstneming of de wederdienstneming van een kandidaat, zullen de betrokken partijen toelating krijgen om de gewenste administratieve stukken in te zien en er desgewenst fotokopies van te nemen die nodig zijn voor de vrije uitoefening van de individuele rechten op verdediging. Dit recht zal uitgeoefend worden met inachtnaam van artikel 13 van de wet van 14 januari 1975 houdende het tuchtrecht van de krijgsmacht. »

« Compléter cet article par un second alinéa, libellé comme suit:

« Pour la procédure de résiliation de l'engagement ou du rengagement d'un candidat, les parties intéressées sont autorisées à consulter et, si elles le souhaitent, à photocopier les pièces administratives nécessaires au libre exercice des droits individuels de la défense. Ce droit sera exercé dans le respect de l'article 13 de la loi du 14 janvier 1975 portant le règlement de discipline des forces armées. »

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, over dit punt werd in de commissie heel wat gediscussieerd. Wij vragen dat bij de procedure tot verbreking van de dienstneming of de wederdienstneming van een kandidaat de betrokken partijen toelating krijgen om de gewenste administratieve stukken in te zien en er fotokopies van te nemen. Dat is tot nu toe wel het geval indien het om rechtszaken gaat maar niet wanneer het administratieve zaken betreft. Wij vinden het in een democratie normaal dat de betrokkene de kans krijgt om alle stukken uit zijn dossier in te kijken en er fotokopies van te nemen.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement en de stemming over artikel 27 worden aangehouden.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 27 sont réservés.

Art. 28. Le candidat qui est mis à la pension pour cause d'incapacité physique est considéré comme ayant satisfait à ses obligations militaires.

Art. 28. De kandidaat die wegens lichamelijke ongeschiktheid op pensioen wordt gesteld, wordt geacht aan zijn militaire verplichtingen te hebben voldaan.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — L'article 29 est ainsi libellé:

Chapitre VI. — Dispositions sociales

Art. 29. Le ministre de la Défense nationale verse la cotisation de l'employeur et du travailleur destinée au régime relatif à la sécurité sociale visé à l'article 38, § 2, 2° et 3°, et § 3, 2° et 3°, de la

loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés au profit des candidats visés à l'article 2, alinéa 1er, 1° et 4°, et alinéa 2, qui ne sont pas admis comme militaires de carrière ou de complément au terme de leur formation ou qui perdent la qualité de candidat en cours de formation et ce à concurrence du nombre de mois complets durant lesquels ils ont servi dans le statut de candidat.

Il verse également la cotisation de l'employeur et du travailleur prévue à l'article 38, § 2, 4°, et § 3, 4°, de la loi précitée pour les périodes non couvertes.

Hoofdstuk VI. — Sociale bepalingen

Art. 29. Voor de kandidaten bedoeld in artikel 2, eerste lid, 1° en 4°, en tweede lid, die bij het verstrijken van de vormingsperiode niet worden opgenomen als beroeps- of aanvullingsmilitair, of de hoedanigheid van kandidaat verliezen in de loop van de vorming, stort de minister van Landsverdediging de werknemers- en werkgeversbijdrage bestemd voor de sociale-zekerheidsregeling bedoeld in artikel 38, § 2, 2° en 3°, en § 3, 2° en 3°, van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers, en dit voor het aantal volledige maanden die betrokkenen onder het statuut van kandidaat dienen.

Hij stort eveneens de werkgevers- en werknemersbijdrage voorzien in artikel 38, § 2, 4°, en § 3, 4°, van voornoemde wet voor de niet gedekte perioden.

Le gouvernement présente l'amendement que voici :

« Remplacer cet article par les dispositions suivantes :

« Les candidats visés à l'article 2, alinéa 1er, 1° et 4°, et alinéa 2, sont considérés, pour la durée de la période pour laquelle, sur base des dispositions visées aux deuxième et troisième alinéas du présent article, les cotisations de l'employeur et du travailleur ont été payées, comme ayant été assujettis sans interruption aux dispositions de la loi du 27 juin 1969 revisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, relatives à l'assurance chômage et à l'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité, secteurs des indemnités et des soins de santé.

Pour les candidats concernés qui ne sont pas admis comme militaire de carrière ou de complément au terme de leur formation ou qui perdent la qualité de candidat en cours de formation, le ministre de la Défense nationale verse la cotisation de l'employeur et du travailleur destinée au régime relatif à la sécurité sociale visée à l'article 38, § 2, 2° et 3°, et § 3, 2° et 3°, de la loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés, à concurrence du nombre de mois complets durant lesquels ils ont servi dans le statut de candidat.

Le ministère de la Défense nationale verse également la cotisation de l'employeur et du travailleur prévue à l'article 38, § 2, 4°, et § 3, 4°, de la loi précitée pour les périodes non couvertes.

Les dispositions du présent article ne sont pas applicables aux candidats visés à l'article 25, 4°, de la présente loi. »

« Dit artikel te vervangen als volgt :

« De kandidaten bedoeld in artikel 2, eerste lid, 1° en 4°, en tweede lid, worden, gedurende de duur van de periode waarvoor, op basis van de bepalingen van het tweede en het derde lid van huidig artikel, de werkgevers- en werknemersbijdragen betaald werden, beschouwd zonder onderbreking onderworpen geweest te zijn aan de bepalingen van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, met betrekking tot de werkloosheidsverzekering en de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering, sector uitkeringen en sector geneeskundige verzorging.

Voor de betrokken kandidaten die bij het verstrijken van de vormingsperiode niet werden opgenomen als beroeps- of aanvullingsmilitair, of de hoedanigheid van kandidaat verloren hebben in de loop van de vorming, stort het ministerie van Landsverdediging de werknemers- en werkgeversbijdrage bestemd voor de sociale zekerheidsregeling bedoeld in artikel 38, § 2, 2° en 3°, en § 3, 2° en 3°, van de wet van 28 juni 1981 houdende de algemene

beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers, en dit voor het aantal volledige maanden die betrokkenen onder het statuut van kandidaat gediend hebben.

Het ministerie van Landsverdediging stort eveneens de werkgevers- en werknemersbijdrage voorzien in artikel 38, § 2, 4°, en § 3, 4°, van voornoemde wet voor de niet-gedekte perioden.

De bepalingen van dit artikel zijn niet van toepassing op de kandidaten bedoeld in artikel 25, 4°, van deze wet. »

M. le Président. — La parole est à M. Coëme, ministre.

M. Coëme, ministre de la Défense nationale. — Monsieur le Président, le gouvernement a effectivement déposé un amendement. Cette procédure avait d'ailleurs été convenue lors de la dernière réunion de commission.

En effet, notre collègue M. Egelmeers, que je remercie d'ailleurs pour sa sagacité, a estimé que cet article pouvait être rédigé plus clairement.

En accord avec la commission, j'ai donc réuni un groupe de travail composé d'un représentant de chaque département concerné : les Affaires sociales, l'Emploi et le Travail ainsi que la Défense nationale.

Le texte n'est, en fait, pas modifié quant au fond mais clarifié pour éviter toute équivoque. Je crois que nous avons fait, en l'occurrence, œuvre législative utile.

M. le Président. — Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 29 sont réservés.

De stemming over het amendement en de stemming over artikel 29 worden aangehouden.

Art. 30. Après avoir prélevé sur le produit des cotisations les sommes destinées à couvrir ses frais d'administration, l'Office national de sécurité sociale en verse le solde à l'Institut national d'assurance maladie-invalidité (indemnités de maladie et d'invalidité et soins de santé) et aux offices de l'emploi.

Le ministre de la Défense nationale délivre aux militaires intéressés, le jour où ils quittent l'armée, les documents sociaux nécessaires.

Art. 30. Na van de opbrengst van de bijdrage de sommen tot dekking van zijn administratiekosten te hebben afgehouden, stort de Rijksdienst voor sociale zekerheid het saldo bij het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering (ziekte- en invaliditeitsuitkeringen en geneeskundige verzorging) en de Diensten voor arbeidsvoorziening.

De minister van Landsverdediging geeft aan de betrokken militairen, de dag dat zij uit het leger weggaan, de nodige sociale documenten.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — L'article 31 est ainsi libellé :

Chapitre VII. — Les prestations volontaires d'encadrement

Art. 31. § 1er. Pour assurer l'encadrement des forces terrestres, aérienne et navale et du service médical sur pied de paix, les militaires de réserve issus des miliciens ainsi que les miliciens qui ne deviennent pas officiers ou sous-officiers de réserve à la fin de leur terme de service peuvent être autorisés à servir dans une formation des forces armées. La durée de ces prestations ne peut excéder quatre ans.

Le début de ces prestations doit coïncider avec la fin du terme de service accompli en qualité de milicien.

§ 2. Dans des circonstances exceptionnelles et pour assurer l'encadrement des forces armées sur pied de paix, les militaires de réserve issus des militaires de carrière ou de complément peuvent être autorisés à servir dans une des forces armées. La durée de ces prestations ne peut excéder quatre années.

Le début de ces prestations doit coïncider avec la fin du service accompli en qualité de militaire du cadre actif.

§ 3. Pour assurer l'exécution des obligations contractées par la Belgique en sa qualité de membre d'organisations internationales, le ministre de la Défense nationale peut autoriser les militaires de réserve ainsi que les militaires en congé illimité à servir en temps de paix dans des formations armées ou dans des organismes constitués pour le maintien ou le rétablissement de la paix ou de la sécurité internationale.

§ 4. Les militaires qui servent en vertu des dispositions des § 1er, 2 et 3, du présent article ne peuvent, pendant la durée de ces prestations, être promus à un grade supérieur.

§ 5. Les militaires qui servent en vertu des dispositions du présent article sont soumis aux lois coordonnées sur les pensions militaires.

§ 6. Le Roi arrête les règles applicables aux militaires visés aux § 1er, 2 et 3.

Hoofdstuk VII. — De vrijwillige prestaties met het oog op de kaderbehoeften

Art. 31. § 1. Met het oog op de kaderbehoeften van de land-, de lucht- en de zeemacht en van de medische dienst op vredesvoet, kan aan de reservemilitairen voortgekomen uit de dienstplichtigen en aan de dienstplichtigen die geen reserveofficier of -onderofficier worden op het einde van hun diensttermijn toegestaan worden te dienen in een formatie van de krijgsmachtdelen. De duur van deze prestaties mag vier jaar niet te boven gaan.

Het begin van deze prestaties dient samen te vallen met het einde van de diensttermijn volbracht als dienstplichtige.

§ 2. In uitzonderlijke omstandigheden en met het oog op de kaderbehoeften van de krijgsmacht op vredesvoet, kan aan de reservemilitairen voortgekomen uit de beroeps- of aanvullingsmilitairen toegestaan worden te dienen in één van de krijgsmachtdelen. De duur van deze prestaties mag vier jaar niet te boven gaan.

Het begin van deze prestaties dient samen te vallen met het einde van de dienst volbracht als militair van het actief kader.

§ 3. Ter uitvoering van de verplichtingen die België als lid van internationale organisaties heeft aangegaan, kan de minister van Landsverdediging aan de militairen met onbepaald verlof toestaan in vredetijd te dienen in gewapende formaties of in organisaties opgericht met het oog op het behoud of het herstel van de vrede of van de internationale veiligheid.

§ 4. De militairen die dienen krachtens de bepalingen van § 1, 2 en 3, van dit artikel, kunnen tijdens de duur van deze prestaties niet bevorderd worden tot een hogere graad.

§ 5. Ten aanzien van de militairen die dienen krachtens de bepalingen van dit artikel, gelden de gecoördineerde wetten op de militaire pensioenen.

§ 6. De Koning bepaalt de regels die toepasselijk zijn op de in § 1, 2 en 3, bedoelde militairen.

De heer Janzegers c.s. stelt volgend amendement voor:

« A. In het eerste lid van § 1 van dit artikel, de woorden « vier jaar » te vervangen door de woorden « vijf jaar. »

« A. Au premier alinéa du § 1er de cet article, remplacer les mots « quatre ans » par les mots « cinq ans. »

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, wie vijf jaar in openbare dienst heeft gewerkt kan genieten van de voordelen van de wet-Mainil. Daarom stellen wij voor ook in dit artikel over vijf jaar te spreken in plaats van over vier jaar. Zo zouden ook deze prestaties kunnen meegerekend worden voor de berekening van het pensioen van deze reservemilitairen.

De Voorzitter. — De heer Janzegers c.s. stelt volgend amendement voor:

« B. Paragraaf 1 van dit artikel aan te vullen met een lid, luidende:

« Deze militairen is het toegestaan een verbintenis als kandidaat te tekenen gedurende de periode van een vrijwillige prestatie met het oog op kaderbehoeften. »

« B. Compléter le paragraphe 1er de cet article par un alinéa nouveau, libellé comme suit :

« Pour assurer l'encadrement des forces armées, ces militaires sont autorisés à signer un engagement en tant que candidat au cours de la période de prestation volontaire. »

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, met deze aanvulling wordt verhinderd dat er een nieuw kader van tijdelijken wordt gecreëerd. Wij vinden dat het niet opgaat iemand vijf jaar te laten wachten om een contract te kunnen sluiten als kandidaat in de zin van artikel 2 van het ontwerp. Wij vinden dus dat de reservemilitairen een verbintenis als kandidaat moeten kunnen tekenen tijdens de periode van een vrijwillige prestatie met het oog op de kaderbehoeften.

De Voorzitter. — De heer Janzegers c.s. stelt volgend amendement voor:

« C. In het eerste lid van § 2 van dit artikel, de woorden « vier jaar » te vervangen door de woorden « vijf jaar. »

« C. Au premier alinéa du § 2 de cet article, remplacer les mots « quatre années » par les mots « cinq années. »

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, voor dit amendement geldt dezelfde motivering als voor het eerste bij dit artikel.

De Voorzitter. — De heer Janzegers c.s. stelt volgend amendement voor:

« D. Paragraaf 2 van dit artikel aan te vullen met een lid, luidende:

« Dit toelaten van reservemilitairen om te dienen in één van de krijgsmachtdelen mag de militairen van het actief kader niet benadelen, noch op statutair vlak, noch door mutaties of overplaatsing van dienst. »

« D. Compléter le § 2 de cet article par un alinéa nouveau, libellé comme suit :

« Cette possibilité offerte aux militaires de réserve de servir dans l'une des forces armées ne peut entraîner aucun préjudice pour les militaires du cadre actif ni aucun préjudice du fait de mutations ou de changements de service. »

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, het maximum aantal militairen per kader wordt bij wet of bij koninklijk besluit bepaald. Ingevolge het VEP-statuut zouden reservemilitairen plaatsen kunnen innemen die normaal voorbehouden zijn aan militairen van het actief kader. Dat willen wij in elk geval vermijden. Daarom dit amendement.

De Voorzitter. — De stemming over de amendementen en de stemming over artikel 31 worden aangehouden.

Le vote sur les amendements et le vote sur l'article 31 sont réservés.

Chapitre VIII. — Dispositions modificatives et abrogatoires

Art. 32. L'article 2 de la loi organique de l'Ecole royale militaire du 18 mars 1838, modifié par la loi du 4 juillet 1964, est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 2. Les élèves sont des militaires en service actif et ont la qualité de candidat.

Ils servent à la faveur d'engagements et de rengagements comme prévu par le statut des candidats. »

Hoofdstuk VIII. — Wijzigings- en opheffingsbepalingen

Art. 32. Artikel 2 van de wet van 18 maart 1838 houdende organisatie van de Koninklijke Militaire School, gewijzigd bij de wet van 4 juli 1964, wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Art. 2. De leerlingen zijn militairen in werkelijke dienst en hebben de hoedanigheid van kandidaat.

Zij volbrengen hun dienst krachtens dienstnemeningen of wederdienstnemeningen zoals bepaald door het statuut van de kandidaten. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 33. Dans la même loi, l'article 12, § 2, 3°, modifié par la loi du 13 novembre 1974, est remplacé par la disposition suivante :

« 3° Posséder les qualités morales, caractérielles et physiques indispensables à l'état d'officier. »

Art. 33. In dezelfde wet wordt artikel 12, § 2, 3°, gewijzigd bij de wet van 13 november 1974, vervangen door de volgende bepaling :

« 3° De voor de staat van officier onontbeerlijke morele, karakteristieke en fysieke hoedanigheden bezitten. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 34. A l'article 1er, alinéa 1er, de la loi du 1er mars 1958 relative au statut des officiers de carrière des forces terrestre, aérienne et navale et du service médical, ainsi que des officiers de réserve de toutes les forces armées et du service médical, modifié par la loi du 13 juillet 1976, sont apportées les modifications suivantes :

1° Le 4° est abrogé;

2° Le 5° est remplacé par la disposition suivante :

« 5° Avoir la qualité de candidat officier et, sous réserve de l'application des articles 2 et 5, avoir suivi avec succès la formation fixée par le Roi en exécution du statut des candidats. »

Art. 34. In artikel 1, eerste lid, van de wet van 1 maart 1958 betreffende het statuut der beroepsofficieren van de land-, de lucht-, de zeemacht en de medische dienst en der reserveofficieren van alle krijgsmacht delen en van de medische dienst, gewijzigd bij de wet van 13 juli 1976, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° De 4° wordt opgeheven;

2° De 5° wordt vervangen door de volgende bepaling :

« 5° De hoedanigheid van kandidaat-officier hebben en, behoudens toepassing van de artikelen 2 en 5, met goed gevolg de vorming gevolgd hebben die door de Koning vastgesteld wordt ter uitvoering van het statuut van de kandidaten. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 35. A l'article 2 de la même loi, modifié par la loi du 13 juillet 1976, sont apportées les modifications suivantes :

1° Le 1° est remplacé par la disposition suivante :

« 1° Remplir les conditions prévues à l'article 1er, alinéa 1er, 1° à 5°; »

2° Le 3° est abrogé.

Art. 35. In artikel 2 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 13 juli 1976, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° De 1° wordt vervangen door de volgende bepaling :

« 1° De bij artikel 1, eerste lid, 1° tot 5°, genoemde voorwaarden vervullen; »

2° De 3° wordt opgeheven.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 36. L'article 5 de la même loi est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 5. Pour être nommé au grade de sous-lieutenant chef de musique, il faut :

1° Remplir les conditions prévues à l'article 1er, alinéa 1er, 1° et 2°;

2° Avoir suivi avec succès le cycle de formation et satisfait aux épreuves de chef de musique que le Roi fixe;

3° Selon les règles que le Roi fixe, posséder les qualités morales, caractérielles et physiques indispensables à l'état d'officier.

Le Roi détermine les conditions que les candidats doivent remplir pour participer aux cours et épreuves, visés à l'alinéa 1er, 3°, ainsi que la nature de ceux-ci. Il peut dispenser les titulaires de certains diplômes de tout ou partie du cycle de formation. »

Art. 36. Artikel 5 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 5. Om in de graad van onderluitenant kapelmeeester benoemd te worden, moet men :

1° De voorwaarden omschreven in artikel 1, eerste lid, 1° en 2°, vervullen;

2° Met succes de opleidingscyclus voltooid hebben en voldoen aan de examens van kapelmeeester die de Koning vaststelt;

3° Volgens de regels die de Koning bepaalt, de morele, karakteristieke en fysieke hoedanigheden bezitten die voor de staat van officier onontbeerlijk zijn.

De Koning bepaalt de voorwaarden die de kandidaten moeten vervullen om deel te nemen aan de cursussen en de examens, bedoeld in het eerste lid, 3°, evenals hun aard. Hij kan vrijstelling verlenen van geheel of van een gedeelte van de vormingscyclus aan de houders van sommige diploma's. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 37. A l'article 61 de la même loi, modifié par la loi du 18 février 1987, le § 3 est abrogé.

Art. 37. In artikel 61 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 18 februari 1987, wordt § 3 opgeheven.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 38. A l'article 63 de la même loi, modifié par la loi du 18 février 1987, les §§ 2, 3 et 4 sont abrogés.

Art. 38. In artikel 63 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 18 februari 1987, worden de §§ 2, 3 en 4 opgeheven.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 39. L'article 2 de la loi du 28 juin 1960 relative à la sécurité sociale des personnes ayant effectué des services temporaires à l'armée est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 2. Les militaires bénéficiaires des dispositions du présent chapitre sont considérés comme ayant, pendant toute la durée de leurs prestations militaires, été assujettis sans interruption aux dispositions de la loi du 27 juin 1969 revisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, relatives à l'emploi et au chômage et à l'assurance contre la maladie et l'invalidité, lorsque dans les trente jours à dater de leur licenciement ils ont acquis la qualité de travailleur assujetti à cet arrêté-loi, d'ouvrier mineur, de marin de commerce ou d'agent définitif de la Société nationale des chemins de fer belges; ou se sont fait inscrire comme demandeur d'emploi auprès de l'Office national de l'emploi ou se sont trouvés en état d'incapacité de travail au sens de la réglementation concernant l'assurance obligatoire en cas de maladie ou d'invalidité. »

Art. 39. Artikel 2 van de wet van 28 juni 1960 betreffende de maatschappelijke zekerheid van de personen die bij het leger tijdelijke diensten volbracht hebben, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 2. Militairen die voor het bepaalde in dit hoofdstuk in aanmerking komen, worden beschouwd als over de hele duur van hun militaire prestaties zonder onderbreking onderworpen te zijn geweest aan de bepalingen van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maat-

schappelijke zekerheid der arbeiders, met betrekking tot de werkloosheidsverzekering en de ziekte- en invaliditeitsverzekering, wanneer zij, binnen dertig dagen na hun ontslag de hoedanigheid verkregen hebben van arbeider onderworpen aan voornoemde besluitwet, van mijnwerker, van koopvaardijzeeman of van definitief personeelslid van de Nationale Maatschappij der Belgische spoorwegen, of zich bij de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening als werkzoekende hebben gemeld of ongeschikt tot het verrichten van arbeid zijn geworden in de zin van de reglementering inzake de verplichte verzekering tegen ziekte en invaliditeit. »

— Adopté.
Aangenomen.

M. le Président. — L'article 40 est ainsi libellé :

Art. 40. L'article 4 de la même loi, modifié par la loi du 9 août 1963, est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 4. § 1er. Le ministre de la Défense nationale verse à l'Office national de sécurité sociale au profit des militaires, bénéficiaires des dispositions du présent chapitre — sans préjudice du § 2 — pour chacun des six mois précédant leur licenciement, une somme représentant 2 p.c. d'une rémunération fixée à 5 000 francs par mois.

Le Roi peut, sur proposition commune du ministre des Affaires sociales, du ministre de l'Emploi et du Travail et du ministre de la Défense nationale, modifier le montant de cette rémunération.

§ 2. Le ministre de la Défense nationale verse au profit des militaires auxquels s'applique le statut du personnel militaire du cadre temporaire de la force terrestre, aérienne et navale et du service médical, fixé par le chapitre II de la loi du 13 juillet 1976 relative aux effectifs en officiers et aux statuts du personnel des forces armées, pour chacun des douze mois précédant leur licenciement, une somme représentant 2 p.c. de la dernière rémunération mensuelle brute de l'intéressé.

§ 3. Après avoir prélevé sur le produit des cotisations les sommes destinées à couvrir ses frais d'administration, l'Office national de sécurité sociale en verse le solde aux offices de l'emploi.

§ 4. Le ministre de la Défense nationale délivre aux militaires intéressés, le jour où ils quittent l'armée, une attestation de licenciement dans le nombre d'exemplaires nécessaires.

Les militaires remettent un exemplaire de cette attestation dans les trente jours ouvrables de leur licenciement à l'un des organismes assureurs institués dans le cadre de la législation sur l'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité; s'ils réclament le bénéfice des allocations de chômage, ils remettent le second exemplaire à l'un des organismes payeurs prévus par la législation sur le chômage. »

Art. 40. Artikel 4 van dezelfde wet, gewijzigd door de wet van 9 augustus 1963, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 4. § 1. De minister van Landsverdediging stort bij de Rijksdienst voor sociale zekerheid, ten behoeve van de militairen die voor het bepaalde in dit hoofdstuk in aanmerking komen — onverminderd de bepaling van § 2 — voor ieder van de zes maanden die aan hun ontslag voorafgaan, een bedrag berekend op 2 pct. van een op 5 000 frank per maand vastgestelde bezoldiging.

De Koning kan, op gemeenschappelijk voorstel van de minister van Sociale Zaken, de minister van Tewerkstelling en Arbeid en de minister van Landsverdediging, het bedrag van deze bezoldiging wijzigen.

§ 2. Ten behoeve van de militairen die vallen onder het statuut van het militair personeel van het tijdelijk kader van de land-, de lucht- en de zeemacht en van de medische dienst, vastgesteld door hoofdstuk II van de wet van 13 juli 1976 betreffende de getalsterkte aan officieren en de statuten van het personeel van de krijgsmacht, stort de minister van Landsverdediging voor ieder van de twaalf maanden die aan hun ontslag voorafgaan, een bedrag berekend op 2 pct. van de laatste per maand vastgestelde brutobezoldiging van de betrokkene.

§ 3. Na van de opbrengst van de bijdrage de sommen tot dekking van zijn administratiekosten te hebben afgehouden, stort de Rijksdienst voor sociale zekerheid het saldo bij de diensten voor arbeidsvoorziening.

§ 4. De minister van Landsverdediging geeft aan de betrokken militairen, de dag dat zij uit het leger weggaan, een attest van ontslag af, in het nodig aantal exemplaren.

Binnen dertig werkdagen na hun ontslag bezorgen de militairen een exemplaar van dit attest aan een van de verzekeringsinstellingen die zijn opgericht in het kader van de wetgeving inzake verplichte verzekering tegen ziekte en invaliditeit; verzoeken zij om werkloosheidsuitkeringen, dan dienen zij het tweede exemplaar in bij een van de uitbetalingsinstellingen die opgericht zijn in het kader van de wetgeving inzake werkloosheid. »

De heer Janzegers c.s. stelt volgend amendement voor :

« Paragraaf 1, eerste lid, van het voorgestelde artikel 4 te vervangen als volgt :

« § 1. De minister van Landsverdediging stort bij de Rijksdienst voor maatschappelijke zekerheid ten behoeve van de militairen die voor het bepaalde in dit hoofdstuk in aanmerking komen, de werkgeversbijdrage, momenteel 2,10 pct., voor iedere maand, die aan hun ontslag voorafgaat, op de volledige statutaire brutowedde uitbetaald aan deze militairen. »

« Remplacer le paragraphe 1er, alinéa 1er, de l'article 4 proposé, par ce qui suit :

« § 1er. Le ministre de la Défense nationale verse à l'Office national de sécurité sociale, au profit des militaires visés par les dispositions du présent chapitre, pour chaque mois précédant leur licenciement, la cotisation patronale, qui est actuellement de 2,10 p.c., sur le traitement statutaire complet brut versé à ces militaires. »

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, ons amendement strekt ertoe paragraaf 1 van artikel 40 te vervangen.

Het herneemt enigszins een voorstel van wet dat ik samen met de heren Peetermans, De Beul, Desmedt en mevrouw Nélis heb ingediend en dat in dit ontwerp van de regering kan worden ingevoegd. Ik zal de lange verantwoording niet voorlezen, maar de geïnteresseerde collega's verwijs ik graag naar de tekst.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement en de stemming over artikel 40 worden aangehouden.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 40 sont réservés.

Art. 41. Dans la loi du 27 décembre 1961 portant statut des sous-officiers du cadre actif des forces terrestre, aérienne et navale et du service médical, à l'article 1er, modifié par la loi du 13 juillet 1976, l'alinéa 2 est abrogé.

Art. 41. In de wet van 27 december 1961 houdende statuut van de onderofficieren van het actief kader der land-, lucht- en zeemacht en van de medische dienst wordt in artikel 1, gewijzigd bij de wet van 13 juli 1976, het tweede lid opgeheven.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 42. L'article 8 de la même loi, modifié par la loi du 13 juillet 1976, est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 8. Pour être nommé sergent dans la catégorie des sous-officiers de carrière il faut :

1° Avoir la qualité de candidat sous-officier et avoir suivi avec succès la formation fixée par le Roi en exécution du statut des candidats;

2° Ne pas avoir dépassé l'âge que le Roi fixe. »

Art. 42. Artikel 8 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 13 juli 1976, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 8. Om sergeant te worden benoemd in de categorie van de beroepsonderofficieren :

1° Moet men de hoedanigheid van kandidaat-onderofficier hebben en met goed gevolg de vorming gevolgd hebben die door de Koning vastgesteld wordt ter uitvoering van het statuut van de kandidaten;

2° Mag men de door de Koning te bepalen leeftijd niet overschreden hebben.»

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 43. A l'article 30 de la même loi, le § 2 est abrogé.

Art. 43. In artikel 30 van dezelfde wet wordt § 2 opgeheven.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 44. L'article 40^{quater} de la même loi, inséré par la loi du 13 juillet 1976, est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 40^{quater}. Pour être nommé sous-lieutenant dans la catégorie des officiers de complément, le sous-officier de carrière doit:

1° Avoir la qualité de candidat officier et avoir suivi avec succès la formation fixée par le Roi en exécution du statut des candidats;

2° Ne pas avoir dépassé l'âge que le Roi fixe. »

Art. 44. Artikel 40^{quater} van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 13 juli 1976, wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Art. 40^{quater}. Om in de graad van onderluitenant in de categorie van de aanvullingsofficieren te worden benoemd:

1° Moet de beroepsunderofficier de hoedanigheid van kandidaat-officier hebben en met goed gevolg de vorming gevolgd hebben die door de Koning vastgesteld wordt ter uitvoering van het statuut der kandidaten;

2° Mag hij de door de Koning te bepalen leeftijd niet overschreden hebben. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 45. L'article 44 de la même loi est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 44. Pour être nommé musicien de troisième classe, il faut:

1° Être musicien de quatrième classe;

2° Ne pas avoir dépassé l'âge que le Roi fixe;

3° Avoir satisfait à des épreuves professionnelles dont le Roi détermine la nature et les conditions de participation;

4° Selon les règles que le Roi fixe, posséder les qualités morales, caractérielles et physiques indispensables à l'état de sous-officier.

Avant qu'il ne soit admis aux épreuves professionnelles prévues à l'alinéa 1er, les qualités morales, caractérielles et physiques du candidat sont appréciées par le ministre de la Défense nationale. Cette appréciation peut être revue au cours de la formation. »

Art. 45. Artikel 44 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Art. 44. Om muzikant van derde klasse te worden:

1° Moet men muzikant van vierde klasse zijn;

2° Mag men de leeftijd die de Koning bepaalt niet overschreden hebben;

3° Moet men voldaan hebben aan beroepsexamens waarvan de Koning de aard en de deelnemingsvoorwaarden bepaalt;

4° Moet men volgens de regels die de Koning bepaalt, de morele, karakteriële en fysieke hoedanigheden bezitten die voor de staat van onderofficier onontbeerlijk zijn.

Alvorens de kandidaat tot de in het eerste lid bedoelde beroepsexamens toegelaten wordt, worden zijn morele, karakteriële en fysieke hoedanigheden beoordeeld door de minister van Landsverdediging. Deze beoordeling kan in de loop van de vorming worden herzien. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 46. L'article 69 de la même loi, modifié par la loi du 13 juillet 1976, est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 69. Pour être nommé sergent dans la catégorie des sous-officiers de complément il faut:

1° Avoir la qualité de candidat sous-officier et avoir suivi avec succès la formation fixée par le Roi en exécution du statut des candidats;

2° Ne pas avoir dépassé l'âge que le Roi fixe. »

Art. 46. Artikel 69 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 13 juli 1976, wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Art. 69. Om sergeant te worden benoemd in de categorie van de aanvullingsonderofficieren:

1° Moet men de hoedanigheid van kandidaat-onderofficier hebben en met goed gevolg de vorming gevolgd hebben die door de Koning vastgesteld wordt ter uitvoering van het statuut der kandidaten;

2° Mag men de door de Koning te bepalen leeftijd niet overschreden hebben. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 47. A l'article 70bis de la même loi, y inséré par la loi du 13 juillet 1976, le § 1er est remplacé par la disposition suivante:

« § 1er. Pour être admis dans la catégorie des sous-officiers de carrière, le sous-officier de complément:

1° Doit avoir la qualité de candidat sous-officier de carrière et avoir suivi avec succès la formation fixée par le Roi en exécution du statut des candidats;

2° Ne peut pas avoir dépassé l'âge que le Roi fixe. »

Art. 47. In artikel 70bis van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 13 juli 1976, wordt § 1 vervangen door de volgende bepaling:

« § 1. Om te worden opgenomen in de categorie van de beroeps-onderofficieren:

1° Moet de aanvullingsonderofficier de hoedanigheid van kandidaat-beroepsunderofficier hebben en met goed gevolg de vorming gevolgd hebben die door de Koning vastgesteld wordt ter uitvoering van het statuut van de kandidaten;

2° Mag hij de door de Koning te bepalen leeftijd niet overschreden hebben. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 48. L'intitulé de la loi du 12 juillet 1973 portant statut des volontaires du cadre de carrière des forces terrestres, aérienne et navale et du service médical, modifié par la loi du 13 juillet 1976, est remplacé par l'intitulé suivant:

« Loi portant statut des volontaires du cadre actif des forces terrestres, aérienne et navale et du service médical. »

Art. 48. Het opschrift van de wet van 12 juli 1973 houdende statuut der vrijwilligers van het beroepskader van de land-, de lucht- en de zeemacht en van de medische dienst, gewijzigd bij de wet van 13 juli 1976, wordt vervangen door het volgende opschrift:

« Wet houdende statuut van de vrijwilligers van het actief kader van de land-, de lucht-, en de zeemacht en van de medische dienst. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 49. L'article 1er de la même loi, modifié par la loi du 13 juillet 1976, est remplacé par la disposition suivante:

« Article 1er. Le cadre actif des volontaires des forces terrestres, aérienne et navale et du service médical comprend les volontaires de carrière et les volontaires de complément.

Pour être admis comme volontaire de complément, il faut:

1° Avoir la qualité de candidat volontaire de carrière et avoir suivi avec succès la formation fixée par le Roi en exécution du statut des candidats;

2° Ne pas avoir dépassé l'âge que le Roi fixe.

Pour être admis comme volontaire de carrière, il faut :

1° Avoir la qualité de candidat volontaire de complément et avoir suivi avec succès la formation fixée par le Roi en exécution du statut des candidats;

2° Ne pas avoir dépassé l'âge que le Roi fixe. »

Art. 49. Artikel 1 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 13 juli 1976, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Artikel 1. Het actief kader van de vrijwilligers van de land-, de lucht- en de zeemacht en van de medische dienst omvat de beroepsvrijwilligers en de aanvullingsvrijwilligers.

Om te worden opgenomen als beroepsvrijwilliger :

1° Moet men de hoedanigheid van kandidaat-beroepsvrijwilliger hebben en met goed gevolg de vorming gevolgd hebben die door de Koning vastgesteld wordt ter uitvoering van het statuut der kandidaten;

2° Mag men de door de Koning te bepalen leeftijd niet overschreden hebben.

Om te worden opgenomen als aanvullingsvrijwilliger :

1° Moet men de hoedanigheid van kandidaat-aanvullingsvrijwilliger hebben en met goed gevolg de vorming gevolgd hebben die door de Koning vastgesteld wordt ter uitvoering van het statuut der kandidaten;

2° Mag men de door de Koning te bepalen leeftijd niet overschreden hebben. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 50. A l'article 2 de la même loi, modifié par la loi du 13 juillet 1976, le § 1er est remplacé par la disposition suivante :

« § 1er. Les grades se succèdent dans l'ordre hiérarchique ci-après :

1° A la force terrestre, à la force aérienne et au service médical :

- a) Soldat;
- b) Premier soldat;
- c) Caporal ou brigadier;
- d) Caporal-chef ou brigadier-chef;
- e) Premier caporal-chef ou premier brigadier-chef;

2° A la force navale :

- a) Matelot;
- b) Matelot de première classe;
- c) Premier matelot;
- d) Quartier-maître;
- e) Quartier-maître-chef. »

Art. 50. In artikel 2 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 13 juli 1976, wordt § 1 vervangen door de volgende bepaling :

« § 1. De graden volgen elkaar op volgens de hierna vermelde rangorde :

1° Bij de landmacht, de luchtmacht en de medische dienst :

- a) Soldaat;
- b) Eerste soldaat;
- c) Korporaal of brigadier;
- d) Korporaal-chef of brigadier-chef;
- e) Eerste korporaal-chef of eerste brigadier-chef;

2° Bij de zeemacht :

- a) Matroos;
- b) Matroos eerste klasse;
- c) Eerste matroos;
- d) Kwartiermeester;
- e) Kwartiermeester-chef. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 51. L'article 20quater de la même loi, inséré par la loi du 13 juillet 1976, est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 20quater. Pour être nommé au grade de sergent dans la catégorie des sous-officiers de complément, le volontaire de carrière :

1° Doit avoir la qualité de candidat sous-officier et avoir suivi avec succès la formation fixée par le Roi en exécution du statut des candidats;

2° Ne peut pas avoir dépassé l'âge que le Roi fixe. »

Art. 51. Artikel 20quater van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 13 juli 1976, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 20quater. Om in de graad van sergeant in de categorie van de aanvullingsonderofficieren te worden benoemd :

1° Moet de beroepsvrijwilliger de hoedanigheid van kandidaat-onderofficier hebben en met goed gevolg de vorming gevolgd hebben die door de Koning vastgesteld wordt ter uitvoering van het statuut der kandidaten;

2° Mag hij de door de Koning te bepalen leeftijd niet overschreden hebben. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 52. Il est inséré dans la même loi un chapitre VIter, comprenant les articles 20sexies à 20nonies, rédigé comme suit :

« Chapitre VIter. — Les volontaires de complément

Art. 20sexies. Les volontaires de complément n'ont accès qu'aux grades de soldat, soldat de première classe et caporal ou aux grades équivalents.

Art. 20septies. Les volontaires de complément ne peuvent accéder au grade supérieur qu'après nomination à ce grade de tous les volontaires de carrière de même grade et de même ancienneté dans ce grade qui n'ont pas subi de perte d'ancienneté.

Art. 20octies. Pour être admis dans la catégorie des volontaires de carrière, le volontaire de complément doit posséder la qualité de candidat volontaire de carrière et avoir suivi avec succès la formation fixée par le Roi en exécution du statut des candidats.

Art. 20nonies. Pour autant que ces dispositions ne sont pas incompatibles avec les dispositions de la présente loi, toutes les dispositions législatives et réglementaires relatives au statut des volontaires de carrière sont applicables aux volontaires de complément.

Les dispositions des lois coordonnées sur les pensions militaires s'appliquent aux volontaires de complément. »

Art. 52. In dezelfde wet wordt een hoofdstuk VIter ingevoegd, dat de artikelen 20sexies tot 20nonies omvat en als volgt luidt :

« Hoofdstuk VIter. — De aanvullingsvrijwilligers

Art. 20sexies. De aanvullingsvrijwilligers kunnen slechts worden benoemd in de graden van soldaat, soldaat eerste klasse en korporaal of in de gelijkwaardige graden.

Art. 20septies. De aanvullingsvrijwilligers kunnen niet in de hogere graad worden benoemd dan na de benoeming in die graad van alle beroepsvrijwilligers met dezelfde graad en dezelfde anciënniteit in die graad die geen anciënniteitsverlies hebben geleden.

Art. 20octies. Om te worden opgenomen in de categorie van de beroepsvrijwilligers moet de aanvullingsvrijwilliger de hoedanigheid van kandidaat-beroepsvrijwilliger bezitten en met goed gevolg de vorming gevolgd hebben die door de Koning wordt vastgelegd ter uitvoering van het statuut van de kandidaten.

Art. 20nonies. Voor zover deze bepalingen niet onverenigbaar zijn met de bepalingen van deze wet zijn alle wettelijke en reglementaire bepalingen betreffende het statuut van de beroepsvrijwilligers toepasselijk op de aanvullingsvrijwilligers.

De bepalingen van de gecoördineerde wetten op de militaire pensioenen zijn toepasselijk op de aanvullingsvrijwilligers. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 53. Il est inséré dans la même loi un article 21bis, rédigé comme suit :

« Art. 21bis. Pour être admis comme musicien militaire volontaire, il faut :

1° Ne pas avoir dépassé l'âge que le Roi fixe;

2° Satisfaire aux conditions pour contracter un engagement fixées dans le statut des candidats;

3° Selon les règles que le Roi fixe, posséder les qualités morales, caractérielles et physiques indispensables à l'état de volontaire;

4° Réussir un concours de recrutement organisé selon les règles que le Roi fixe;

5° Suivre la formation militaire de base que le Roi fixe. »

Art. 53. In dezelfde wet wordt een artikel 21bis ingevoegd, luidend als volgt :

« Art. 21bis. Om te worden aanvaard als vrijwilliger militaire muzikant moet men :

1° De leeftijd die de Koning bepaalt niet overschreden hebben;

2° Voldoen aan de voorwaarden die in het statuut van de kandidaten zijn vastgelegd voor het aangaan van een dienstneming;

3° Volgens de regels die de Koning bepaalt de morele, karakteristieke en fysieke hoedanigheden bezitten die voor de staat van vrijwilliger onontbeerlijk zijn;

4° Slagen voor een vergelijkend wervingsexamen georganiseerd volgens de regels die de Koning bepaalt;

5° De militaire basisvorming volgen die de Koning bepaalt. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 54. Dans la loi du 13 juillet 1976 relative aux effectifs en officiers et aux statuts du personnel des forces armées, l'article 37 est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 37. Peuvent être admis comme officiers de complément :

1° Les officiers auxiliaires, les pilotes et navigateurs de la force aérienne qui satisfont aux conditions fixées dans leur statut;

2° Les candidats officiers de complément qui ont suivi avec succès la formation fixée par le Roi en exécution du statut des candidats.

Ils ne peuvent pas avoir dépassé l'âge que le Roi fixe. »

Art. 54. In de wet van 13 juli 1976 betreffende de getalsterkte aan officieren en de statuten van het personeel van de krijgsmacht wordt artikel 37 vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 37. Als aanvullingsofficier kunnen worden aanvaard :

1° De hulpofficieren, piloten en navigatoren van de luchtmacht die voldoen aan de voorwaarden die hun statuut bepaalt;

2° De kandidaat-aanvullingsofficieren die met goed gevolg de vorming gevolgd hebben die door de Koning vastgesteld wordt ter uitvoering van het statuut der kandidaten.

Zij mogen de door de Koning te bepalen leeftijd niet overschreden hebben. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 55. L'article 41 de la même loi est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 41. Pour être admis dans la catégorie des officiers de carrière, l'officier de complément :

1° Doit posséder la qualité de candidat officier de carrière et avoir suivi avec succès la formation fixée par le Roi en exécution du statut des candidats;

2° Ne peut pas avoir dépassé l'âge que le Roi fixe. »

Art. 55. Artikel 41 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 41. Om te worden opgenomen in de categorie van de beroepsofficieren :

1° Moet de aanvullingsofficier de hoedanigheid van kandidaat-beroepsofficier bezitten en met goed gevolg de vorming gevolgd hebben die door de Koning vastgesteld wordt ter uitvoering van het statuut van de kandidaten;

2° Mag hij de door de Koning te bepalen leeftijd niet overschreden hebben. »

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — L'article 56 est ainsi libellé :

Art. 56. Dans la loi du 19 décembre 1980 relative aux droits pécuniaires des militaires, l'article 1er est remplacé par la disposition suivante :

« Article 1er. La présente loi est applicable aux militaires.

Par militaire il faut entendre toute personne liée à l'Etat par un statut d'officier, de sous-officier, de volontaire ou de candidat, ainsi que par le statut de membre du personnel de la gendarmerie, ou servant en vertu des lois sur la milice, coordonnées le 30 avril 1962. »

Art. 56. In de wet van 19 december 1980 betreffende de geldelijke rechten van de militairen wordt artikel 1 vervangen door de volgende bepaling :

« Artikel 1. Deze wet is toepasselijk op de militairen.

Onder militair dient te worden verstaan elke persoon die aan het Rijk verbonden is door een officiers-, een onderofficiers-, een vrijwilligers- of een kandidatenstatuut, het statuut van personeelslid van de rijkswacht of die dient uit hoofde van de dienstplichtwetten, gecoördineerd op 30 april 1962. »

De heer Janzegers c.s. stelt volgend amendement voor :

« Dit artikel aan te vullen met een tweede lid, luidend als volgt :

« In artikel 2 van dezelfde wet wordt § 1 vervangen door de volgende bepaling :

« § 1. De militair wordt bezoldigd met een wedde. De wetgever bepaalt de weddeschalen. »

« Compléter cet article par un deuxième alinéa, rédigé comme suit :

« L'article 2, § 1er, de la même loi est remplacé par la disposition suivante :

« § 1er. Le militaire est rémunéré par un traitement. Le législateur fixe les échelles de traitement. »

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, de bonden en meer bepaald « Syndic » hebben daaromtrent een hele redenering opgebouwd die ik beknopt zal weergeven.

Onderhavig wetsontwerp roept heel wat vragen en bedenkingen op. In mijn algemene uiteenzetting heb ik er reeds naar verwezen. Het gaat onder meer over de invoering van nieuwe graden, de weigering van de overheid om de koninklijke besluiten houdende de weddeschalen te publiceren. Er was de uitlating op de CAMP dat de bezoldigingsregeling nog niet is vastgesteld. Men vraagt zich ook af of een volledige wedde moet worden uitbetaald aan leerplichtige leerlingen, aspirant-militairen, enzovoort. Daarnaast stelt men vast dat heel wat gekwalificeerde personeelsleden vertrekken omdat het elders beter is. Al deze elementen zouden de wetgever erover moeten doen nadenken of het nog verantwoord is de weddeschalen nog langer door de Koning te laten bepalen. Deze machtsdelegaties werden verleend door de wet van 19 december 1980 houdende het geldelijk statuut van het militair personeel.

Ik citeer dan een passus uit de motivering van de Raad van State : « Het huidige wetsontwerp, rekening houdend met de adviezen van de Raad van State behoudt nochtans in ruime mate de principes van de machtsdelegatie naar de Koning, wat betreft weddeschalen, voorwaarden en toekenningsmodaliteiten. Het is

inderdaad onmogelijk, rekening houdend met de evolutie op het vlak van de bezoldigingsregeling van het militair personeel, dat meer en meer lijkt op dat van het personeel van de andere ministeries, zich iedere keer tot de wetgever te wenden.»

Er zijn inmiddels tien jaar voorbij gegaan. Het feit dat deze weddeschalen niet dezelfde vlucht hebben gekend als die van de andere sectoren, wijst erop dat de wetgever zijn bevoegdheid moet terugnemen en dat hij de weddeschalen moet bepalen.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement en de stemming over artikel 56 worden aangehouden.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 56 sont réservés.

Art. 57. À l'article 11 de la loi du 18 février 1987 relative au statut des sous-officiers du cadre de réserve des forces terrestres, aérienne et navale et du service médical, sont apportées les modifications suivantes :

1° Le signe « § 1er » est supprimé;

2° Les paragraphes 2, 3 et 4 sont abrogés.

Art. 57. In artikel 11 van de wet van 18 februari 1987 betreffende het statuut van de onderofficieren van het reservekader van de land-, de lucht- en de zeemacht en van de medische dienst worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° Het teken « § 1 » wordt geschrapt;

2° De paragrafen 2, 3 en 4 worden opgeheven.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 58. L'article 35, § 3, de la même loi est abrogé.

Art. 58. Artikel 35, § 3, van dezelfde wet wordt opgeheven.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 59. Sont abrogés :

1° La loi du 23 décembre 1955 sur les sous-officiers auxiliaires de la force aérienne, pilotes et navigateurs;

2° Les articles 6, 10, modifiés par les lois des 26 juillet 1962 et 13 juillet 1976, ainsi que 80bis, insérés par la loi du 18 février 1987, de la loi du 1er mars 1958 relative au statut des officiers de carrière des forces terrestres, aérienne et navale et du service médical ainsi que des officiers de réserve de toutes les forces armées et du service médical;

3° Les articles 9, 12, modifiés par la loi du 13 juillet 1976, 40bis, 40ter, 40quinquies et 70ter, insérés par la même loi, de la loi du 27 décembre 1961 portant statut des sous-officiers du cadre actif des forces terrestres, aérienne et navale et du service médical;

4° Les articles 20bis, 20ter, et 20quinquies, insérés par la loi du 13 juillet 1976, de la loi du 12 juillet 1973 portant statut des volontaires du cadre de carrière des forces terrestres, aérienne et navale et du service médical;

5° Les articles 6 à 32, 34 à 36 et 42 de la loi du 13 juillet 1976 relative aux effectifs en officiers et aux statuts du personnel des forces armées.

Art. 59. Opgeheven worden :

1° De wet van 23 december 1955 betreffende de hulponderofficieren van de luchtmacht, piloten en navigatoren;

2° De artikelen 6, 10, gewijzigd bij de wetten van 26 juli 1962 en 13 juli 1976, en 80bis, ingevoegd bij de wet van 18 februari 1987, van de wet van 1 maart 1958 betreffende het statuut der beroepsofficieren van de land-, de lucht-, de zeemacht en de medische dienst en der reserveofficieren van alle krijgsmachtdelen en van de medische dienst;

3° De artikelen 9, 12, gewijzigd bij de wet van 13 juli 1976, 40bis, 40ter, 40quinquies, en 70ter, ingevoegd bij dezelfde wet,

Ann. parl. Sénat de Belgique — Session ordinaire 1990-1991
Parlem. Hand. Belgische Senaat — Gewone zitting 1990-1991

van de wet van 27 december 1961 houdende statuut van de onderofficieren van het actief kader der land-, lucht- en zeemacht en van de medische dienst;

4° De artikelen 20bis, 20ter en 20quinquies, ingevoegd bij de wet van 13 juli 1976, van de wet van 12 juli 1973 houdende statuut der vrijwilligers van het beroepskader van de land-, de lucht- en de zeemacht en van de medische dienst;

5° De artikelen 6 tot 32, 34 tot 36 en 42 van de wet van 13 juli 1976 betreffende de getalsterkte aan officieren en de statuten van het personeel van de krijgsmacht.

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre IX. — Dispositions transitoires et finales

Art. 60. Les engagés et rengagés visés à l'article 8, § 2, b, de la loi du 13 juillet 1976 relative aux effectifs en officiers et aux statuts du personnel des forces armées obtiennent de plein droit la qualité de candidat à la date de mise en vigueur de la présente loi.

Ils restent en service en vertu de leur engagement ou rengagement en cours.

Hoofdstuk IX. — Overgangs- en slotbepalingen

Art. 60. De dienstmemers en wederdienstmemers bedoeld in artikel 8, § 2, b, van de wet van 13 juli 1976 betreffende de getalsterkte aan officieren en de statuten van het personeel van de krijgsmacht verkrijgen op de dag waarop deze wet in werking treedt van rechtswege de hoedanigheid van kandidaat.

Zij blijven in dienst krachtens hun lopende dienstmeming of wederdienstmeming.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 61. Les militaires du cadre temporaire en service qui ont au moins quatre ans de service dans leur catégorie du cadre temporaire à la date de la mise en vigueur de la présente loi terminent leur engagement ou rengagement.

Ils sont cependant autorisés à contracter un rengagement pour le terme, exprimé en années complètes, nécessaire afin de leur donner l'occasion de poser en 1991 et 1992 leur candidature pour un passage sans pour autant pouvoir dépasser la durée maximum de dix ans de service dans leur catégorie de personnel.

Les passages des militaires visés dans cet article s'effectuent suivant les règles et la procédure fixées par la loi du 13 juillet 1976 relative aux effectifs en officiers et aux statuts du personnel des forces armées et ses arrêtés d'exécution sans que les militaires temporaires concernés ne doivent satisfaire aux conditions d'ancienneté de service fixées aux articles 22, 1°, 23, 1°, 24, 1°, 27, 1°, et 28, 1°, de la loi du 13 juillet 1976 et sans qu'il soit tenu compte de l'ancienneté de service des candidats pour les classer.

Le Roi arrête les mesures transitoires nécessaires à l'application de ces dispositions.

Art. 61. De militairen van het tijdelijk kader die in dienst zijn en op de dag waarop deze wet in werking treedt minstens vier jaar dienst hebben in hun categorie van het tijdelijk kader, beëindigen de termijn van hun dienstmeming of wederdienstmeming.

Zij mogen nochtans een wederdienstmeming aangaan voor de termijn, uitgedrukt in volle jaren, nodig om hen de gelegenheid te geven in 1991 en 1992 zich kandidaat te stellen voor een overgang zonder dat zij evenwel de maximale duur van tien jaar dienst in hun personeelscategorie mogen overschrijden.

De overgangen van de militairen die in dit artikel bedoeld zijn, gebeuren volgens de regels en de procedure vastgelegd in de wet van 13 juli 1976 betreffende de getalsterkte aan officieren en de statuten van het personeel van de krijgsmacht en de uitvoeringsbesluiten ervan zonder dat de betrokken tijdelijke militairen moe-

ten voldoen aan de voorwaarden van dienstanciënniteit zoals bepaald in de artikelen 22, 1°, 23, 1°, 24, 1°, 27, 1°, en 28, 1°, van de wet van 13 juli 1976 en zonder dat er voor de rangschikking van de kandidaten rekening gehouden wordt met hun dienstanciënniteit.

De Koning bepaalt de overgangsmaatregelen die voor de toepassing van deze bepalingen zijn vereist.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 62. Les militaires du cadre temporaire en service qui ont moins de quatre ans de service dans leur catégorie du cadre temporaire à la date de mise en vigueur de la présente loi terminent leur engagement ou rengagement.

Dès qu'ils ont effectué quatre ans de service actif, ils sont admis d'office comme militaire de complément de leur catégorie de personnel à condition d'avoir réussi une épreuve soit de langue, soit professionnelle, soit de langue et professionnelle qui est organisée chaque année. Ils peuvent participer deux fois consécutivement à cette épreuve et ce à partir de leur troisième année de service actif. A leur demande, ils peuvent renoncer à cette possibilité de passage.

Ils ne sont autorisés à contracter un rengagement que si, à la date d'expiration de leur engagement ou rengagement, ils n'ont pas encore effectué quatre ans de service actif ou n'ont pas encore eu l'occasion de participer deux fois consécutivement à l'épreuve visée à l'alinéa 2.

Le Roi arrête les mesures transitoires nécessaires à l'application du présent article.

Art. 62. De militairen van het tijdelijk kader in dienst die op de dag waarop deze wet in werking treedt minder dan vier jaar dienst hebben in hun categorie van het tijdelijk kader, beëindigen de termijn van hun dienstneming of wederdienstneming.

Indien zij vier jaar werkelijke dienst gepresteerd hebben worden zij van ambtswege bij de aanvullingsmilitairen van hun personeelscategorie opgenomen indien zij geslaagd zijn in hetzij een taalproef, hetzij een professionele proef, hetzij in een taal- en professionele proef die jaarlijks georganiseerd wordt. Aan deze proef mogen zij twee opeenvolgende keren deelnemen en dit vanaf hun derde jaar werkelijke dienst. Op hun verzoek kunnen zij afzien van deze overgangsmogelijkheid.

Hun wordt enkel toegelaten een wederdienstneming aan te gaan indien zij op de datum van verstrijken van hun dienstneming of wederdienstneming nog geen vier jaar werkelijke dienst hebben volbracht of nog niet de gelegenheid hebben gehad om twee opeenvolgende keren deel te nemen aan de proef bedoeld in lid 2.

De Koning bepaalt de overgangsmaatregelen die voor de toepassing van dit artikel zijn vereist.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 63. Il est accordé aux militaires qui doivent quitter le service actif en application de l'article 61 une prime de reclassement dont le Roi fixe le montant ainsi que les conditions, les modalités et la procédure d'octroi.

Les primes accordées en exécution de l'article 10, § 3, de la loi du 13 juillet 1976 relative aux effectifs en officiers et aux statuts du personnel des forces armées sont accordées aux militaires visés aux articles 61 et 62.

Art. 63. Aan de tijdelijke militairen die met toepassing van artikel 61 de werkelijke dienst moeten verlaten wordt een reclasseeringspremie toegekend waarvan de Koning het bedrag en de toekenningsvoorwaarden, -regels en -procedure vaststelt.

Aan de tijdelijke militairen bedoeld in de artikelen 61 en 62 worden de premies toegekend ter uitvoering van artikel 10, § 3, van de wet van 13 juli 1976 betreffende de getalsterkte aan officieren en de statuten van het personeel van de krijgsmacht.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 64. Seules les dispositions qui leur étaient applicables lorsqu'ils ont commencé leur formation sont applicables aux militaires qui suivent une formation visée à l'article 2, alinéa 1er, 2° et 3°, à sa date de mise en vigueur.

Art. 64. Op de militairen die op de datum van inwerkingtreding van deze wet een vorming volgen zoals bedoeld in artikel 2, eerste lid, 2° en 3°, gelden enkel de bepalingen die op hen toepasselijk waren wanneer zij hun vorming begonnen zijn.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 65. Le Roi peut prendre les dispositions transitoires nécessaires pour l'application de la présente loi.

Art. 65. De Koning kan de overgangsmaatregelen vaststellen die nodig zijn voor de toepassing van deze wet.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 66. Le Roi fixe la date de l'entrée en vigueur de chacune des dispositions de la présente loi.

Art. 66. De Koning stelt voor iedere bepaling van deze wet de datum van inwerkingtreding vast.

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb een schriftelijke vraag over dit ontwerp gesteld aan minister Van den Brande. Ons amendement in verband met de sociale zekerheid moet zowel met de minister van Tewerkstelling als met de minister van Sociale Zaken besproken worden. Gezien de bepalingen zijn tot stand gekomen door de samenwerking van beide ministers vraag ik dat naast de minister van Landsverdediging zij beiden ze ook zouden ondertekenen.

De Voorzitter. — U slaagt erin om de drie betrokken ministers hier in ons midden te hebben. Ik verwacht van hen dus een antwoord, al dan niet in concert.

La parole est à M. Coëme, ministre.

M. Coëme, ministre de la Défense nationale. — Monsieur le Président, je confirme les propos que j'ai tenus tout à l'heure, à savoir qu'une concertation préalable est intervenue entre les trois départements au sujet du texte relatif à la sécurité sociale.

Suite à la remarque formulée par M. Egelmeers et dans la perspective du dépôt de cet amendement, nous avons, à nouveau, réuni les spécialistes des trois départements. Par conséquent, ce projet portera la signature des trois ministres concernés.

De Voorzitter. — De stemming over de aangehouden artikelen en amendementen en over het ontwerp van wet in zijn geheel hebben morgen plaats.

Il sera procédé demain au vote sur les articles et amendements réservés et sur l'ensemble du projet de loi.

PROJET DE LOI PORTANT DES DISPOSITIONS SOCIALES

*Discussion du rapport fait au nom de
la commission des Affaires sociales*

ONTWERP VAN WET HOUDENDE SOCIALE BEPALINGEN

*Bespreking van het verslag uitgebracht namens
de commissie voor de Sociale Aangelegenheden*

M. le Président. — L'ordre du jour appelle l'examen du projet de loi portant des dispositions sociales.

Aan de orde is de beraadslaging over het ontwerp van wet houdende sociale bepalingen.

Nous abordons tout d'abord l'examen du rapport fait au nom de la commission des Affaires sociales au sujet des articles 1er à 131, 143 à 180, 191 et 192.

Wij bespreken eerst het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Sociale Aangelegenheden betreffende de artikelen 1 tot 131, 143 tot 180, 191 en 192.

La parole est à M. Taminiaux, premier rapporteur.

M. Taminiaux, rapporteur. — Monsieur le Président, par le biais du présent rapport oral, je vais essayer de vous présenter fidèlement les problèmes abordés et ensuite débattus, lors de la discussion générale en commission. Ils constituent les fondements essentiels du projet de loi-programme soumis à notre approbation.

Dans son exposé, le ministre spécifie d'emblée que, lors du conclave budgétaire, le gouvernement a décidé de consacrer une somme de 14 milliards de francs, en base annuelle, à des améliorations sociales.

Le projet de loi-programme précise ces mesures sur le plan législatif. Il organise également une liaison entre les flux financiers de la sécurité sociale et les finances publiques, selon l'impératif budgétaire défini par la déclaration gouvernementale. Il s'agira, à terme, d'intégrer les paramètres fiscaux et sociaux en préservant les grands équilibres de la sécurité sociale et en confortant la gestion paritaire du secteur. Le gouvernement marque sa volonté d'améliorer les prestations et les allocations pour certaines couches de la population.

Le financement de la sécurité sociale implique de nouvelles règles de fixation des subventions de l'Etat en faveur des régimes de sécurité sociale des travailleurs salariés, sans obérer les réserves existantes.

Dans le cadre de la poursuite d'une politique stricte des recettes et des dépenses, l'évolution des recettes fiscales et parafiscales des pouvoirs publics devra refléter l'évolution de l'activité économique.

La subvention de l'Etat a un caractère anticyclique et doit être compatible avec la sauvegarde de l'équilibre financier du régime et les objectifs budgétaires de l'accord de gouvernement. Elle doit s'inscrire dans une réflexion à long terme sur le financement de la sécurité sociale.

La subvention de 1990, qui s'élève à 192 milliards, est retenue comme niveau de référence pour la subvention globale de l'Etat pour les prochaines années.

Fixé en juillet dernier, ce montant tient compte d'une croissance économique importante, d'une faible inflation et de meilleures recettes de la sécurité sociale. En accord avec les partenaires sociaux, une partie de cette subvention peut être affectée à l'assainissement des finances publiques, mais de manière réversible et temporaire. De plus, en cas de difficultés, une intervention plus importante de l'Etat peut être sollicitée.

Dans le courant de 1991, une plus grande transparence du financement de la sécurité sociale sera recherchée, ainsi qu'une adéquation entre les recettes et les dépenses dans les différents régimes.

Outre la fixation du montant de l'intervention de l'Etat, le projet détermine les modalités d'utilisation partielle des bonis de l'ONAFS, du FAT et du FMP à destination de l'INAMI.

Le problème des faux indépendants est abordé et un arrêté royal sera adopté à ce sujet.

En ce qui concerne l'assurance maladie-invalidité, le ministre rappelle qu'en 1987, le déficit des soins de santé s'est élevé à plus de 21 milliards.

Les travaux des tables rondes sur la santé et le rapport SESAM mirent le doigt sur les dysfonctionnements et projections désastreuses d'un système qui dérivait vers une médecine à deux vitesses et une privatisation. Grâce aux dispositions déjà prises, depuis 1988, des résultats positifs ont été enregistrés, chaque année, malgré une extension des mesures de protection.

Il s'agit donc d'instaurer une dynamique de surveillance dans les secteurs de l'assurance soins de santé couverts par des conventions et des accords, tout en préservant les principes de liberté thérapeutique et la propriété individuelle des honoraires. A tous les stades de la procédure, grâce à la concertation, la « responsabilisation » des acteurs sera assurée dans la gestion des différents secteurs de l'assurance obligatoire. D'autres mesures sont aussi proposées pour transférer à l'INAMI des prestations de rééducation fonctionnelle. De plus, certains taux de prestation seront revalorisés dans le secteur des allocations familiales.

De même, une révision de la méthode d'évaluation du handicap, l'assouplissement des conditions d'octroi pour les familles les plus défavorisées et une restructuration de l'aide à la jeune enfance sont prévus. En ce qui concerne les maladies professionnelles, l'introduction d'un « système mixte » permettra de rencontrer les conséquences, sur le plan de la santé, de l'utilisation de nouveaux produits et de nouvelles techniques industrielles. Afin d'en contrôler l'impact budgétaire, le Roi, pourrait, si nécessaire, fixer des modalités particulières d'indemnisation.

Plusieurs membres estiment que les dispositions prévues modifient la loi du 9 août 1963, ils s'inquiètent de savoir si elles concernent uniquement l'exécution du budget et s'interrogent sur la révision des conventions qui ont donné satisfaction jusqu'à présent. Certains redoutent aussi le pouvoir d'intervention laissé au ministre.

Un membre demande au ministre s'il va se porter partie civile dans le procès des mutuelles. Le ministre rappelle que la déclaration gouvernementale prévoit une meilleure maîtrise de l'assurance maladie-invalidité et qu'il privilégie trois axes de réflexion : la révision de la structure juridique des mutualités, la révision de l'Ordre des médecins, la révision de la loi du 9 août 1963.

La « responsabilisation » de tous les acteurs du système nécessite une réforme législative en profondeur. Il mentionne les conclusions qui se sont dégagées des tables rondes et du rapport SESAM et souligne, d'abord, que le projet de loi sur les mutualités a été voté par les Chambres; ensuite, qu'après avis du Conseil d'Etat le texte adapté de l'avant-projet relatif à l'Ordre des médecins a été remis au Conseil des ministres et, enfin, que la loi du 9 août 1963 nécessite la prise en compte de plusieurs problèmes.

Ces problèmes concernent notamment la responsabilité des organismes assureurs et le ministre rappelle que les avances de l'INAMI aux mutualités font l'objet d'un dossier en justice, ce qui ralentit l'examen de l'avant-projet. A ce sujet, il estime que l'INAMI doit être doté de structures plus efficaces pour gérer un flux financier de plus de 400 milliards, ce qui est prévu par la loi-programme et constitue un outil budgétaire instaurant l'obligation de résultat dans les conventions.

La révision de la loi de 1963 n'est certainement pas clôturée par la présente loi-programme. Le ministre fait remarquer que le mécanisme des conventions, qui auront une durée de deux ans, n'a pas changé fondamentalement mais prévoit, cette fois, l'obligation d'un suivi budgétaire et de prévisions correctives afin de maîtriser une enveloppe globale. Ces dispositions ne visent pas la loi de 1963. D'ailleurs, ajoute-t-il, tous les sept ans, il a fallu voter des lois pour combler le déficit de l'INAMI. L'objectif est de garantir des soins de qualité accessibles à tous.

En ce qui concerne le procès des mutuelles, il a pris l'avis de deux juristes et soumettra le résultat de leur étude au gouvernement. Quant aux craintes relatives à un interventionnisme, le ministre souligne que c'est en tout dernier ressort, après concertation, qu'il peut proposer l'intervention du Roi.

Un commissaire fait remarquer que, sur la subvention de l'Etat de 192 milliards, fixée à un moment favorable, 171 sont effectivement versés à la sécurité sociale et il s'interroge sur la situation du Fonds pour l'équilibre financier qui devrait allouer 28 milliards au secteur maladie-invalidité. Le ministre répond que le montant de la subvention peut être adapté en fonction de l'évolution conjoncturelle.

Interrogé sur la reprise du secteur des soins de santé de la SNCB, il admet qu'il en résultera une dépense supplémentaire de 4 milliards, mais attire l'attention sur le fait que c'est un pas important vers l'harmonisation.

A une question concernant le transfert à l'INAMI d'une partie des prérogatives du FNRS, le ministre informe la commission que les arrêtés royaux d'exécution seront pris avant la fin de l'année.

Deux intervenants abordent le problème des frais d'administration des mutuelles qui sont majorés de 3 p.c. par rapport à 1990 alors qu'on s'attend à une inflation de 5 à 6 p.c. Le ministre fait remarquer qu'il en sera question lors du contrôle budgétaire effectué par le gouvernement.

Pour ce qui concerne la surveillance de l'évolution des dépenses en soins de santé, une commission de contrôle budgétaire sera instaurée et formulera des avis et des suggestions au comité de gestion. Sa composition tient compte des différents départements concernés par ce problème ainsi que des cotisants, des mutualistes et des prestataires.

Interpellé au sujet du transfert des bonis, le ministre pense qu'il serait préférable que les régimes aient des cotisations adaptées pour équilibrer les recettes et les dépenses sans transfert.

Il confirme que, par exemple, le secteur des allocations familiales engendre structurellement des bonis tandis que le secteur des soins de santé est structurellement en mali. Mais, si l'on veut revoir les cotisations, il faut prévoir des mécanismes fiables de gestion budgétaire. Il faut être prudent lorsqu'on change les cotisations car il ne faudrait pas reprendre d'une main ce que l'on donne de l'autre. De plus, au moment où la perception des cotisations est mieux opérée, il ne faudrait pas la perturber. Néanmoins, la pratique du système des cotisations pour le Fonds pour l'équilibre financier sera examinée.

Revenant au secteur des allocations familiales, un commissaire insiste sur le transfert de 5 milliards et sur les retenues versées par les familles. Le ministre remarque que ce secteur est augmenté de 1,2 milliard en plus de l'augmentation normale du budget qui est évaluée à 5 ou 6 milliards. De plus, il affirme qu'il souhaiterait supprimer les retenues mais que la difficulté réside dans le fait que ce n'est pas une cotisation de sécurité sociale mais bien une retenue.

Questionné au sujet de mesures à prendre en faveur des grands brûlés, le ministre déclare qu'il partage les préoccupations du membre, que des dispositions sont prévues pour 15 millions et qu'il soutient des mesures positives en cette matière.

Au sujet des soins à domicile mis en parallèle par un membre avec la suppression de lits d'hôpitaux, le ministre affirme qu'il ne s'agit pas de réduire les dépenses mais de freiner leur croissance et communique que, par rapport à janvier 1990, il y a déjà un dépassement d'un milliard pour le secteur des soins à domicile.

Plusieurs intervenants font part de leur préoccupation fondamentale : que voulons-nous consacrer au financement des soins de santé ? Un commissaire souligne que le problème de ce financement se pose dans tous les pays et que, sans un réaménagement des cotisations de sécurité sociale, il faudra en débattre chaque année. Il se réjouit des mesures prises par le gouvernement pour simplifier la réglementation relative aux allocations familiales.

Pour un autre commissaire, la loi-programme est un pas supplémentaire pour la transparence en matière de soins de santé et pour l'harmonie du système. Il estime par ailleurs que les problèmes ont été bien posés dans le cadre du droit fondamental à la santé. Il souligne encore que l'on remet de l'ordre dans le secteur plutôt que, comme dans le passé, de laisser s'accumuler les déficits. Pour lui, les besoins doivent être clairement établis et doivent servir à déterminer les budgets.

Le ministre répond que, malgré les efforts entrepris, la croissance se chiffre toujours à 6,5 p.c. en plus des 55 milliards d'augmentation en trois ans. Pour lui, le financement de la sécurité sociale constitue un problème de société qui va peser de plus en plus lourd. On sera confronté à deux tendances : le coût plus élevé et la difficulté de maintenir l'idée de solidarité.

Les problèmes des négriers, des faux indépendants montrent bien qu'on n'accepte plus, comme par le passé, la notion de salaire différé, un des éléments d'une solidarité responsable.

Pour la discussion des articles et le secteur des pensions, je vous demanderai de bien vouloir vous référer au rapport écrit.

Je terminerai en remerciant le personnel du Sénat, et particulièrement le secrétariat de la commission, pour l'efficacité de son travail. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Priëls, tweede rapporteur.

De heer Priëls, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, het ontwerp van wet houdende sociale bepalingen bevat onder titel II de artikelen met betrekking tot Tewerkstelling en Arbeid.

Met een regeringsamendement werd hoofdstuk IV van titel II, over de moederschapsbescherming, opgeheven. De inhoud van het oorspronkelijke artikel 154 werd opgenomen in afdeling 4 van het nieuwe hoofdstuk XI, dat bepalingen betreffende het interprofessioneel akkoord bevat.

In zijn inleiding benadrukte de minister van Tewerkstelling en Arbeid de volgende krachtlijnen. De prioritaire doelstelling van dit gedeelte van de sociale bepalingen is het creëren van een goed klimaat, zowel op economisch als op sociaal vlak. Dit vereist een tegemoetkomen aan de nieuwe noden en een aanpassing van het beleid aan de gewijzigde behoeften. Er worden positieve maatregelen genomen, maar ook besparingen gerealiseerd.

Deze besparingen worden gerealiseerd door het invoeren van een selectieve werkgeversbijdrage voor deeltijdse werknemers, het aanpassen van het conventionele bruggensioen en technieken in verband met de werkloosheid om economische redenen. In essentie is het de bedoeling het oneigenlijk gebruik van het systeem te vermijden en door het actualiseren van de bestaande maatregelen te besparen, rekening houdend met de socio-economische evolutie.

De volgende positieve maatregelen werden in het ontwerp opgenomen : maatregelen ter bescherming van het moederschap, maatregelen ten gunste van werknemers die getroffen worden door arbeidsongeschiktheid ten gevolge van ziekte of een ongeval en maatregelen om langdurig werklozen opnieuw in het arbeidsproces in te schakelen. Volgens de minister gaat het meer bepaald over de harmonisering van gezinsleven en arbeidsvoorwaarden, de creatie van een statuut voor 50-plussers en meer algemeen over het nemen van maatregelen ten voordele van werknemers die om gezondheidsredenen de contractueel overeengekomen arbeid niet meer kunnen verrichten. Bovendien worden de minimum vergoedingen verhoogd voor hen die ze het meest nodig hebben.

Een andere doelstelling is het inschakelen van langdurig werklozen in het arbeidsproces door aansporingen hiertoe in de werkloosheidsreglementering op te nemen. De nieuwe middelen worden vooral aangewend voor tegemoetkomingen aan de belanghebbenden en de ondernemingen.

Dit ontwerp bevat eveneens bepalingen die een goed en beter beheer van de verschillende stelsels mogelijk moeten maken. Dit houdt op korte en middellange termijn implicaties in.

Zoals reeds gezegd, werd het ontwerp door de regering gemendeerd, nadat de sociale gesprekspartners erin geslaagd waren een akkoord te sluiten. De sociale partners hebben de regering verzocht de wettelijke uitvoering ervan te waarborgen, omdat zij sommige doelstellingen reeds op 1 januari 1991 willen verwezenlijken. De regering stemde er inderdaad mee in de wettelijke basis voor het akkoord te scheppen.

Het akkoord omvat vijf maatregelen. Ten eerste is er het verhogen van de inspanningen, ook financiële, voor vorming en tewerkstelling, vooral voor de meest kwetsbare risicogroepen. Ten tweede wordt de bijdrage op de bruto lonen verhoogd voor harmonisatie van de toelage voor oudere werklozen. Ten derde wordt de mogelijkheid geschapen om per onderneming een planning van afwezigheden wegens educatief verlof overeen te komen. Ten vierde wordt het moederschapsverlof van veertien weken tot vijftien weken verhoogd en wordt één week prenatal verlof verplicht gemaakt. Ten vijfde wordt het moederschapsverlof in vaderschapsverlof omgezet indien de moeder is overleden of gehospitaliseerd. Tijdens de algemene bespreking werden vragen gesteld ter verduidelijking en precisering van de voorgestelde maatregelen en werd ook gevraagd welke motieven de minister daartoe inspireerden.

De aandacht werd gevestigd op de toestand en de belangen van diverse risicogroepen, op de evolutie ter zake en op de maatregelen.

len die moeten worden genomen om het hoofd te bieden aan deze evolutie. Bovendien werd de minister verzocht tijdig informatie te verstrekken over een aantal maatregelen die door de Koning nader moeten worden bepaald. De minister is op dit verzoek ingegaan.

In zijn repliek wees de minister op de paradox tussen de verbeterde economische toestand en de budgettaire stabilisatie van de uitgaven. Hij stelde daarom voor een discussie over de werkloosheidsverzekering aan te vatten. Om een aantal redenen is die verzekering een tak van de sociale zekerheid geworden waarin ook andere groepen, zoals onder meer schoolverlaters en brugpensioneerden werden ondergebracht.

Volgens de minister mag de spanning tussen de uitkeringen en de bezoldiging niet worden veralgemeend. Het is normaal dat de gemiddelde uitkering veel lager is dan het gemiddeld loon. De minister benadrukte dat de verhoging van de minimumuitkeringen ten goede komt aan degenen die er de meeste nood aan hebben.

Er moet ook worden vermeden dat mensen langdurig werkloos worden. De overheid heeft een sociale verplichting ten aanzien van degenen die, bij gebrek aan gepaste scholing, geen toegang hebben tot de arbeidsmarkt. De minister is het er mee eens dat de opleiding moet beantwoorden aan de noden van het bedrijfsleven; vandaar de grote aandacht voor de vorming.

Hij is tevens van oordeel dat, wat betreft de lasten opgelegd aan het bedrijfsleven, het regeerakkoord wordt gerespecteerd. Er wordt met reden aangedrongen op een sanering van de openbare financiën en op een geleidelijke verhoging van de leeftijd waarop men met brugpensioen kan gaan.

De minister hecht veel belang aan de samenwerking met de Gewesten. Op 10 december wordt met de Gewesten een rondetafelconferentie gehouden. Er moet een complementair actieprogramma tot stand komen voor de opnemings van werklozen in de arbeidsmarkt. De ronde-tafelconferentie zal ook handelen over de informatie-uitwisseling tussen de Gewesten met betrekking tot de werkzoekenden en over de verhoging van de werkloosheidsuitkering voor degenen die een opleiding volgen. Er wordt een stimulans gegeven om de arbeidsposten aan te passen zodat werknemers met een functionele handicap in het bedrijf kunnen blijven werken.

De heroriëntering van de stages voor jongeren is vervat in de inspanningen, ook financiële, ten voordele van risicogroepen, andere dan de jongeren.

Bij de artikelsgewijze bespreking werden bij het merendeel van de artikelen geen opmerkingen geformuleerd. Wel werden enkele bedenkingen gemaakt omtrent concrete, technische en soms niet-onbelangrijke aspecten van de in het vooruitzicht gestelde maatregelen. Voor de artikelsgewijze bespreking verwijs ik naar het verslag. In gevolge amendering werd de nummering van het ontwerp aangepast. De artikelen van titel II werden aangenomen met 12 tegen 2 stemmen en het verslag werd eenparig goedgekeurd. (Applaus.)

*Discussion du rapport fait au nom de la commission
de la Santé publique et de l'Environnement*

*Bespreking van het verslag uitgebracht namens
de commissie voor Volksgezondheid en het Leefmilieu*

M. le Président. — Nous abordons maintenant l'examen du rapport fait au nom de la commission de la Santé publique et de l'Environnement au sujet des articles 132 à 142 et 196 à 201.

Wij bespreken nu het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu betreffende de artikelen 132 tot 142 en 196 tot 201.

La parole est au rapporteur.

M. Mahoux, rapporteur. — Monsieur le Président, je me réfère à mon rapport écrit.

M. le Président. — La parole est à M. Hasquin.

M. Hasquin. — Monsieur le Président, je commencerai par une citation extraite de *La Libre Belgique* qui, dans son numéro des 3 et 4 novembre 1990, sous la plume de Jean Daloze, s'exprimait en ces termes: « La réforme, promise par M. Busquin, de la loi Leburton de 1963 sur l'assurance maladie à été enterrée par les socialistes qui n'ont pas voulu d'une responsabilité financière des mutualités. Le ministre ainsi désavoué par les siens a décidé de filer par la tangente: il envahit la loi-programme relative au budget 1991 avec une série considérable de mesures. Le paquet est tellement gros, à propos d'un sujet qui n'est pas mince, que le respect du jeu parlementaire exigerait le dépôt d'un projet de loi distinct de la loi-programme, ce fourre-tout himalayen que les parlementaires sont accablés annuellement à voter dans le brouillard de la précipitation. »

A vrai dire, le quotidien bruxellois était encore optimiste quant au non-respect des règles parlementaires les plus élémentaires par le gouvernement. Non seulement, le projet de loi, fort de 213 articles, ne fut mis à disposition des parlementaires que la veille du début de la discussion, mais, alors que le jeudi 23 novembre, au sortir de la commission du Travail parlementaire, il fut annoncé par les chefs de groupe que les travaux de la commission des Affaires sociales étaient fixés aux 29 et 30 novembre, ceux-ci furent *in extremis* avancés au lundi 27; on mettait donc *de facto* l'opposition parlementaire dans l'incapacité de jouer son rôle.

On jugera encore mieux des conditions dans lesquelles cette commission a dû travailler si l'on sait que le projet de loi, déposé à la toute dernière minute, rien que dans son volet Affaires sociales, fut amendé en séance de commission par le gouvernement pour un total de 16 articles, modifiés ou ajoutés, sans même parler de l'ajout, toujours en commission, d'un nouveau chapitre XI dans le titre II en vue de tenir compte de l'accord interprofessionnel! Voilà la caricature de démocratie parlementaire qui nous est imposée.

Après cet indispensable préambule, j'en viendrai à trois considérations générales sur le titre I du projet de loi, en particulier le chapitre III relatif à l'assurance maladie-invalidité.

En premier lieu il a été répété à plusieurs reprises par vous-même, monsieur le ministre, et divers intervenants dans le débat consacré l'été dernier au projet de loi « relatif aux mutualités et aux unions nationales de mutualités » qu'en matière de soins de santé nous étions confrontés à un tripode: une loi sur les mutuelles, une loi sur l'Ordre des médecins et la loi du 9 août 1963 instituant et organisant un régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité. Lors de la séance publique du Sénat du jeudi 12 juillet, vous m'aviez interrompu en ces termes (on peut le lire à la page 2556 des *Annales parlementaires*):

« J'ai toujours dit, ici au Parlement, que la révision de la loi de 1963 reposait sur deux éléments: d'une part, un nouveau projet de loi sur les mutuelles et, d'autre part, un projet de loi sur l'Ordre des médecins afin de fixer les responsabilités, plus particulièrement, dans le second cas, en termes de consommation médicale.

J'ai répété, à plusieurs reprises, que le projet de loi sur l'Ordre des médecins n'est pas encore revenu du Conseil d'Etat pour des raisons indépendantes de notre volonté.

Nous l'avons reçu il y a deux jours, ce qui nous permettra de l'examiner et de le déposer au Parlement à la rentrée. Nous disposerons donc des bases nécessaires pour étudier la révision de la loi de 1963.

Et j'imagine que, comme moi, vous n'accepteriez pas de revoir une loi de 1963 où les médecins se contentent d'être observateurs. Il est trop facile, dans une société, d'observer sans prendre ses responsabilités. »

Et à ma remarque tendant à connaître les lignes directrices qui seraient adoptées par le gouvernement dans la réforme de la loi de 1963, vous ajouteriez: « la responsabilité et la solidarité ».

Votre réponse, à défaut d'être totalement convaincante quant à la réelle volonté politique qui était la vôtre de mener l'opération à bien, avait au moins le mérite de la cohérence globale.

Or, que constate-t-on aujourd'hui? Le projet de loi sur l'Ordre des médecins est toujours au Conseil des ministres; la réforme complète de la loi de 1963 est remise à une date indéterminée, mais, en revanche, en incluant les dispositions dont nous discu-

tons dans ce projet de loi fourre-tout, vous rompez l'équilibre que vous vous engagiez à atteindre. Vous escamotez totalement la question de la responsabilité financière des mutualités, alors que dans le même moment la section 7 du chapitre III intégrée sous le titre I « Dispositions sociales » met au pied du mur les responsables médicaux qui, pour préserver leur liberté thérapeutique, ont toujours refusé d'avoir plus qu'une compétence d'avis dans les commissions instituées auprès de l'INAMI. C'est une bien étrange façon de tenir la balance égale entre les divers partenaires.

M. Busquin, ministre des Affaires sociales. — Monsieur Hasquin, puisque vous me citez, permettez-moi de vous montrer que la cohérence est restée identique. En septembre, j'ai déposé au Conseil des ministres le projet de loi sur l'Ordre des médecins. Si le Conseil des ministres n'a pas encore pu statuer, c'est pour un motif qui ne concerne nullement l'Ordre des médecins, puisqu'il s'agit de raisons d'équilibre dans l'Etat belge, entre les Régions et les Communautés. Je pense donc avoir respecté mes engagements sur ce point.

Pour ce qui concerne le problème de la responsabilité, la situation me paraît équilibrée. Chacun devient davantage responsable du suivi des conventions, et le système ne présente nul déséquilibre puisque je laisse le mécanisme conventionnel fonctionner, mais en impliquant une responsabilité.

En ce qui concerne la responsabilité financière finale du système, le problème n'est pas éclairci, j'en conviens. En effet, des actions devant le Conseil d'Etat et des actions juridiques sont en cours, et il est difficile d'interférer tant que ces actions ne sont pas davantage éclaircies.

M. Hasquin. — Mais alors, monsieur le ministre, il convenait de ne pas prendre un certain nombre de mesures concernant le corps médical. Le véritable équilibre consistait à prendre des mesures simultanées, et c'est bien cela que je vous reproche de ne pas avoir fait.

M. Busquin, ministre des Affaires sociales. — Ces mesures sont simultanées...

M. Hasquin. — Elles ne le sont pas, vous venez de le dire vous-même, puisque le problème de la responsabilité finale, qui est essentielle, n'est pas réglé pour des raisons dont chacun se doute.

M. Busquin, ministre des Affaires sociales. — Le problème est bien plus compliqué que vous ne l'imaginez. Il s'agit de solidarité nationale, monsieur Hasquin. Veuillez mesurer vos propos... Il serait intéressant de demander l'avis du PVV sur la solidarité nationale et sur la sécurité sociale.

M. Hasquin. — Nous écouterons et nous lirons le PVV avec intérêt.

M. Busquin, ministre des Affaires sociales. — Mme Herman veut des mutuelles communautaires.

Mme Herman-Michielsens. — Je m'en expliquerai.

M. Hasquin. — En deuxième lieu, si je peux comprendre qu'il faille pouvoir décider à un certain moment et que rien n'est plus néfaste que de laisser s'enliser des négociations, surtout quand d'importants intérêts financiers concernant l'ensemble de la collectivité sont en jeu, l'interventionnisme ministériel paraît excessivement envahissant; à tout moment, le projet de loi réserve au ministre la possibilité de régler les problèmes par arrêté royal et dans certains cas le flou des formulations est tel que la part laissée à l'arbitraire du ministre paraît exorbitante. Je citerai deux exemples :

L'article 25 — ancien article 23 — de la section 2 concerne « les avantages qui peuvent être accordés à certains médecins qui sont réputés avoir adhéré aux termes de l'accord national médico-mutualiste ». Or, ces « avantages supérieurs ou d'autres avantages » dont la nature ou l'ampleur ne sont nullement précisés sont laissés à la discrétion du ministre qui les définira par arrêté royal.

La section 4 relative « à des modifications de la nomenclature des prestations de santé et à la réduction de certains honoraires »

est une de celles qui illustre sans doute le mieux mon propos : l'article 27 — ancien article 25 — précise par exemple que le ministre pourra distinguer les honoraires résultant de « l'acte intellectuel » de ceux destinés à la couverture des frais fixes qui y sont associés; il fixera en toute liberté « les modalités et les proportions de cette répartition »; en outre, c'est encore le ministre qui aura le pouvoir de réduire la partie des honoraires relative à la couverture des frais si est dépassé « dans une période déterminée un certain volume de prestations » qui, par ailleurs, n'est pas autrement précisé.

M. Busquin, ministre des Affaires sociales. — Il est dangereux, monsieur Hasquin, de baser votre intervention sur la pensée de M. Daloze, d'autant que votre texte n'est même pas actualisé.

Le ministre ne dispose plus de ce pouvoir, qui a été transféré au Conseil technique médical, et je vous invite à lire le texte à cet égard.

M. Hasquin. — Je l'ai lu, monsieur le ministre.

M. Busquin, ministre des Affaires sociales. — Vous devez savoir qu'il y a une différence entre l'exposé des motifs et les articles.

M. Hasquin. — Je poursuis mon intervention. On rétorquera que le ministre s'entoure d'avis, mais quel cas en fait-il ? Revenons à la question de la distinction entre « actes intellectuels » et « actes techniques » en prenant comme exemple l'exploitation des appareils de résonance magnétique nucléaire. Tout d'abord, il faut d'énormes moyens pour arriver à la ventilation souhaitée par le ministre. Ensuite, le ministre s'est, en l'occurrence, sensiblement écarté des propositions de la « section financement » du Conseil national des établissements hospitaliers. Le résultat ne souffre aucune discussion : les budgets attribués aux hôpitaux agréés pour disposer de telles installations sont manifestement insuffisants. Au total donc, il y a lieu d'avoir des appréhensions, tant la bride vous est laissée sur le cou, monsieur le ministre.

En troisième lieu, une étatisation croissante s'accompagne toujours d'une bureaucratisation de plus en plus pesante. Vos projets n'échappent pas à la règle, monsieur le ministre. Alors que quatre commissions interviennent déjà dans la fixation du prix et du remboursement des médicaments — la Commission des prix des spécialités pharmaceutiques créée en 1975, le Conseil technique des spécialités pharmaceutiques, le Comité de gestion de l'INAMI et, enfin, la Commission de transparence qui date d'avril 1990 et dont on a suffisamment discuté —, l'article 29 du projet, ancien article 27, instaure une commission de contrôle budgétaire dont les compétences sont inextricablement mêlées à celles des multiples organes existants.

Comment ne pas être inquiet devant la prolifération de commissions et de conseils qui, jusqu'à présent, n'a guère favorisé l'efficacité du système ? Soyons clairs. L'intention du gouvernement est manifestement de confier davantage de poids à des instances dont, à l'usage, les données se révèlent peu fiables; les nombreux dossiers actuellement en attente de solution devant les commissions de conciliation de l'INAMI le démontrent à suffisance. N'est-il pas stupéfiant, par exemple, que le déficit des hôpitaux pour 1988 et les rattrapages qui en découlent ne soient pas encore fixés par les services de l'administration ?

M. Busquin, ministre des Affaires sociales. — N'êtes-vous pas également mêlé à la gestion d'hôpitaux, monsieur Hasquin ?

M. Hasquin. — Certainement.

M. Busquin, ministre des Affaires sociales. — Dans ce cas, posez la question à vos gestionnaires.

M. Hasquin. — Les miens sont en ordre, monsieur le ministre.

En résumé, monsieur le ministre, le PRL ne votera pas le titre I du présent projet de loi, car il témoigne d'une dérive étatisée et bureaucratique; enfin, loin de réaliser dans le secteur médico-mutualiste un équilibre dans les responsabilités, il démontre une fois de plus que ce gouvernement n'entend pas responsabiliser financièrement les mutualités. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Herman.

Mevrouw Herman-Michielsens. — Mijnheer de Voorzitter, ik wil mijn uiteenzetting over dit hoofdstuk van het ontwerp van wet houdende sociale bepalingen niet aanvatten vooraleer te wijzen op de manier waarop wij nu moeten vergaderen. Dat slechts zo weinig leden aanwezig zijn in de openbare vergadering, is het gevolg van het gelijktijdig vergaderen van een groot aantal commissies. Ikzelf zou op het ogenblik een commissie moeten voorzitten en een andere moeten bijwonen. Het is de regering die ons deze manier van werken oplegt.

De programmawet is het resultaat van het zomerconclaaf van de regering. Wij kunnen dit ontwerp pas nu, amper twee weken voor het Kerstreces, bespreken, terwijl de fiscale bepalingen vermoedelijk de laatste week voor het Kerstreces zullen worden behandeld. De commissies moeten dus wel voortwerken, maar zij kunnen dit alleen omdat de oppositie vredelievend is.

Ik richt mij even tot de enkele aanwezigen van de SP-fractie. Zij zullen zich herinneren dat, toen de SP deel uitmaakte van de oppositie, hun fractieleider op de eerste dag van de bespreking van de programmawet alle commissievergaderingen heeft laten stopzetten. Hij had gelijk. Ik heb dit niet gedaan maar ikzelf noch het Parlement hebben er baat bij.

Wij moeten ons beraden over de manier waarop wij werken. Een programmawet is belangrijk. Via deze wet worden immers andere wetten holderdebolder gewijzigd terwijl men ze zou moeten onderwerpen aan het kruisvuur van besprekingen in de commissie en men de nodige tijd zou moeten kunnen uittrekken voor onderzoek en amendering. Alle wijzigingen worden nu in de programmawet samengevoegd en de bespreking moet in enkele dagen afgerond zijn.

De bespreking van dit ontwerp is nochtans belangrijker dan de bespreking van de begroting, omdat het de begroting wijzigt. Ik betreur dat men blijkbaar niet meer beseft wat de opdracht is van het Parlement.

Mijnheer de minister, wij zien nu de resultaten van een belangrijke beslissing die enkele jaren geleden is genomen, nog vóór u minister van Sociale Zaken was.

Reeds in 1987 was uw voorganger op dit departement van mening dat, om de sector van de ziekte- en invaliditeitsverzekering te saneren en tegelijkertijd een herhaling van de fouten uit het verleden te voorkomen, drie wetten moesten worden gewijzigd. Dit drieluik omvatte de wet op de maatschappijen voor onderlinge bijstand, de huidige wet op de ziekenfondsen, de wet van 9 augustus 1963 op de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering en tenslotte een nieuwe wet op de Orde van de geneesheren. Deze opsomming respecteert echter geen enkele juridische chronologie.

De wet op de maatschappijen voor onderlinge bijstand van 1894 was natuurlijk de oudste. Logisch en juridisch gezien moest men eerst de wet van 1963 wijzigen omdat die wet het huidige systeem van verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering behandelt, één van de vijf sectoren van de sociale zekerheid die een nationale materie gebleven is. De sociale zekerheid werd immers, wegens het belang van de nationale solidariteit, in de wet van 1980 uit de persoonsgebonden materies gelicht, die naar de Gemeenschappen werden overgeheveld. Er kan dus geen enkele twijfel over bestaan dat de wet van 9 augustus 1963 een nationale wet was.

Dit was veel minder duidelijk voor de wet op de maatschappijen voor onderlinge bijstand, de huidige wet op de ziekenfondsen. Daarom werd deze zaak aan het Arbitragehof overgemaakt. Mijnheer de minister, u zal zich herinneren dat ik dit bij de bespreking van de wet op de ziekenfondsen ook reeds heb gezegd. Toen hebt u geantwoord met deze gouden rechtsregel: « *L'accessoire suit le principal.* » Voor u is de sociale zekerheid dus *le principal*. Maar eigenlijk is het omgekeerd. Door de staatshervorming zijn de persoonsgebonden materies, dus ook de bijstand aan personen, een gemeenschapsmaterie geworden.

De sociale zekerheid is de uitzondering omdat ze in naam van de solidariteit nationaal gebleven is. In de activiteiten van de ziekenfondsen is de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering niet *le principal*. De ziekenfondsen zijn immers door de wet van

1963 slechts het doorgeefluik voor de gelden van de RSZ die bestemd zijn voor het RIZIV. Het RIZIV maakt op zijn beurt de gelden over aan de ziekenfondsen, die overgaan tot terugbetaling aan verzekerden of aan zorgverstrekkers.

M. Busquin, ministre des Affaires sociales. — Permettez-moi de vous interrompre, madame. Il est apparu clairement que les éléments relatifs à l'assurance obligatoire de la loi de 1963 devenaient le principal, et tout le reste, l'accessoire. L'avis du Conseil d'Etat est clair en la matière : les mutuelles ont pour fonction principale la gestion de l'assurance obligatoire. Lors du vote de la loi précédente sur les mutuelles de 1894, l'assurance obligatoire n'existait pas, une philosophie différente avait donc été adoptée. Nous avons basé la loi sur les mutuelles sur l'assurance obligatoire qui constitue un mécanisme de sécurité sociale et représente donc le principal. Je n'ai pas l'intention de plaider longuement mais je tiens à réaffirmer que le Conseil d'Etat a approuvé cette façon de voir.

Mevrouw Herman-Michielsens. — Het spijt mij, mijnheer de minister, maar de Raad van State heeft dat niet gezegd. De Raad van State heeft hieraan immers geen onderzoek gewijd.

M. Busquin, ministre des Affaires sociales. — Il a accepté que les mutuelles se fondent sur le principe de l'assurance obligatoire en matière de soins de santé!

Mevrouw Herman-Michielsens. — Deze zaak is voorgelegd aan het Arbitragehof en wij zullen zien hoe dit hof zal oordelen.

De heer Moens. — Wanneer werd deze zaak aan het Arbitragehof voorgelegd?

Mevrouw Herman-Michielsens. — Ik kan u de juiste datum niet zeggen.

De heer Moens. — Ik dacht dat deze zaak nog ter sprake moest komen in de Vlaamse Raad.

Mevrouw Herman-Michielsens. — Dit wordt inderdaad ook in de Vlaamse Raad besproken. De Executieve kan deze zaak voorleggen aan het Arbitragehof, maar in toepassing van de bijzondere wet van 1988 kunnen ook fysieke personen of rechtspersonen een zaak aanhangig maken bij het Arbitragehof.

De heer Moens. — De termijn van zes maanden om deze zaak aanhangig te maken bij het Arbitragehof, verstrijkt morgen.

Mevrouw Herman-Michielsens. — Dat is niet waar. Kijk maar eens naar de datum van de publikatie in het *Belgisch Staatsblad*.

Waarom was men zo haastig met de hervorming van de wet op de maatschappijen voor onderlinge bijstand? De wijziging van de wet van 1963 op de ziekte- en invaliditeitsverzekering is immers veel belangrijker. Op dat vlak zijn er immers moeilijkheden. Dat was trouwens ook de conclusie van de ronde-tafelconferentie die gedurende maanden zeer hard gewerkt heeft. Pas na de wijziging van de wet van 1963, kan men een klare kijk hebben op de taken van de ziekenfondsen.

De regering wil echter eerst de wet op de ziekenfondsen aanpassen, omdat er *troubles* gerezen waren met de ziekenfondsen. Er moest zo vlug mogelijk een nieuwe wet op de ziekenfondsen komen, want men vreesde dat de praktijken van de ziekenfondsen de wet van 1894 te buiten gingen.

Men is verkeerd te werk gegaan. Er zijn immers heel wat onrechtvaardigheden met betrekking tot de wet op de ziekte- en invaliditeitsverzekering blijven bestaan, die al lang konden rechtgezet zijn. Men had immers de conclusies van de ronde-tafelconferentie, die al in maart 1989 werden ingediend, kunnen gebruiken om de wet op de ziekte- en invaliditeitsverzekering te hervormen.

Op het ogenblik is er dus een rechtszaak aanhangig tegen de ziekenfondsen. De Staat had zich hierbij burgerlijke partij kunnen stellen. Bij de bespreking in de commissie van het ontwerp van wet houdende sociale bepalingen hebt u gezegd dat de verwinsten

gen moesten worden tegengegaan. U zei dat u niet kon wachten op de hervorming van de wet van 1963 en dat daarom bepalingen ter zake in het ontwerp waren opgenomen. Ik heb u gezegd dat er twee manieren waren om de reeds verteerde fondsen terug te vorderen. De Staat kon, ten eerste, zich burgerlijke partij stellen in het rechtsgeding tegen de ziekenfondsen en, ten tweede, de 27 miljard aan voorschotten recupereren. Hierop kom ik echter later terug.

U heeft mij geantwoord dat u door twee rechtsgeleerden heeft laten bestuderen of het wenselijk was dat de Belgische Staat zich in dit geding burgerlijke partij zou stellen ten einde de gelden die door de ziekenfondsen van de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering werden afgewend, te recupereren. Ondertussen heb ik vernomen dat vrijdag in de Ministerraad werd beslist, op uw voorstel, om zich geen burgerlijke partij te stellen. Dat begrijp ik niet. Het zal wel juist zijn dat het een zeer belangrijk dossier betreft dat duizenden bladzijden bevat en dat het zeer veel werk vraagt om het te bestuderen. Als jong jurist heb ik echter geleerd dat zich burgerlijke partij stellen een bewarende maatregel is, dat niets u dan kan overkomen, ten hoogste afgewezen worden, als degene die voor de correctionele rechtbank moet verschijnen niet wordt veroordeeld. Indien men zich burgerlijke partij stelt heeft men tenminste zijn plicht gedaan als *pater familias*.

Op een domein waar zoveel geld wordt besteed dat heil brengt aan de bevolking moet men zeker trachten te recupereren wat werd verkwest, wat niemand ten goede is gekomen of zoals nu, zou zijn afgewend.

Herzelfde geldt voor de voorschotten. Ik zal niet in herhaling vallen. Over dit probleem werd reeds vroeger gesproken ter gelegenheid van een interpellatie.

Ik zal hier niet herhalen wat de administrateur-generaal heeft gezegd over het standpunt van het Rekenhof in verband met de 27 miljard voorschotten die teveel werden betaald. Het blijkt dat hij betreffende de recuperatie van die gelden in eerste aanleg geen gelijk heeft gehaald en dat het beheerscomité hem niet heeft toegelaten in beroep te gaan. Getuigt het van goed beheer als men de gelden van de Staat die de bevolking toekomen niet tracht te recupereren en als men zijn rechten niet tracht uit te putten?

M. Busquin, ministre des Affaires sociales. — Madame, vous savez quand même que c'est beaucoup plus compliqué que cela ! Les 27 milliards dont vous parlez ont été distribués à des services à la population. Vous le savez aussi bien que moi. Donc, ne tirez pas de conclusions faciles !

Mme Herman-Michielsens. — Monsieur le ministre, ces milliards ont été distribués à la population mais à l'encontre de l'application de la loi de 1963.

M. Busquin, ministre des Affaires sociales. — Vous savez bien que les graves insuffisances de la loi de 1963 ont été le fait de tous les gouvernements successifs depuis cette date. En effet, les moyens du Fonds de solidarité n'ont jamais été fournis par aucun gouvernement depuis lors. Il ne faut pas avoir l'air de découvrir la lune !

M. Moens. — Très bien !

Mevrouw Herman-Michielsens. — Mijnheer de minister, ik zal niet voorlezen wat het Rekenhof daarover allemaal heeft geschreven. Ik zeg alleen dat de administrateur-generaal niet in beroep is mogen gaan omdat hij geen toelating heeft gekregen van het beheerscomité. Het blijkt, *pour la petite histoire*, dat het beheerscomité aanvankelijk niet in aantal was en toen er wel kon worden beslist bleek de termijn voor beroep verstreken. Zoiets vaststellen is pijnlijk. In november 1988 heb ik zelf een voorstel ingediend, om ten minste in de toekomst dergelijke ongerechtigheden onmogelijk te maken.

Dat voorstel strekte ertoe de voorschotten op een andere manier te bepalen, niet volgens de uitgaven, maar volgens de inkomsten. Met dit voorstel ware het ten minste mogelijk geweest in afwachting van een gehele hervorming van de ziekte- en invaliditeitsverzekering, de uitgaven in de hand te houden. Men is op dat voorstel niet willen ingaan zeggend omdat men wilde wachten op een wijziging van heel de wet op de ziekte- en invaliditeitsverzekering, en aangezien die er niet komt, blijft alles bij het oude.

Mijnheer de minister, in de commissie heeft u op mijn betoog gerepliceerd dat het om *un choix de société* ging. Ik zie wat u daarmee bedoelt. Sommige fracties of partijen verdienen volgens u het etiket sociaal voelend, andere niet. Ik ga daar niet mee akkoord. Mijn partij bijvoorbeeld is evenmin voorstander van een geneeskunde met twee snelheden. Ook zij vindt dat iedereen in dit land moet kunnen profiteren van de gesofistikeerde geneeskunde die de levensverwachting verlengt. Niemand bij ons denkt eraan aan één of andere patiënt te zeggen dat hij bijvoorbeeld niet onder de scanner mag omdat hij de middelen daartoe niet heeft.

Wij zeggen niet dat er aan de ene kant verzekerd zijn en aan de andere kant de Staat. Wij zien het anders. Voor ons is er aan de ene kant de Staat en de wetgeving en aan de andere kant zijn er de financiële grootmachten die de ziekenfondsen geworden zijn en die — dat zal de minister toegeven — niet meer te vergelijken zijn met de maatschappijen voor onderlinge bijstand van 1894.

De heer Pataer. — Gelukkig maar !

Mevrouw Herman-Michielsens. — Inderdaad, maar toch vraag ik mij af of deze financiële grootmachten echt tegemoetkomen aan de sociale noden van de verzekerden.

Dat er in de sector van de ziekteverzekering een grote belangenvermenging bestaat, zal de minister moeten toegeven. Die zit ingebakken in de wet van 1963. Wie deze wet analyseert zal dat met mij moeten constateren. Wie weet hoeveel studenten zullen zich daar in de toekomst nog mee bezig houden en mijn stelling moeten beamen.

In de geschiedenis van ons land staan de jaren 60 symbool voor de almacht van het syndicale front. Wie herinnert zich niet de moeilijkheden die tot de wet-Leburton hebben geleid, de staking van de geneesheren enzovoort ? Hoewel er excessen waren aan beide kanten, stellen wij in de wetteksten van toen het overwicht van de macht van het syndicalisme vast. Ook het beheerscomité van het RIZIV draagt daarvan de stempel. Syndicale en mutualistische macht versterken elkaar zelfs in dat beheerscomité. Ik zou nog kunnen begrijpen dat het beheerscomité samengesteld was uit enerzijds de vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers die het geld aanbrengen en anderzijds door de zorgverstrekkers aan wie het geld wordt gependeld, maar dat is niet zo. Iedereen weet dat de mutualiteiten tweemaal betrokken partij zijn. Ik bedoel daarmee dat zij weliswaar ook de gelden van het RIZIV uitdelen, maar onder andere ook aan zichzelf als zorgverstrekkers.

Bij de bespreking van de wijziging van de wet van 1963 zal dat duidelijk worden aangetoond. Ik wenste dit toch even aan te klagen.

Mijnheer de minister, wat u nu doet met de programmawet is *parer au plus pressé, sauver les meubles*, maar er is veel meer dan dat.

M. Busquin, ministre des Affaires sociales. — Sous le gouvernement précédent, le feu était dans la maison, madame Herman. 21 milliards de déficit en 1987 : une catastrophe !

Mme Herman-Michielsens. — Certes, mais vous ne vous bornez pas à sauver les meubles.

U doet meer dan dat. U wijzigt bepaalde ideeën van de wet van 1963, zonder het geheel aan te pakken.

Daarom heb ik een amendement ingediend bij dit ontwerp van wet houdende sociale bepalingen, dat ertoe strekt het hoofdstuk « Ziekte- en invaliditeitsverzekering » te doen vervallen. U verandert een deel van de wet, maar u beweert dat u de wet niet hervormt. De toekomst zal uitwijzen in hoeverre het hier wel om een echte hervorming gaat. De controlecommissie bijvoorbeeld wordt nog altijd aan de gecontroleerden overgelaten. Bij de bespreking in de commissie heb ik voorgesteld de controlecommissie samen te stellen uit leden die niet in het systeem zitten.

M. Busquin, ministre des Affaires sociales. — La commission budgétaire est majoritairement constituée de personnes qui ne sont pas « les contrôlés ».

Mevrouw Herman-Michielsens. — De controle van de geneesheren, de zorgverstrekkers volgens de wet van 1963, is toch niet zo slecht georganiseerd. De controlecommissie is in feite een uitzonderingsrechtbank die gemakkelijk straffen uitspreekt die veel zwaarder zijn dan de straffen die door de gewone rechtbanken worden uitgesproken en die bijgevolg veel harder aankomen.

M. Busquin, ministre des Affaires sociales. — Vous parlez du Conseil de l'Ordre?

Mme Herman-Michielsens. — Non!

M. Busquin, ministre des Affaires sociales. — Ce serait pourtant bien d'en parler.

Mevrouw Herman-Michielsens. — Ik spreek over commissies die bijvoorbeeld bepaalde misbruiken van de zorgverstrekkers behandelen in eerste aanleg en in beroep en die altijd streng zijn opgetreden. Eigenaardig genoeg kunnen de straffen niet meer ongedaan worden gemaakt. Bijgevolg wendt iedereen zich tot de Raad van State omdat men weet dat deze straffen dan geen schorsende kracht hebben. De controle op de ziekenfondsen daarentegen is nooit efficiënt geweest. Daarom hebben wij gesuggereerd de controlecommissie samen te stellen uit twee keer elf leden, waaronder twee uit de bankcommissie, twee uit het verzekeringswezen, twee accountants, twee bedrijfsrevisoren, drie universiteitsprofessoren, kortom mensen die niet in het systeem zitten.

Mijnheer de minister, daarop antwoordt u dat dit wel degelijk noodzakelijk is omdat de materie uitermate ingewikkeld is.

M. Busquin, ministre des Affaires sociales. — Ce sont des groupes financiers qui ont soutenu les laboratoires commerciaux. Ne soyez pas naïve à ce point!

Mevrouw Herman-Michielsens. — Zij zien beter of gelden goed worden beheerd, wat in het verleden duidelijk niet het geval was. De teveel betaalde voorschotten zijn zeker niet weggenomen, dat weet ik, ...

M. Busquin, ministre des Affaires sociales. — Qu'avez-vous fait pour les laboratoires commerciaux?

Mevrouw Herman-Michielsens. — ...maar men verlaat de platgetreden paden niet door altijd nieuwe controlecommissies op te richten. Het is toch eigenaardig dat de zorgverstrekkers niet naar de commissies komen, zoals u terecht opmerkt, en dat deze nu toch beslissingen kunnen nemen in hun afwezigheid, terwijl voor het beroep tegen de voorschotten dat de nieuwe administrateur-generaal wilde instellen het beheerscomité dan weer geen beslissing mocht nemen, zagezegd omdat het aanwezigheidsquorum niet bereikt was. Het is misschien goed eens na te gaan wie toen afwezig was.

Dit zijn een aantal verwijten die ik maak aan degenen die de wetten onveranderd willen laten in de overtuiging dat zij zo meer sociale voordelen voor de rechthebbenden opleveren. Dit is fout. Een goed beheer van de sociale bijdragen en van de staatsbijdrage is maar mogelijk als iedereen in gelijke mate gecontroleerd wordt, en als uitwassen inderdaad weggesneden worden. Het gaat hier over belangrijke mistoestanden, zoals de belangenvermenging van personen die én als financiers én als zorgverstrekkers optreden. Dit zijn toestanden die men niet kan laten voortbestaan, maar die jammer genoeg nooit een reden tot een wetswijziging uitmaken. Daarom zullen wij uw ontwerp van wet niet goedkeuren, evenmin als het andere deel van het regeringsbeleid ter zake. Vooral het zopas behandelde deel is een illustratie van wat men niet moet doen om goede wetten tot stand te brengen. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Moens.

De heer Moens. — Mijnheer de Voorzitter, na wat de voorgaande sprekers hebben gezegd, valt het mij bijzonder moeilijk

om kort te gaan. De minister is wellicht beter in staat om hen van antwoord te dienen, maar ik ben persoonlijk diep gegriefd door hun vooringenomenheid ten aanzien van de ziekenfondsen. Ze blijkt vooral uit het betoog van de heer Hasquin en van mevrouw Herman. Zij verplichten mij tot een reactie.

De vooringenomenheid van mevrouw Herman blijkt uit de selectiviteit waarmee zij het dossier van de ziekenfondsen benadert.

Ik geef enkele voorbeelden. U beweert, mevrouw, dat inzake het dossier van de voorschotten de wet van 1963 niet werd toegepast, dat de administrateur-generaal gelijk had naar de rechter te stappen en tekort is gedaan nu men hem niet de mogelijkheid geeft in beroep te gaan. U kent de wet uiteraard zeer goed, maar u doet alsof zij slechts uit twee of drie artikelen bestaat en andere, zeer belangrijke artikelen, zoals artikel 133, er niet in staan. U weet zeer goed dat, indien vanaf 1963 artikel 133, over het solidariteitsfonds waarover de minister heeft gesproken, was toegepast, er nooit sprake zou zijn geweest van het dossier van voorschotten. Nu heeft men echter op een bepaald ogenblik aan de noodrem moeten trekken. U bent van dit alles zeer goed op de hoogte en toch blijft u maar voortdurend op dezelfde spijker hameren, alsof u dom bent. U bent zeer verstandig en dus gaat het hier om een politiek standpunt, en niet om een standpunt van iemand die eerlijk naar de waarheid zoekt. Daarmee bedoel ik niets beledigends.

Hetzelfde kan ik opmerken in verband met de vraag of de bevoegdheden, bepaald in de artikelen 2 en 3, van de wet op de ziekenfondsen een bevoegdheidsomschrijving in hoofde van de nationale wetgever uitmaken, omdat op nationaal vlak zaken geregeld worden waarvoor eigenlijk de Gemeenschappen bevoegd zijn.

Mevrouw Herman, u hebt zelf een wetsvoorstel ingediend in de Senaat, dat de SP in de meerderheid, samen met uw partij in de oppositie, heeft goedgekeurd, namelijk het abortusvoorstel. Hierbij werd precies identiek dezelfde discussie gevoerd, meer bepaald over de preventieve gesprekken met de vrouw die zich aanbiedt om een abortus te laten uitvoeren en de sociale hulp en bijstand die haar wordt aangeboden.

In deze nationale wet wordt naar deze materies verwezen en worden ze zelfs een beetje geregeld, hoewel ze uitsluitend tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen behoren. Wij hebben daarvoor het advies van de Raad van State gekregen, die van oordeel is dat in een nationale wet zulke materies mogen worden opgesomd en vernoemd en dat zelfs mag worden aangeduid tot wiens bevoegdheid ze behoren. Alleen mag de nationale wetgeving voor deze materies niet regelend optreden. Dat moet gebeuren op het niveau van de Gemeenschappen. U hebt dat advies van de Raad van State ook gelezen, maar u leest selectief. In het geval van de ziekenfondsen zegt u naar het Arbitragehof te stappen, maar voor de abortuswet doet u dat niet. De CVP had dat eigenlijk moeten doen, maar heeft het nagelaten. Zij zijn verstandig en weten dat men niet voor de rechter een politieke discussie tot een goed einde brengt, maar in het parlementair halfmond.

Mevrouw Herman-Michielsens. — Mijnheer Moens, mag ik u even in uw welsprekendheid onderbreken. Deze beide zaken zijn toch niet te vergelijken. De reisagentschappen van de ziekenfondsen zijn toch geen accessoria van de wet op de ziekte en invaliditeit.

De heer Moens. — Ik zeg alleen dat de Raad van State heeft verklaard dat het gaat om materies die tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen behoren, ...

Mevrouw Herman-Michielsens. — De Raad van State heeft dat niet gezegd!

De heer Moens. — ...dat zij in de nationale wet mogen worden opgesomd en toegewezen, maar niet mogen worden geregeld.

Precies hetzelfde geldt voor de ziekenfondswet. Materies die gemeenschapsbevoegdheid zijn, worden in de nationale wet

opgenomen, maar de nationale wetgever, dus de minister van Sociale Zaken, mag ze niet regelen. Dat moeten de Gemeenschappen doen. Als de ziekenfondsen sociale hulp willen inrichten, zal de gemeenschapsminister van Welzijn en Gezondheid moeten bepalen hoe dat moet gebeuren. Toch is het duidelijk dat zulke materies in de nationale wet mogen worden opgenoemd, anders zou het er bijna op neerkomen dat er voor de nationale wetgever «verboden woorden» bestaan. Dat is niet de geest van de wet en u bent veel te verstandig, mevrouw Herman, om dat niet te begrijpen. De geest van de wet is wel dat de nationale overheid niet regelend mag optreden.

Mevrouw Herman-Michielsens. — Artikel 20 van de wet op de ziekenfondsen maakt het mogelijk dat de Staat subsidies geeft aan alle nevenactiviteiten van de ziekenfondsen.

De heer Moens. — In de wet staat niet dat men subsidies geeft voor communautaire materies. Lees het artikel opnieuw en u zult tot dezelfde conclusie komen als ik.

Mevrouw Herman-Michielsens. — Volgens u bevindt er zich een bladzijde meer in het advies van de Raad van State en een bladzijde minder in de wettekst.

De heer Moens. — Neen, ik heb goed gelezen en ik weet precies waarover ik spreek; u weet dat trouwens ook. U bent echter selectief en ik niet, dat is het verschil.

Spijtig genoeg is de heer Hasquin alleen welbespraakt als hij zijn teksten voordraagt. Maar niet altijd present om naar een antwoord te luisteren. Hij is op het ogenblik niet aanwezig. Zo kan ik hem niet zeggen dat ik bij hem dezelfde vooringenomenheid ten aanzien van de ziekenfondsen vaststel als bij mevrouw Herman. Hij beroept zich op het artikel van de heer Dalozé in *La Libre Belgique*. Hij bevindt zich blijkbaar in «goed» gezelschap, want ook anderen beroepen zich op dit artikel. De heer Wynen neemt het immers over in zijn vakblad: «Il faut enlever de la loi-programme tout le chapitre relatif à l'assurance maladie» — zoals u, mevrouw Herman, voorstelt bij amendement — «là où il n'a rien à faire et prévoir la réforme de la loi Leburton de 1963 dans un autre esprit.»

Ik denk dat hij zich vergist in de draagwijdte van de program-mawet. De minister wijzigd de wet van 1963 alleen op het budget-taire vlak.

Mevrouw Herman, in het verleden waren er ontsporingen onder regeringen waarvan uw partij deel uitmaakte. Nu kan u misschien zeggen dat de verantwoordelijke ministers tot een andere partij behoorden, maar uw partij had toen wel de mogelijkheid als regeringspartner op te treden. Minister Busquin neemt nu wel de verantwoordelijkheid op zich.

Aan de heer Hasquin wil ik zeggen dat hij een bijzonder slecht dossier pleit. Ik wil niet op de persoonlijke toer gaan, maar de federatie van de specialisten, onder meer de federatie van dokter Wynen, wil eveneens dat dit hoofdstuk uit de wet verdwijnt. Zij brengt volgend argument naar voren, ik citeer een tekst uit hun vakblad: «...in België moet aan de kwestie van de conventies en de honoraria niets veranderd worden omdat niemand vandaag betwist dat de Belgische honorariumtarieven de laagste zijn van Europa.» Zij vragen zich af waarom de minister dan nog matigend wil optreden. Dit standpunt is niet juist. Want de werkelijkheid van de honoraria is zeer verschillend van wat de specialisten beweren.

Ik werd deze week geconfronteerd met een voorval dat mij de haren ten berge doet rijzen. Wij zijn inderdaad de officiële honoraria aan het regelen, maar is dit niet slechts het topje van de ijsberg?

Naast de officiële honoraria bestaan blijkbaar nog andere honoraria, ook in het ziekenhuis waarvan de heer Hasquin beheerder is.

Ik ben in het bezit van een dossier van dit universitair ziekenhuis. Een patiënt werd er één dag opgenomen voor uitsluitend een radiologisch onderzoek. Bij zijn opname moest hij een papier ondertekenen waarin stond dat, omwille van de persoonlijke service, er eventueel bijkomende honoraria dienden te worden

betaald. Het ziekenfonds vereffent voor hem de aanzienlijke rekening voor de technische prestaties en andere honoraria van deze dag. Een maand nadien krijgt de patiënt een kort briefje waarin, met vermelding van zijn getekende verklaring, staat dat hij «voor de radiologieprestaties 15 000 frank moet betalen op onderstaand rekeningnummer». Op deze som wordt niets terugbetaald door de ziekteverzekering. Dit is de schande van het huidige systeem. Ik feliciteer de minister dat hij het officiële circuit wil reglementeren, maar hij moet weten dat er buiten de officiële circuits ook andere bestaan.

Die worden blijkbaar door de heer Hasquin geduld. Immers, als beheerder kan hij daaraan iets doen, maar hij vertikt het.

De heer Dierickx. — U moet toegeven dat aan de obsceniteiten van het systeem niets wordt veranderd.

De heer Moens. — Ik heb groot vertrouwen in de minister die ten minste aanpakt wat tot zijn bevoegdheid behoort. Voor zover het in zijn mogelijkheden ligt, zal hij waarschijnlijk ook de andere problemen behandelen.

De heer Dierickx. — Hij verandert er echter niets aan, hij raakt niet aan de corruptie in het systeem.

M. Busquin, ministre des Affaires sociales. — On ne va quand même pas placer un policier à côté de chaque personne!

M. Dierickx. — Non, mais vous pouvez changer le système.

De Voorzitter. — Mijnheer Dierickx, ik verzoek u de spreker niet te onderbreken. U is ingeschreven voor de bespreking en u krijgt later het woord.

De heer Moens. — Wat voorafgaat, heb ik opgeworpen als gevolg van mijn diepe grieven. Nu volgen meer inhoudelijke opmerkingen.

Ik zal in mijn uiteenzetting een aantal punten van het ontwerp aanduiden waarmee de minister structurele veranderingen aanbrengt aan de fundamente van het systeem en waardoor misbruiken in de toekomst kunnen worden vermeden. Maar eerst nog een complimentje. De minister vermindert drastisch de subsidie aan de sociale zekerheid, en dus meteen ook aan het systeem van de ziekteverzekering, en hij vervult dus zijn taak als behoever van de staatsfinanciën zoals geen enkele van zijn voorgangers.

Desondanks slaagt hij erin een sociale onrechtvaardigheid, namelijk het feit dat invaliden van vóór 1974 een veel lagere uitkering hebben dan die van na die datum, ongedaan te maken door het toekennen van een forfaitaire vergoeding van 5 000 frank. Zijn voorgangers, die veel meer geld van de Staat naar de ziekteverzekering hebben versluisd, hebben dit nooit bereikt. Het betreft nochtans een eis die al lang bestaat. Wij feliciteren de minister dan ook voor zijn beslissing in dit verband. Hij is dus niet alleen een «krimpende» minister, maar ook een minister die sociale onrechtvaardigheden herstelt.

Over de conventies-nieuwe stijl is vandaag al veel gesproken. Ik kan er geheel achterstaan, omdat de verantwoordelijkheid van degenen die de conventie sluiten zeer sterk op de voorgrond wordt gebracht. Op het ogenblik dat ze de conventie sluiten, moeten ze namelijk aanduiden hoe ze zullen ingrijpen als ze mislukt. Als ze dat niet doen, kan de commissie voor de Begrotingscontrole de minister adviseren maatregelen te nemen. Slechts op dat ogenblik kan de minister of kan de Ministerraad dus zijn wil opleggen.

Het conventiesysteem blijft integraal bestaan, maar er worden «voorbehoedende» maatregelen ingeschreven die het de minister mogelijk maken om in te grijpen op het ogenblik dat hij dat voor de staatsfinanciën nuttig oordeelt.

Ik heb ook beloofd enkele nieuwigheden aan te halen. Wat mij een goede ingreep lijkt te zijn, is het toewijzen van een nieuw soort honorarium in de ambulante klinische biologie. Het is in feite geen honorarium want de vergoeding gebeurt op basis van twee elementen: enerzijds een forfaitair bedrag en anderzijds een minimumtussenkomst per prestatie.

De minister heeft volgens mij een zeer verstandige beslissing genomen. Ik raad hem aan een soortgelijke beslissing te nemen

voor het nieuwe akkoord met de verpleegsters en vooral ook inzake de patiënten met een RVT-statuuut. Is het niet mogelijk in dit verband een forfait toe te kennen waaraan een klein minimum-aandeel wordt toegevoegd dat verband houdt met de werkelijk uitgevoerde prestaties?

Een andere nieuwigheid is de opsplitsing van het specialistentereeloon in één intellectueel honorarium en één voor technische prestaties. Ik vind het een uitstekende manier om te proberen de hoge consumptie van specialistische en vooral van technische verstrekingen in toom te houden.

Een derde meer fundamentele nieuwigheid is dat de hele functionele revalidatie uit het weldra gecommunautariserde Pijksfonds voor sociale reclassering van de minder validen wordt weggehaald en overgeheveld naar het RIZIV. Dat moet op termijn zeker besparende effecten hebben. Daardoor zullen alle zieken in dit land die met dergelijke problemen te maken hebben op gelijke voet worden behandeld. Voor de minister is dat beslist een belangrijk argument geweest; hij heeft dat bovendien ook budgettair goed verpakt. Alle inkomsten die vroeger naar het rijksfonds gingen, verhoogd met de twee miljard die in de begroting van het RIZIV ingeschreven zijn, worden samengevoegd. De uitgaven die voor de revalidatie worden aangewend worden daarvan afgetrokken en wat dan nog overblijft, wordt aan de schatkist overgedragen, zodanig dat er al direct een schijnbaar besparend effect is. Dit is wel geen echte besparing, maar het is een systeem dat in de goede richting gaat en dus in de toekomst behouden moet blijven.

Minder gelukkig stemt mij de vierde innovatie namelijk de bijkomende landsbond van het personeel van de spoorwegen. Ik heb daarbij enkele opmerkingen.

Ik heb eerst en vooral grote vragen bij artikel 42 van de wet dat de nieuwe landsbond van het personeel van de spoorwegen een rechtspositie bezorgt die misschien aanleiding zou kunnen geven — en gelukkig is mevrouw Herman niet in de zaal — tot een beroep op het Arbitragehof.

In België heeft elk lid van elk ziekenfonds het recht om ieder kwartaal vrij de keuze voor zijn ziekenfonds te bevestigen of te veranderen zoals hem dit uitkomt. Dat recht wordt het personeel van de spoorwegen nu ontnomen. Vroeger bestond hier geen probleem. De leden van het spoorwegpersoneel vielen niet onder het regime van de wet van 1963, net zomin als de militairen en hun familie in Duitsland. Nu worden zij wel aan dit regime onderworpen, maar bovendien ook verplicht bij die ene landsbond aan te sluiten, terwijl alle andere Belgen om het kwartaal hun ziekenfonds kunnen kiezen.

M. Busquin, ministre des Affaires sociales. — Veuillez m'excuser de vous interrompre, monsieur Moens. Il y a ceux qui sont, dès à présent, affiliés à cette mutualité, mais à l'avenir, les choses évolueront en fonction des statuts, ce qui me paraît important.

De heer Moens. — Ik ben het met u eens, mijnheer de minister, maar de statuten kunnen deze wet niet wijzigen.

M. Busquin, ministre des Affaires sociales. — Ils resteront, je le répète, affiliés à cette mutualité, mais les statuts seront peut-être modifiés à l'avenir. En ce qui concerne la Cour d'arbitrage que vous avez, par ailleurs, évoquée, aucune discrimination n'est faite.

M. Moens. — Je vais être plus concret.

Waarom heeft men in artikel 42 van de wet die uitzondering ingeschreven? Indien men bijvoorbeeld in het statuut van de nieuwe mutualiteit zou inschrijven dat alleen het personeel van de spoorwegen bij die mutualiteit kan aansluiten, dan zou men geen beroep hebben moeten doen op een wet die een discriminatie invoert. Dat zou toch veel verstandiger zijn.

M. Busquin, ministre des Affaires sociales. — Je vous ferai remarquer, monsieur Moens, que la loi sur les mutuelles entrera sous peu en application. Par ailleurs, un Office de contrôle des mutuelles sera mis en œuvre et des nouveaux statuts seront élaborés. Tout un dispositif sera donc mis en place.

De heer Moens. — Er wordt hier een heel nieuwe landsbond opgericht, mijnheer de minister. Er wordt gezegd dat die nieuwe

landsbond van de NMBS op alle punten gelijk is aan de bestaande landsbonden, behalve wat betreft de mogelijkheid om te muteren. Iemand die in de nieuwe landsbond wordt ondergebracht, kan er niet uit weg. Personen die bij een andere landsbond aangesloten zijn, kunnen niet naar de nieuwe landsbond overstappen. Dat laatste begrijp ik natuurlijk zeer goed. De nieuwe landsbond geeft immers zoveel voordelen dat alle Belgen zouden willen aansluiten. Dat moet men verhinderen. Het zou financieel niet haalbaar zijn voor de NMBS. Zij zou heel België op haar nek krijgen, wat niet nuttig en ook niet nodig is.

Dit probleem hadden wij echter kunnen oplossen door in het statuut van de nieuwe landsbond op te nemen dat de bond alleen personeelsleden van de NMBS als lid aanvaardt. Dan was dat gevaar geweken. Nu kan echter iemand die bij het ziekenfonds van de spoorwegen is aangesloten, niet naar een ander ziekenfonds overstappen. Er zijn nochtans heel wat redenen, die niets met de voordelen te maken hebben, waarom iemand naar een ander ziekenfonds wil overstappen. Door de bepalingen van het ontwerp is zulks echter verboden. Indien wij heel deze aangelegenheid hadden geregeld in het statuut van de nieuwe landsbond, dan was dit wel mogelijk geweest.

Ik heb ook nog bezwaren tegen de artikelen 51 en 52. Artikel 51 zegt dat de Koning in een koninklijk besluit zal bepalen hoe de wet van 1963 op die nieuwe landsbond van toepassing is. Ik vind dat u hier nogal ruime volmachten geeft aan de Koning. Artikel 52 houdt eenzelfde bepaling in, maar dan wel met betrekking tot de wet op de ziekenfondsen. Tegen deze twee artikelen heb ik dus wel wat bezwaren.

Tot slot wil ik nog twee opmerkingen maken en er telkens een concrete suggestie aan toevoegen.

Mevrouw Herman heeft uitvoerig gesproken over het proces dat aanhangig is tegen de ziekenfondsen. Zij had het daarbij ook over de intresten die door de ziekenfondsen werden opgestreken. De regering poogt dit probleem onder controle te krijgen door een amendement tot invoeging van een nieuw artikel 54bis. In artikel 121, 13°, van de vroegere wet op de ziekenfondsen stond dat kortstondige beleggingen op zichtrekeningen toegelaten waren. Deze bepaling vond u echter te vaag. Nu worden dus alle kortstondige beleggingen mogelijk, maar 80 pct. van de opbrengst moet naar het RIZIV terugkeren en 20 pct. mag bij het ziekenfonds blijven. Ten opzichte van de vroegere toestand is dit natuurlijk een verbetering voor het RIZIV.

Mijnheer de minister, u kent echter ook de manier waarop intresten vermeden worden. Op sommige grote bedragen die op zichtrekeningen staan, worden blijkbaar nooit intresten gegeven. De banken hebben namelijk andere manieren om die grote beleggers te vergoeden. Een bank die de zichtrekening van een groot ziekenfonds beheert, kan het ziekenfonds maar een zeer kleine intrest geven. Tegelijkertijd kan zij echter kantoorlokalen bouwen, die zij aan het ziekenfonds verhuurt voor een symbolische frank. Op die wijze worden de administratiekosten van het ziekenfonds natuurlijk sterk vermindert. De wet bepaalt dat het overschot op de administratiekosten eigendom blijft van de ziekenfondsen. Dit systeem maakt dus een afwending van de winst mogelijk.

Er is voor dit probleem maar één oplossing. U moet bepalen, mijnheer de minister, dat, bijvoorbeeld, 2 pct. van het gemiddelde daggeld dat in een ziekenfonds over het gehele jaar beschikbaar is, overgedragen wordt aan het RIZIV. Het bedrag van het daggeld in de verschillende ziekenfondsen is gekend bij het RIZIV. Op die wijze heeft het RIZIV zijn vaste inkomsten en doet het er niet toe of een ziekenfonds al dan niet een combine heeft met een bank.

De banken gaan dat natuurlijk niet graag horen. Wij zijn er echter niet om de belangen van de banken, maar wel om die van de Staat te verdedigen.

En dan nu mijn tweede opmerking en suggestie. Oorspronkelijk stond er een artikel 61 dat handelde over het subrogatierecht bij ongevallen van gemeen recht in het ontwerp. Het ziekenfonds moet in de plaats van het aangesloten lid de onkosten terugverdienen van een verzekeraar in gemeen recht, die als verzekeraar verantwoordelijk is voor de aangebrachte schade en dus de kosten moet betalen waarvoor het ziekenfonds opgedraaid heeft. Arti-

kel 76^{quater} van de wet op de zichtverzekering spreekt zich daar zeer nauwkeurig over uit. Die recuperatie door de ziekenfondsen bij de verzekeraars laat echter te wensen over. In artikel 61 had u voorgesteld alle uitkeringen voor geneeskundige verzorging die door een ziekenfonds zijn betaald, maar eigenlijk door een verzekeraar hadden moeten worden uitbetaald als onrechtmatige betalingen te beschouwen.

Van het ogenblik af dat het RIZIV of de sociale inspectie van oordeel waren dat de verzekeraar had moeten betalen, zouden de uitkeringen van de ziekenfondsen dus onrechtmatig geweest zijn en dus te recupereren. Thans worden die uitkeringen beschouwd als rechtmatige uitkeringen, die in principe door het ziekenfonds in de mate van het mogelijke moeten worden gerecupereerd. Vermits u echter van oordeel bent dat die uitkeringen *ab initio* onrechtmatig waren, moeten zij in uw ontwerp, indien zij niet door het ziekenfonds worden gerecupereerd, ten laste komen van de administratiekosten van dat ziekenfonds.

Deze regeling hield natuurlijk een groot risico van willekeur in. Een ziekenfonds is er immers niet altijd van op de hoogte dat eigenlijk een verzekeraar had moeten betalen. Zo kunnen er jaren na een verkeersongeval nog kosten zijn, waarvan niemand meer weet dat zij het gevolg zijn van dit verkeersongeval en dus eigenlijk ten laste zijn van de verzekeraar.

Het behouden van deze bepaling zou aanleiding geven tot een reeks rechtsgedingen van het RIZIV tegen het ziekenfonds bij de arbeidsrechtbank over dossiers die bij de burgerlijke rechtbank aanhangig zijn tussen verzekerde en verzekeringsmaatschappij. U hebt dus wijselijk beslist artikel 61 terug te trekken en enkel de controle op deze dossiers te verscherpen.

Ik had dit probleem op een andere manier opgelost. Ik zie de heer Hatry al zijn schouders optrekken. Hij voelt waar ik naartoe ga. Maar alvorens mijn voorstel te doen, geef ik eerst nog wat informatie over de recuperatie van dit soort uitkeringen door de ziekenfondsen. Ik weet niet of u beseft over welke bedragen het gaat, mijnheer de minister. De meest recente afgesloten rekeningen van het RIZIV betreffen het jaar 1988. In dat jaar hebben de ziekenfondsen van de verzekeringsmaatschappijen 1,154 miljard gerecupereerd op basis van artikel 76^{quater}. 49 pct. van dit bedrag werd gerecupereerd door de christelijke ziekenfondsen, 7 pct. door de neutrale ziekenfondsen, 33 pct. door de socialistische ziekenfondsen, 3,5 pct. door de liberale ziekenfondsen, 6 pct. door de beroepsziekenfondsen en 1 pct. door de hulpkas, uw eigen ziekenfonds, mijnheer de minister.

Het is natuurlijk oneerlijk om deze cijfers op die manier met mekaar te vergelijken. Men moet ook rekening houden met het aantal leden. De christelijke ziekenfondsen recupereren 49 pct. en hebben 44 pct. van het effectief. Zij recupereren dus 5 punten meer dan hun effectief. De neutrale ziekenfondsen recupereren 7 pct. en hebben 9 pct. van het effectief. Zij recupereren bijgevolg 2 pct. minder dan hun effectief. De socialisten recupereren 33 pct. en hebben 29 pct. van het effectief, dus 4 pct. meer dan hun effectief. De liberalen recupereren 3,5 pct. en hebben 6,5 pct. van het effectief. Zij komen 3 pct., of de helft, tekort. De beroepsmutualiteiten hebben 10,5 pct. van het effectief en recupereren slechts 6 pct., dus 4,5 pct. minder. De hulpkas die 0,7 pct. van het effectief heeft, recupereert 1 pct.

Uit de cijfers blijkt dat het de twee grote landsbonden zijn die zeer goed presteren, wat in tegenspraak is met de alom verspreide

bewering dat de grote landsbonden hun werk niet goed zouden doen. Zij verdedigen integendeel zo goed mogelijk de belangen van het RIZIV. Het zijn de liberale, de beroeps- en de neutrale ziekenfondsen, waarvan misschien kan worden gedacht dat zij in collusie met de verzekeraars, er geen belang bij hebben om al te veel terug te vragen, die aan hun plicht tekort schieten.

Indien de minister zou eisen dat alle ziekenfondsen het niveau van de christelijke of de socialistische instellingen zouden halen, dan zou hij al een goede inspanning hebben gedaan.

Mijnheer de minister, ik heb echter een veel beter voorstel. Daar ik dagelijks betrokken ben bij het beheer van een ziekenfonds, weet ik uit ervaring dat het mogelijk is nog betere cijfers te halen. Mijn federatie, waarvan ik de cijfers zeer goed ken, doet nog dubbel zo goed dan gelijk welke van degene die ik heb aangehaald. Ik weet echter dat zij er nog niet alles uithaalt. Er zijn dus nog veel betere resultaten te behalen dan nu door de goede ziekenfondsen worden bereikt.

Mijn realistische en zeer minimalistische schatting van de mogelijke recuperaties in gemeenrecht bij subrogatie beloopt ongeveer 4 miljard per jaar. Dat zou het bedrag moeten zijn dat door de verzekeringsmaatschappijen aan de ziekenfondsen moet worden gestort als er op een redelijke manier wordt gerecupereerd. De verzekeringsmaatschappijen innen wel de premies en maken de winsten, maar het zijn anderen, het RIZIV en de Staat, die in hun plaats betalen. Op een redelijke en progressieve manier kan men dat als volgt regelen. Men zou, naar analogie met de taks op de tabak, een bijkomende belasting op de premies kunnen opleggen aan de verzekeraars van gemeenrecht, ten belope van bijvoorbeeld 3 miljard, die elk jaar automatisch moet worden gestort aan het RIZIV. Op die manier krijgen de verzekeringsmaatschappijen toch nog een geschenk van bijna 2 miljard en wint u, mijnheer de minister, in één slag 2 miljard. Ik hoop dat deze suggestie niet in dovemansoren valt. Aldus zou recht geschieden want wat nu gebeurt is onrecht. Uw regime draagt wat door anderen zou moeten worden gedragen. Slachtoffers betalen premies maar ontvangen geen uitkeringen van hen die de premies opstrijken. U zou aldus ook het administratief werk heel wat kunnen vereenvoudigen en eindeloze rechtsgedingen vermijden die enorm veel kosten en waarmee vooral de advocatuur haar voordeel doet. Mijn voorstel laat u toe op een eenvoudige manier over bijkomende inkomsten te beschikken.

Mijnheer de Voorzitter, ik feliciteer de minister met dit wetsontwerp. Dank zij zijn inspanningen zijn de inkomsten van het regime sterk gestegen en worden de uitgaven voor het eerst sinds lang, onder controle gehouden. Omdat wij de minister willen steunen in zijn coherent en doortastend beleid zullen wij dit ontwerp goedkeuren. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Wij zetten deze bespreking voort vanmiddag om 14 uur.

Nous poursuivrons cette discussion cet après-midi à 14 heures.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(De vergadering wordt gesloten om 12 h 55 m.)

(La séance est levée à 12 h 55 m.)